Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
Segon trimestre 1998
Núm. 36

Ajuntament de Barcelona

Gerència Delegada d'Economia,
Empreses i Finançament

Ajuntament de Barcelona

Alcalde
Joan Clos i Matheu

President de la Comissió d'Hisenda i Funció Pública
Ernest Maragall i Mira

Gerent Delegada d'Economia,
Empreses i Finançament
Pilar Solans i Huguet

Redacció de Barcelona Economia
Xavier Güell i Ferrer, Director.
María Jesús Calvo Nuño, Cap de Redacció.
Lluís Hansen i Fors

Consell de Redacció
Ignasi Ragàs. Cap de Gabinet de la Tercera Tinència. Ajuntament de Barcelona.
Guillem Sánchez. Director Adjunt de la Gerència de Serveis Centrals. Ajuntament de Barcelona.
Ramon Seró. Gerent dels Serveis Generals. Àrea Metropolitana de Barcelona.
Pilar Solans. Gerent Delegada d'Economia, Empreses i Finançament. Ajuntament de Barcelona.

Consell Assessor
Jordi Canals. Secretari General. IESE.
Jaume García. Departament d'Economia i Empresa. Universitat Pompeu Fabra.
Joaquim de Nadal. Regidor de Presidència i Política Cultural. Ajuntament de Barcelona.
Martí Parellada. Director. Estudis de Formació Continuada. Universitat de Barcelona.
Francesc Raventós. Conseller Delegat. Catalana d'Iniciatives, S.A.
Maravillas Rojo. Tercera Tinenta d'Alcalde. Ajuntament de Barcelona.
Francesc Santacana. Coordinador General. Pla Estratègic Barcelona 2000.
Antoni Santiburcio. Regidor de Política de Sòl i Habitatge. Ajuntament de Barcelona.
Robert Tornabell. Degà. ESADE.
Joan Trullén. Departament d'Economia Aplicada. Universitat Autònoma de Barcelona.
Josep Ma. Vegara. Regidor de Medi Ambient i Serveis Urbans. Ajuntament de Barcelona.

BARCELONA ECONOMIA posa a disposició dels seus lectors un número de telèfon (el 402 72 38), un de fax (el 402 72 25) i una adreça de correu electrònic (msolano @ mail.bcn.es) per atendre qualsevol consulta o comentari referits als continguts que hi apareixen.

Agraïm la informació i la col·laboració prestades per totes les entitats, organismes i empreses citades com a fonts informatives i molt especialment a:

Ajuntament de Barcelona: Departament d'Estadística; Direcció de Serveis de Control de l'Edificació; Unitat Operativa de Neteja; Departament d'Estudis Fiscals; Regidoria de Promoció Econòmica i Ocupació.
Generalitat de Catalunya: Departament d'Indústria; Direcció General d'Ocupació; Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge; Institut d'Estadística de Catalunya; Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
Altres institucions i entitats: Turisme de Barcelona, Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona; Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona; Col·legi d'Arquitectes de Catalunya; S.P.M. Transports de Barcelona, S.A.; Prefectura Provincial de Trànsit; INE (Barcelona); Autoritat Portuària de Barcelona; Aeroport de Barcelona; Fira de Barcelona; RENFE; MEFFSA; Borsa de Barcelona; Forcadell.

Gerència Delegada d'Economia Empreses i Finançament
Barcelona Economia
Indicadors econòmics de Barcelona
Núm. 36. Segon trimestre 1998
Juny 1998

Edició: ® Ajuntament de Barcelona
Gerència Delegada d'Economia Empreses i Finançament

Línia de disseny original: *Ferran Cartes / Montse Plass*

Impressió: Impremta Municipal
Dipòsit legal: B. 26.464/91

Barcelona economia

Indicadors econòmics de Barcelona
Segon trimestre 1998
Núm. 36

Índex

Indicadors econòmics

Síntesi de la conjuntura 5

I. Indústria 13
Evolució de l'activitat industrial 15

II. Finances 27
Sistema bancari 29
Contractació de valors i de derivats 32

III. Consum, comerç i preus 33
Matriculació de vehicles 35
Consum d'energia i aigua 36
Preus de consum 38
Escombraries domiciliàries 40

IV. Transports, comunicacions i turisme 41
Port: mercaderies i passatgers 43
Aeroport: passatgers i mercaderies 46
Transport públic urbà i de rodalia 50
Activitat turística 52
Activitat congressual 56

V. Construcció y mercat immobiliari 57
Consum de ciment 59
Construcció d'habitatges 60
Llicències d'obres 64
Lloguer d'oficines 66
Lloguer de locals comercials
i per a serveis personals 68

VI. Ocupació 69
Mercat de treball 71

Resumen/*Summary*

Síntesis de la coyuntura/*Economic outlook* 77

Indicadors econòmics
Síntesi de la conjuntura

Síntesi de la conjuntura

Evolució de l'economia de Barcelona i regió metropolitana durant el primer trimestre de 1998.

La majoria dels indicadors disponibles posen de relleu que el dinamisme mostrat per l'economia barcelonina al llarg del 1997 es manté durant els primers mesos d'enguany. Si bé encara és prematur avançar quina serà l'evolució econòmica pel conjunt de l'any, sí que es pot afirmar que la tendència apunta a un creixement de l'activitat durant el primer semestre igual o lleument superior al d'un any abans.

La creixent integració de les relacions econòmiques a nivell planetari fa que ens haguem de fixar cada cop més en el context internacional per delimitar els elements que poden dinamitzar o frenar el ritme de creixement de l'activitat productiva al nostre país. Així, que l'actual ritme de creixement del PIB de Barcelona a l'entorn del quatre per cent sigui sostenible fins a final d'any dependrà bàsicament —en un context de relativa estabilitat interna— de com evolucionin les diverses crisis financeres que hi ha obertes a nivell internacional. Especialment per l'impacte —real o sobre les expectatives de creixement o de manteniment de les rendes— que el seu desenllaç, o la manca de desenllaç, pugui tenir sobre els nivells de producció de la nostra economia —menors exportacions i major competència en el mercat interior— i sobre la renda i el consum de les famílies.

En termes de conjuntura econòmica, els primers mesos de 1998 s'han caracteritzat per la continuïtat de la tendència alcista amb què va acabar el 1997.

A banda del context internacional, i abans d'analitzar en detall les diferents variables, hom pot assenyalar un parell de grans sectors econòmics, de gran tradició a la ciutat, que presenten unes excel·lents expectatives de creixement al llarg de l'any. D'una banda, l'heterogeni sector de la distribució i el comerç, inclosa l'activitat logística, es veurà molt beneficiat per la represa de la demanda de consum privat de béns i serveis. De l'altra, la construcció, que a més de continuar amb el fort ritme de creixement de l'edificació residencial mostrat l'any 1997, enguany s'està beneficiant de l'execució d'un ampli ventall d'obres públiques previstes en l'actual Pla d'Actuació Municipal.

A més d'aquests dos grans sectors d'activitat, la resta, pràcticament sense excepció, ha començat el 1998 amb un dinamisme comparable al mostrat durant el 1997. Pel que fa a la indústria, que ha liderat el creixement econòmic de la regió metropolitana en els darrers anys, l'indicador de clima industrial referit a Catalunya, impulsat per la certesa que Espanya formaria part del grup de països que participaran en la creació de l'euro, ha assolit els valors més elevats d'ençà el 1989.

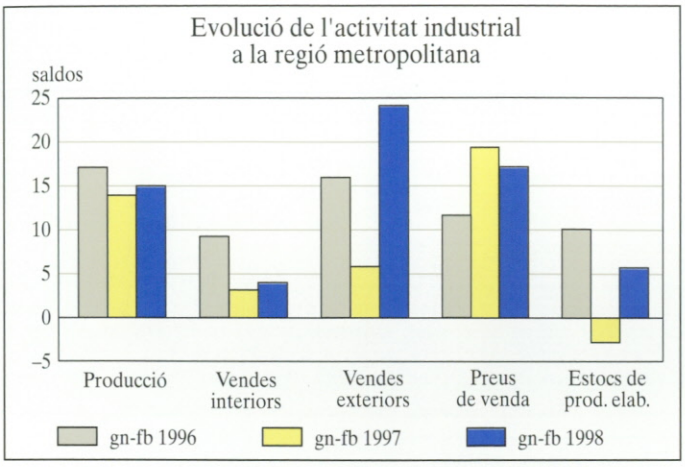

L'indicador de clima industrial assoleix els valors més elevats de tota la dècada.

El tret més característic dels resultats de les enquestes de conjuntura industrial del primer bimestre és el manteniment, i l'accentuació en alguns casos, de les taxes de creixement de les principals magnituds en relació amb un any abans. Tot i l'augment acumulat i l'elevat nivell d'utilització de la capacitat instal·lada, vuit de cada deu empreses declaren volums de producció iguals o superiors als del bimestre anterior. Un ritme de creixement semblant al dels mateixos períodes dels dos anys anteriors.

Aquest augment dels nivells de producció obeeix bàsicament al notable canvi registrat per la situació de la cartera de comandes al llarg dels darrers bimestres. Una situació marcada per un saldo clarament positiu d'ençà l'estiu del 1997 i que respon al fort dinamisme de les exportacions i a la necessitat de reposar estocs davant l'augment, més moderat però igualment consistent, de les vendes interiors.

El creixement sostingut de la producció i les vendes, acompanyat i alhora afavorit per un llarg període de contenció dels preus de venda —sembla que l'activitat manufacturera s'ha instal·lat en el cercle virtuós del creixement sense inflació— incideix positivament en la generació de nous llocs de treball, en un percentatge semblant al del mateix bimestre d'un any enrere. L'atur d'origen industrial, tant a la ciutat central com al conjunt de l'entorn metropolità, és el que presenta una tendència descendent més acusada.

Transports

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1997/96 (%)
Aeroport						
Trànsit de passatgers (milers)						
— Total (inclòs trànsit directe)	1r.tr.98	3.374	5,8	15.251	10,4	12,7
Interior	1r.tr.98	1.946	4,7	8.388	8,3	9,8
Internacional	1r.tr.98	1.340	11,3	6.398	15,8	16,9
— Tràfic de mercaderies (tones)	1r.tr.98	19.034	–9,8	78.831	–4,6	1,0

El trànsit de passatgers per l'aeroport comença l'any amb un creixement força més moderat que el d'anys anteriors. Un fet previsible si es té en compte que en els darrers tres anys ha acumulat un augment superior al 40 per cent i que l'aeroport està operant prop del potencial que permeten les actuals instal·lacions. El trànsit internacional, dinamitzat pel turisme, continua creixent a molt bon ritme.

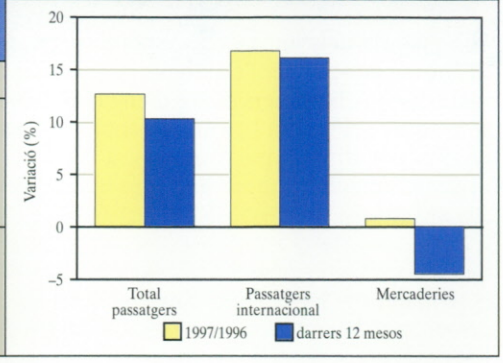

Port. Tràfic de mercaderies						
— Total (milers tones)	1r.tr.98	6.143	–2,3	24.743	3,6	5,6
Sortides (milers tones)	1r.tr.98	2.211	–5,6	9.266	2,1	6,8
Entrades (milers tones)	1r.tr.98	3.932	–0,3	15.477	4,6	4,9
— Càrrega general (milers tones)	1r.tr.98	2.966	8,3	11.994	14,0	16,6
Exportacions (milers tones)	1r.tr.98	1.130	3,8	4.714	9,6	13,0
Importacions (milers tones)	1r.tr.98	1.157	10,6	4.466	18,1	20,9
— Contenidors (Teus)	1r.tr.98	238.148	6,6	986.738	21,4	26,7

Les xifres provisionals de començament d'any palesen la continuïtat de la tendència expansiva del tràfic de mercaderies amb més valor afegit —especialment importades— enfront d'un lleu retrocés del tràfic a doll, bàsicament productes energètics i matèries primeres. El tràfic de contenidors, tot i la desacceleració del seu creixement, és a punt de superar la xifra emblemàtica d'un milió de Teus anual.

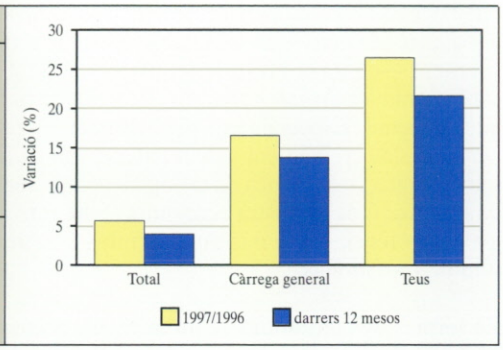

Transport públic de passatgers						
— Total servei urbà (milers)	1r.tr.98	118.055	6,3	449.084	1,3	–2,3
Xarxa Metro (milers)	1r.tr.98	67.452	10,7	249.270	1,2	–4,1
Xarxa Bus (milers)	1r.tr.98	45.147	–0,7	181.042	1,0	0,0
FGC (Cat. i Sarrià) (milers)	1r.tr.98	5.456	15,9	18.772	6,8	0,2
— Total servei de rodalia (milers)	1r.tr.98	29.252	7,5	116,337	6,4	4,8
RENFE (milers)	1r.tr.98	21.529	4,8	86.462	5,0	4,1
FGC (milers)	1r.tr.98	7.723	15,8	29.875	10,7	6,9

L'augment del nombre d'usuaris del transport públic durant el primer trimestre en relació amb un any enrere obeeix a l'augment de la mobilitat associada al creixement econòmic i a factors com ara un major nombre de dies laborables, l'absència de dies de vaga al metro i la integració tarifària entre metro i línies urbanes dels FGC.

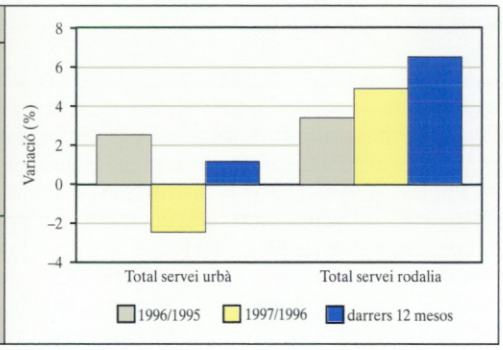

En paral·lel a aquesta evolució tan expansiva de l'activitat industrial de la regió metropolitana, l'activitat portuària durant el primer trimestre, immersa en una tendència inequívocament alcista, presenta símptomes de desacceleració del creixement en relació amb els ritmes registrats l'any 1997. Si deixem de banda el lleu retrocés de la càrrega total —motivat bàsicament per un descens de les entrades de derivats del petroli i per unes menors exportacions de ciment— el tràfic de càrrega general ha continuat a l'alça, amb un creixement interanual superior al vuit per cent. Una evolució molt semblant a la registrada pel tràfic de contenidors, en fase de consolidar el fort creixement del 1997.

L'augment de l'activitat portuària durant el primer trimestre s'ha recolzat bàsicament en el dinamisme de les importacions de càrrega general, incentivades pel creixement de la demanda interna.

Un dels trets més característics de l'evolució de la càrrega general durant el primer trimestre d'enguany ha estat el desequilibri entre les exportacions i les importacions. A mesura que la represa de la demanda interna es consolida, les importacions de productes intermedis i acabats tendeixen a créixer. Per contra, l'increment de les exportacions s'ha centrat darrerament en els països europeus, una destinació que majoritàriament no es canalitza pel port. La crisi financera dels mercats asiàtics i en menor mesura d'Amèrica del Sud, s'està traduint en una disminució de la taxa de cobertura entre exportacions i importacions de l'economia catalana en relació amb les d'aquests països.

Turisme, consum i preus

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1997/96 (%)
Consum - Matriculació						
Electricitat d'ús comercial-industrial (Gwh)	1r.tr.98	866	3,1	3.559	5,1	4,2
Electricitat d'ús domèstic (Gwh)	1r.tr.98	471	–0,9	1.659	0,1	1,9
Gas canalitzat (milions tèrmies)	1r.tr.98	985	–1,8	2.576	–5,0	–1,8
Matriculació de vehicles (província)	1r.tr.98	52.685	18,9	191.423	16,3	15,5

Reforçament de la tendència expansiva del parc de vehicles nous, fins al punt que el volum de matriculacions en mitjana anual és comparable al del 1992 i a un pas de superar la xifra de 200.000 vehicles/any, una fita històrica assolida ara fa deu anys. D'altra banda, l'evolució del consum energètic en un hivern poc rigurós, obeeix tant a l'augment d'activitat com a un major nombre de dies laborables.

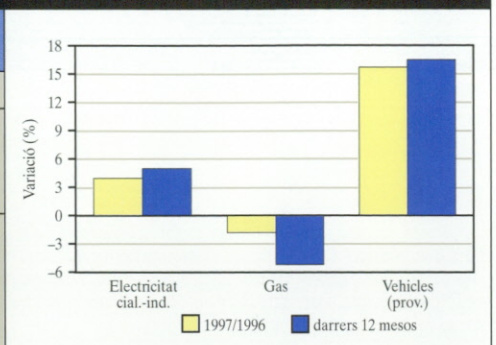

Visitants i pernoctacions hoteleres						
Total pernoctacions (milers)	gn.-fb.98	974	9,6	7.050	8,9	9,8
Visitants segons motiu de la visita (milers)	gn.-fb.98	323	–18,8	2.748	–9,9	–7,8
— Negocis (milers)	gn.-fb.98	148	–22,5	1.062	–17,0	–14,7
— Turisme (milers)	gn.-fb.98	111	4,6	1.145	10,8	10,9
— Fires i Congressos (milers)	gn.-fb.98	20	–73,1	243	–36,8	–17,2
— Altres (milers)	gn.-fb.98	44	66,1	298	–15,5	–26,0

Bon començament d'any pel que fa a l'activitat hotelera de la ciutat. Seguint la tònica dels darrers anys, el turisme és el motiu de visita que mostra un ritme de creixement més sostingut alhora que en termes anuals és ja el factor que més visitants atrau als hotels de la ciutat. El descens del nombre de clients dels hotels es compensa àmpliament per la major estada mitjana dels turistes que hi pernocten.

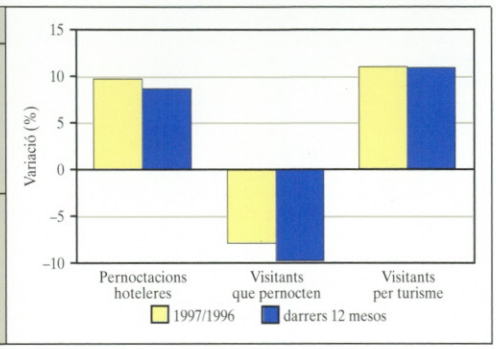

I.P.C. (Variació acumulada i interanual)						(1)
Barcelona (província) (%)	1r.tr.98	0,3	—	—	2,1	2,2
Catalunya (%)	1r.tr.98	0,2	—	—	1,9	2,1
Espanya (%)	1r.tr.98	0,0	—	—	1,8	2,0
Subjacent (%)	1r.tr.98	0,7	—	—	2,1	2,0
U.E. (%)	1r.tr.98	0,3	—	—	1,8	2,0

La forta contenció dels preus dels aliments frescos i de l'energia és la principal raó per explicar el sorprenent estancament de l'IPC d'Espanya durant el primer trimestre. Per contra, els serveis, tot i la desacceleració que mostren, continuen creixent per sobre dels tres per cent, provocant un lleu repunt de la inflació subjacent.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 1997.

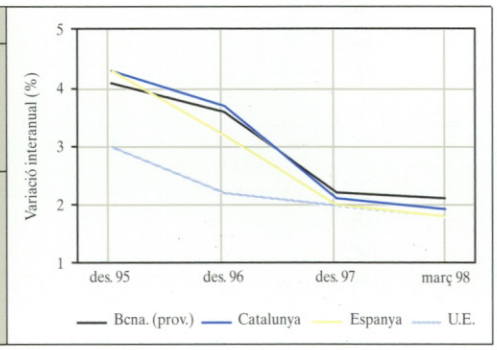

L'aeroport de Barcelona assoleix un nou trimestre de creixement del nombre de viatgers. Després d'acumular un augment del cinquanta per cent en només quatre anys, les dades del primer trimestre revelen els primers símptomes de desacceleració del creixement. En part, com a conseqüència d'un descens molt important dels viatgers en trànsit, que en els dos darrers anys havien superat la xifra de mig milió. Descomptat aquest efecte, el creixement del trànsit total ha superat el set per cent.

L'expansió del turisme —tant el d'emissió com el de recepció— és el principal argument explicatiu del constant creixement del nombre de viatgers que utilitzen l'aeroport.

Com ja és habitual, el trànsit internacional es mostra més dinàmic que l'interior. L'atractiu de Barcelona com a nova destinació del turisme urbà, el paper de la regió metropolitana com a centre econòmic de referència del sud d'Europa i la creixent tendència dels residents a l'àrea d'influència del aeroport a viatjar a l'estranger per vacances, expliquen l'augment sostingut del volum de viatgers en vols internacionals.

Les dades del trànsit internacional per països, corresponents al 1997, posen de relleu que els majors creixements —tant en termes absoluts com relatius— s'han produït amb la majoria dels principals països de la Unió Europea, a més de Rússia. Uns fluxos que augmentaran a mesura que avanci el procés d'integració europea i es faci realitat l'ampliació de les instal·lacions aeroportuàries.

Juntament amb la mobilitat de llarga distància, la conjuntura econòmica fortament expansiva que viu la ciutat i entorn metropolità s'ha traduït en un augment significatiu del nombre d'usuaris del transport públic. A banda dels factors que expliquen en part el creixement del nombre d'usuaris d'aquest servei públic durant el primer trimestre d'enguany —creixement de l'activitat econòmica i de l'ocupació, augment del nombre de visitants, etc.— s'ha de matisar pel desplaçament, enguany, de la Setmana Santa a l'abril. Això fa que el primer trimestre de 1998 hagi tingut un calendari amb més dies laborables i lectius que no pas el primer de l'any anterior.

Mercat de treball

Indicadors	Període	Valor absolut	i taxa interanual (%)	Darrers 12 mesos	i taxa interanual (%)	1997/96 (%)
Ocupació						
Residents actius	31 març 98	673.642	0,4	—	—	–0,3
Residents ocupats	31 març 98	615.506	1,8	—	—	1,0
Residents actius (RMB)	31 març 98	1.871.082	0,4	—	—	–0,8
Residents ocupats (RMB)	31 març 98	1.699.979	2,2	—	—	0,6
Contractacions registrades	1r.tr.98	153.555	27,2	601.745	20,1	15,5

El manteniment de la bonança econòmica que caracteritza aquest inici d'any s'ha traduït en un augment significatiu del nombre de contractes registrats, inclosos els indefinits. La creació de nous llocs de treball ha repercutit en un augment de la població ocupada i alhora afavoreix l'ampliació de la població activa i l'augment de les taxes d'activitat.

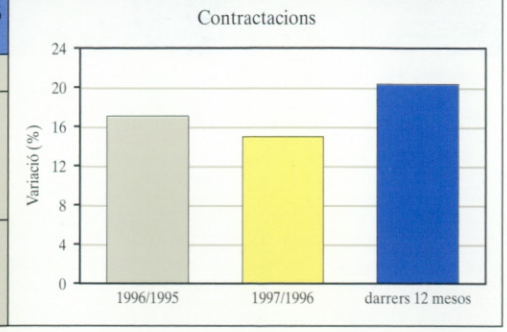

Atur registrat						
Total aturats registrats	31 març 98	58.136	–12,6	—	—	–11,6
Atur masculí	31 març 98	27.210	–17,7	—	—	–15,8
Atur femení	31 març 98	30.926	–7,7	—	—	–7,5
Atur juvenil (16-24 anys)	31 març 98	7.104	–22,6	—	—	–18,1
Aturats sense ocupació anterior	31 març 98	6.788	–10,3	—	—	–5,4
Total aturats registrats (RMB)	31 març 98	171.103	–14,6	—	—	–12,6

L'accentuació del descens de l'atur registrat és el millor indicador de la fase expansiva que viu el mercat de treball. Alhora, la major resistència a la baixa que es palesa a l'atur femení i al col·lectiu d'aturats sense ocupació anterior és un reflex de les creixents expectatives d'ocupació de segments de població que entra i surt del mercat laboral en funció de la conjuntura econòmica.

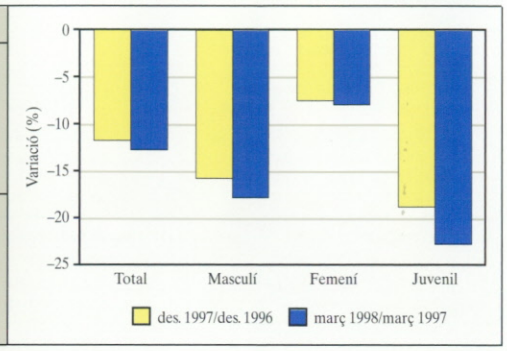

Taxes d'atur registrat (%)						(1)
Barcelona (provisional)	31 març 98	8,6	—	—	—	8,7
RMB	31 març 98	9,1	—	—	—	9,4
Catalunya	31 març 98	8,6	—	—	—	8,9
Espanya	31 març 98	12,6	—	—	—	12,8

El descens de l'atur i el corresponent augment de la població activa com a conseqüència de la millora de les expectatives d'ocupació pressiona a la baixa les taxes d'atur. D'altra banda, la relativa generalització del creixement econòmic a tots els sectors d'activitat es tradueix en una tendència cap a la convergència de les taxes d'atur dels diferents àmbits territorials.

(1) Taxes referides a 31 de desembre de 1997.

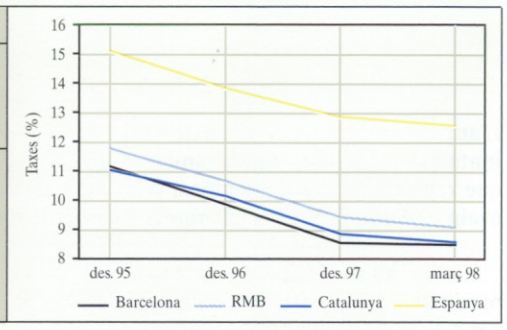

Descomptat aquest efecte, el saldo és clarament positiu. El conjunt del servei urbà, que ha estrenat un sistema d'integració de tarifes entre el metro i les línies urbanes dels FGC, se situa de nou en els 450 milions de passatgers de pagament anuals, un nivell assolit esporàdicament ja el 1996 i que ens apropa als màxims de la dècada. Alhora, la constant expansió del nombre d'usuaris diaris de les línies ferroviàries de rodalia reflecteix el procés d'expansió de la ciutat cap al seu entorn metropolità.

L'interès que desperta Barcelona arreu del món, una conjuntura econòmica propicia i uns preus relatius favorables, són factors que dia rera dia ajuden a omplir els hotels de la ciutat.

Un altre sector d'activitat que ha començat el 1998 consolidant una tendència que es manté inflexiblement a l'alça en els darrers anys és el dels serveis d'acollida als visitants, i més concretament les gairebé 30.000 places hoteleres de què disposa Barcelona. El creixement de les pernoctacions hoteleres durant el primer bimestre de l'any, el període anual en el que l'ocupació hotelera de la ciutat acostuma a ser més baixa, s'ha situat molt a prop del deu per cent, igualant pràcticament el ritme de creixement de tot el 1997.

Gràcies a aquest fort ritme de creixement, el total de pernoctacions hoteleres a la ciutat ha superat ja la barrera dels set milions anuals, situant l'objectiu de final d'any al voltant dels 7,5 milions de pernoctacions. Com a conseqüència del creixent predomini dels visitants que vénen a Barcelona com a turistes, amb estades mitjanes més llargues que els que ho fan per negocis o per motius professionals, el nombre de visitants que generen les cada cop més nombroses pernoctacions hoteleres tendeix a reduir-se. La combinació d'ambdós factors ha situat l'estada mitjana als hotels de la ciutat en tres nits per persona, un terç més que un any abans.

Si es comparen les dades de visitants i pernoctacions del bimestre amb les d'un any enrere, s'observa que aquest procés de pèrdua de visitants i augment de pernoctacions es concentra bàsicament en els hotels de més categoria. Un fet associat a l'augment del turisme nord-americà —amb un major poder adquisitiu— i a les polítiques de promoció d'aquests establiments per augmentar els índexs d'ocupació durant els mesos en què aquests nivells són més baixos.

Construcció i mercat immobiliari

Indicadors	Període	Valor absolut i taxa interanual (%)		Darrers 12 mesos i taxa interanual (%)		1997/96 (%)
Construcció residencial i llicències d'obres						
Construcció d'habitatges:						
— Iniciats	1r.tr.98	1.181	25,6	5.555	37,8	30,0
— Projectes visats (prov.)	1r.tr.98	19.164	75,9	54.125	48,1	31,9
Obra nova prevista a les llicències:						
— Nova planta: nombre d'habitatges	1r.tr.98	1.027	–40,4	4.987	16,3	67,2
— Nova planta: superfície (m²)	1r.tr.98	174.263	–49,8	1.238.198	30,4	94,4
— Reforma i ampliació: superficie (m²)	1r.tr.98	69.508	–17,3	311.485	–8,9	–8,1

Tot i l'augment acumulat dels darrers dos anys, es manté, un trimestre més, la tendència expansiva de la construcció residencial a Barcelona. Un dinamisme extensible també a l'entorn metropolità. Pel que fa a l'obra prevista a les llicències, la desaceleració del primer trimestre s'ha d'interpretar igualment a la llum del volum d'obra prevista a les llicències aprovades l'any 1997.

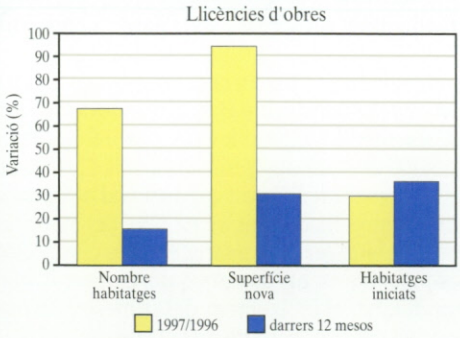

Preus al mercat immobiliari						
Sostre residencial (venda):						
— Habitatges nous (pta/m²)	1r.sem.98	250.000	4,6	—	—	–1,9
— Segona mà (pta/m²)						
preu d'oferta	2n.sem.97	—	—	224.982	4,7	4,7
preu de transacció	2n.sem.97	206.041	5,6	204.012	2,8	2,8
— Places d'aparcament (milers pta.)	1r.sem.98	2.400	–9,1	—	—	–5,6
Locals de negoci (lloguer mensual):						
— Oficines (total ciutat) (pta/m²/mes)	2n.sem.97	972	2,9	976	–0,6	–0,6
— Locals comercials (pta/m²/mes)	2n.sem.97	994	–8,2	1.009	–6,7	–6,7

La mitjana dels preus de venda dels habitatges nous sembla que reprèn la tendència alcista després de cinc anys d'estancament. Una represa avançada per l'evolució del mercat de segona mà durant la segona meitat de l'any passat. D'entre els locals de negoci, i després de quatre anys de degoteig a la baixa, l'augment de la demanda comença a pressionar els preus de lloguer de les oficines.

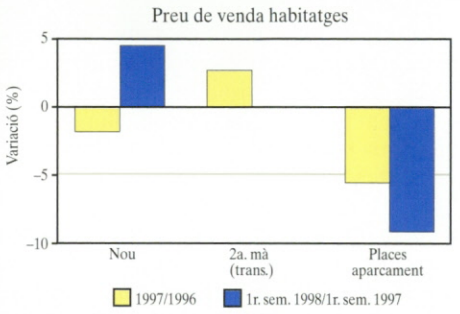

L'augment del consum d'electricitat per a usos productius, juntament amb el saldo clarament positiu de les altes i baixes que registra el cens de l'Impost d'Activitats Econòmiques, avala el dinamisme de l'economia de la ciutat.

Els diversos indicadors de consum —d'electricitat per a usos productius i de matriculació de vehicles a la província— reflecteixen també la conjuntura expansiva que viu l'economia de la ciutat i de la regió metropolitana. Tot i les moderades temperatures de l'hivern passat —reflectides en l'evolució del consum de gas natural i d'electricitat d'ús domèstic— el consum energètic lligat a l'activitat productiva manté la tendència expansiva de l'any anterior. Un augment imputable tant a un major nivell d'activitat com a un augment del nombre d'activitats econòmiques. Els registres de les altes i les baixes de l'Impost d'Activitats Econòmiques durant el primer trimestre d'enguany detecten un augment de gairebé un 1,8 per cent del nombre d'activitats empresarials localitzades a Barcelona en relació amb les existents en acabar el 1997.

Pel que fa a la matriculació de vehicles a la província, les dades del trimestre mostren un creixement de gairebé el 19 per cent, un augment més intens que el del 1997. Per segon trimestre consecutiu les matriculacions de vehicles nous superen les 50.000 unitats. Una situació que no es donava, llevat del fet esporàdic del 1992, d'ençà el primer semestre de 1990, tot just abans de l'esclat de la crisi del Golf.

Les raons d'aquest dinamisme —hom espera mantenir la tendència expansiva al llarg dels mesos centrals de l'any i superar amb escreix els 200.000 vehicles matriculats durant tot el 1998— s'han de buscar en la confluència en aquest mercat d'una demanda cada cop més solvent en tots els segments. Així, a la demanda d'inversió en tota mena de vehicles per part de les empreses i a la incentivada pel pla Prever, s'hi ha d'afegir la major solvència de la demanda de les famílies, aprofitant l'àmplia oferta de crèdits al consum a un cost més assequible, i també al revifament de la venda de motocicletes, un segment del mercat molt lligat a l'augment dels nivells d'ocupació, especialment dels més joves.

Constatat el dinamisme de la indústria i d'alguns dels serveis amb més presència a la ciutat, és el moment d'analitzar amb un cert detall els resultats dels diferents indicadors del sector de la construcció i, especialment, del segment residencial. Una activitat que, en el cas de la ciutat central ha viscut un bienni 1996-1997 notablement expansiu. De tal manera que l'atur sectorial s'ha reduït fins a mínims comparables als registrats entre el 1989 i el 1991, en plena transformació urbanística de la ciutat.

La favorable evolució de l'ocupació —especialment entre els joves— i l'estabilitat prevista dels tipus d'interès asseguren la suficient demanda solvent perquè l'oferta residencial mantingui el dinamisme dels darrers trimestres.

Pel que fa a l'obra en curs, els gairebé 1.200 habitatges que s'han començat a construir a Barcelona durant el primer trimestre, i que representen un creixement interanual del 25 per cent, situa en més de 5.500 els habitatges iniciats en els darrers dotze mesos. A banda de reforçar la tendència expansiva d'aquesta variable —en els dos darrers anys ha crescut a una taxa del 30 per cent anual— el nombre d'habitatges en construcció a la ciutat es manté en uns nivells desconeguts en els darrers quinze anys. A la resta de la regió metropolitana, el creixement del trimestre és fins i tot superior al de la ciutat central, però no així el creixement acumulat en els darrers sis anys, d'ençà la dotació de 1991, la més baixa de la història recent dels dos àmbits.

Tot i representar un volum d'obra inferior al del mateix període d'un any abans, quan es registrà un creixement espectacular, la dotació de sostre previst a les llicències durant el primer trimestre és suficient per assegurar el manteniment dels actuals nivells d'activitat fins ben entrat l'any 1999. D'aquestes dades cal destacar l'aparent estancament que presenta el segment de la reforma i ampliació d'edificis ja existents. Un segment del mercat que sembla que perd interès pels operadors en els moments de major creixement del segment de nova planta, però que gaudeix d'unes bones expectatives a mitjà i llarg termini.

Aquesta expansió de l'oferta residencial de nova construcció ha anat a remolc de l'augment de la demanda. Un augment afavorit per la millora de les expectatives econòmiques i la significativa reducció del cost d'accés a un habitatge en propietat gràcies a la reducció dels tipus d'interès. Aquesta pressió de la demanda comença a empènyer els preus de venda a l'alça. Un moviment que en el mercat de segona mà ja havia aflorat a mitjan 1997.

Els operadors del mercat residencial aprofiten la creixent solvència de la demanda per començar a dinamitzar els preus de venda, estancats en els darrers cinc anys.

Les darreres dades disponibles, corresponents a l'oferta d'habitatges existent el primer semestre d'enguany, marquen un repunt moderadament significatiu del preu mitjà per m^2 de sostre residencial nou. Afegit a l'augment de la superfície mitjana per unitat residencial, resulta que el preu mitjà d'un habitatge nou a Barcelona a la primavera de 1998 és gairebé un set per cent superior al registrat un any abans, però encara inferior al preu mitjà de l'oferta existent l'any 1993. L'increment registrat s'ha vist temperat per un augment significatiu de l'oferta en aquells districtes i segments del mercat amb preus de venda inferiors a la mitjana de la ciutat.

Per contra, la tònica al mercat immobiliari de negocis és de relativa estabilització dels preus de lloguer. Llevat d'excepcions molt puntuals en funció de la localització, i tot i l'augment del nombre de transaccions associades a l'augment de l'activitat empresarial i al desig d'invertir en un sector amb unes rendibilitats atractives a mitjà i llarg termini, el preu mitjà de lloguer dels locals comercials i les oficines no mostra signes clars de reactivació, per bé que durant la segona meitat de l'any 1997 el lloguer d'oficines trenqués la situació d'esmorteïment en la que es trobava.

L'evolució del mercat laboral de Barcelona i regió metropolitana durant el primer trimestre es defineix en poques paraules: augmenta l'ocupació i la contractació indefinida, alhora que s'accentua la trajectòria descendent de l'atur.

Al llarg d'aquesta anàlisi hem fet diverses apreciacions genèriques en relació amb l'impacte del creixement de l'activitat sobre els nivells d'ocupació a diferents sectors. Convé doncs, a partir de les diverses dades disponibles, analitzar quina ha estat l'evolució de les diverses magnituds del mercat de treball. Un dels aspectes més remarcables ha estat l'important augment del nombre de contractes registrats. Tot i que es tracta d'una variable que no ha deixat d'augmentar d'ençà el 1994, amb la generalització de la contractació temporal, el creixement del primer trimestre —més d'un 27 per cent— representa una acceleració de la tendència expansiva dels darrers dos anys. Un increment que es revaloritza perquè coincideix amb un augment encara més significatiu de la contractació indefinida.

L'augment del nombre d'ocupats s'estima entre un 1,7 i un dos per cent a Barcelona i al conjunt de la regió metropolitana. Sense ser espectacular, ha estat suficient perquè la població activa consolidi la tendència moderadament expansiva de trimestres anteriors, alhora que s'accelera la reducció del nombre d'aturats. En concret, i en relació amb un any abans, el volum d'atur registrat s'ha reduït en un 14,6 per cent a la regió metropolitana i en un 12,6 a Barcelona. Igual que deu anys enrere, en plena fase alcista del cicle econòmic, l'atur femení adquireix el màxim protagonisme. Al mateix temps, els joves ja no són el col·lectiu més nombrós als registres de l'atur. Encara que sigui a costa d'ocupacions temporals.

En síntesi, les dades trimestrals del sistema d'indicadors de l'economia barcelonina defineixen una tendència globalment ascendent. La intensitat del creixement no sembla diferir substancialment de la mantinguda al llarg del 1997 i, llevat de noves turbulències importants als mercats financers internacionals, el to expansiu que manté la inversió empresarial ofereix una base sòlida on fonamentar un creixement sostingut i sense excessives tensions inflacionistes.

I. Indústria

Evolució de l'activitat industrial

Indicador sintètic d'activitat industrial

La certesa que Espanya formaria part del grup de països que participarien en la creació de l'euro ha contribuït a situar l'indicador de confiança empresarial del primer trimestre en el punt més elevat des del 1989.

Després de la lleu desacceleració de final de l'any passat, l'indicador de clima industrial ha repres amb molta empenta el ritme de creixement, especialment a Catalunya. El caràcter històric dels esdeveniments que obren la via efectiva a la implantació de l'euro ha generat unes expectatives molt positives, que els empresaris del sector industrial han sumat a les que deriven de la pròpia marxa del sector. En conseqüència, si al llarg de l'any passat l'indicador de clima industrial assolia pràcticament cada mes el nivell més elevat dels darrers anys, els primers mesos d'enguany revelen, almenys a Catalunya, una renovació de l'optimisme empresarial amb l'assoliment de la cota de nou punts el mes de febrer, el nivell més alt dels darrers nou anys.

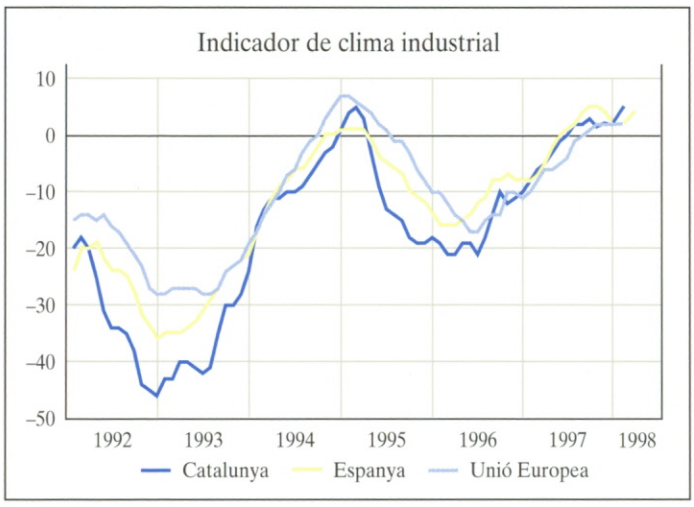

Nota: els valors grafiats corresponen a la mitjana dels saldos de les opinions empresarials referides a la cartera de comandes total, als estocs canviats de signe i a la tendència de la producció (mitjanes mòbils de tres mesos).
Font: Direcció General d'Indústria de la Generalitat i Ministeri d'Indústria i Energia.

El paper de motor de creixement econòmic que tingué el sector industrial durant l'any 1997 —amb increments del VAB sectorial del 4,6 per cent a Catalunya i del 5,1 per cent a Espanya— va afavorir la creació d'ocupació al sector després d'un seguit d'anys de destrucció neta de llocs de treball. L'enfortiment de la demanda interna de consum que deriva de l'augment de l'ocupació, i l'extraordinària trajectòria expansiva de les exportacions constitueixen la base del creixement del sector, i alhora refermen les expectatives empresarials de cara als propers mesos.

La fase de maduració en què es troba actualment el sector industrial —en la que ja s'ha estabilitzat el creixement de la capacitat productiva utilitzada— fa pensar que els resultats assolits a Catalunya durant els primers mesos de l'any convergiran cap a un comportament més moderat, com ha succeït a Espanya. Abona aquesta hipòtesi el fet que aquest sobtat augment de l'indicador a Catalunya provingui de l'espectacular creixement registrat als béns d'inversió —amb 19 punts al gener i 17 al febrer. Com ja apuntaven les dades al final de l'any passat, el subsector de béns d'inversió ha passat de registrar uns resultats extraordinàriament negatius a convertir-se en el més dinàmic del sector, tant a Catalunya com a Espanya. Per la seva banda, els subsectors de béns intermitjos i de consum mantenen també una trajectòria expansiva, si bé molt més moderada, gràcies sobretot al bon comportament de la cartera de comandes.

Enquesta de conjuntura industrial

Pel que fa a la indústria metropolitana, l'evolució dels nivells d'activitat a començament d'any mostra símptomes clars d'accentuació de la tendència expansiva mantinguda al llarg de 1997.

Segons els resultats de les enquestes de conjuntura industrial que realitza la Cambra de Comerç, el creixement de l'activitat industrial al conjunt de la regió metropolitana durant els primers mesos d'enguany ha estat tant o més intens que el registrat durant la segona meitat de 1997. Una primera comparació dels resultats del primer bimestre amb els del mateix període de l'any anterior permet identificar el canvi de signe de la cartera de comandes com l'element cabdal per explicar aquesta accentuació de la tendència expansiva de l'activitat industrial a l'àrea barcelonina. Una cartera de comandes que s'ha beneficiat de la represa de la demanda interna i del creixement sostingut de les exportacions.

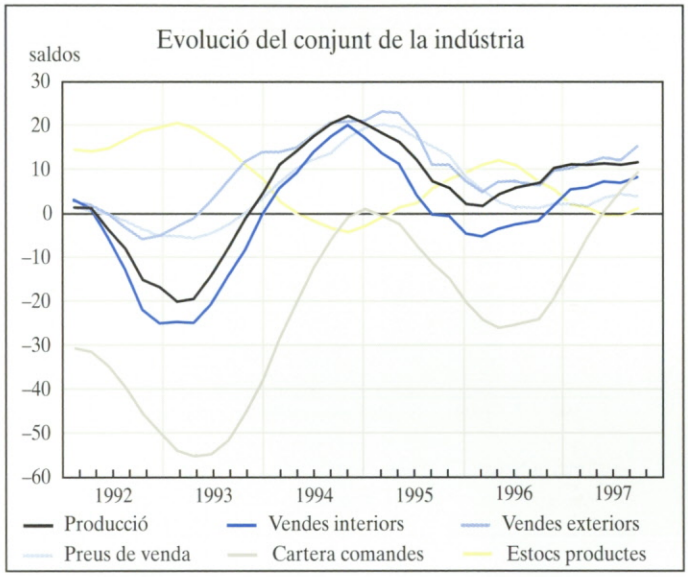

Font: Elaboració pròpia. Tots els gràfics d'aquesta secció s'han elaborat amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona. Els valors grafiats són mitjanes mòbils dels saldos de 6 bimestres.

El cicle expansiu de les principals economies compradores de manufactures catalanes i la relativa eufòria del mercat intern per l'augment de l'ocupació i el descens dels tipus d'interès, han fonamentat el creixement de l'activitat industrial via augments de la inversió i del consum.

En relació amb la situació d'un any enrere, augmenta lleument el nombre d'empreses que declaren increments de producció, alhora que les que manifesten reduccions en els seus volums de producció no superen el vint per cent. Pel que fa a la xifra de vendes, l'evolució interanual és igualment positiva. D'una banda, en el mercat interior es palesa una tendència a consolidar els nivells assolits, alhora que augmenta de manera significativa el nombre d'empreses que declaren majors exportacions.

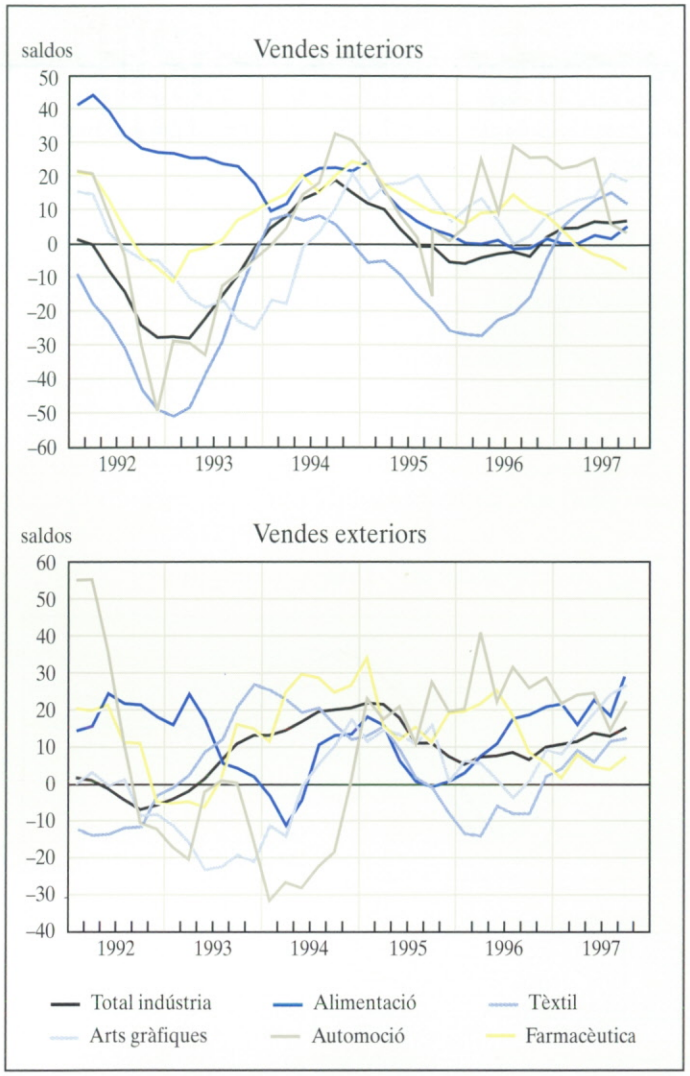

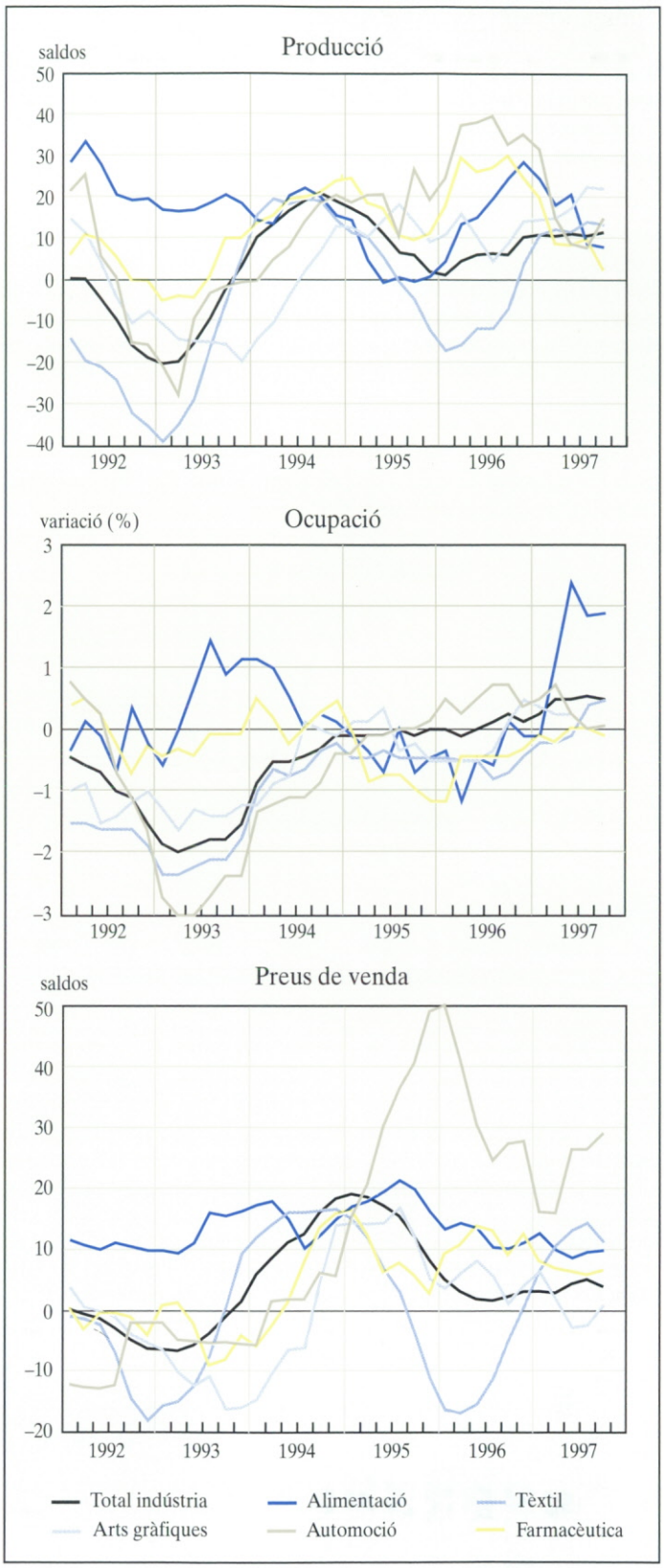

Una de les claus d'aquest dinamisme de les vendes possiblement s'hagi de buscar en l'estabilitat dels preus de venda i els guanys de competitivitat dels productes espanyols enfront de la majoria dels països del nostre entorn al llarg del 1997. Tot plegat, afegit a les mesures incentivadores de l'ocupació indefinida aprovades a mitjan del 1997, ha incidit molt positivament, malgrat que les enquestes no ho reflecteixen en tota la seva intensitat, en els nivells d'ocupació i en un augment del període de treball assegurat com a conseqüència d'una cartera de comandes força més plena que un any enrere.

La bonança de la conjuntura, que segons les expectatives declarades per les empreses s'espera que s'allargui com a mínim fins ben passat l'estiu, manté en funcionament, per cinquè bimestre consecutiu, prop del 85 per cent de la capacitat productiva instal·lada al conjunt de la indústria. Un nivell d'utilització que en alguns sectors importants és de gairebé el 90 per cent. Tot plegat fa que es comencin a evidenciar problemes de capacitat productiva i de disponibilitat de mà d'obra qualificada per a cobrir nous augments de producció.

Total indústria (sense Construcció) (dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	42	42	48	28	31	37	47
	Saldo	14	33	17	–25	48	–18	15
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	0,64	0,10	1,42	0,84	0,15	–0,41	0,60
3) Vendes totals	Igual	39	36	41	30	28	34	40
	Saldo	9	38	23	–19	46	–17	15
4) Vendes en el mercat interior	Igual	32	36	46	27	29	36	47
	Saldo	3	34	20	–34	45	–20	4
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	35	41	46	32	58	40	36
	Saldo	6	33	15	–8	47	–18	25
6) Preus de venda	Igual	65	76	86	88	80	86	68
	Saldo	19	10	–1	–4	6	1	17
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Estocs de productes elaborats	No n'hi ha mai	5	4	5	4	5	4	3
	Normals	65	73	70	67	69	73	80
	Saldo	–3	3	0	3	–7	2	6
8) Cartera de comandes	Normal	50	50	51	59	57	61	58
	Saldo	–13	0	2	15	23	6	13
9) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	55	60	57	63	58	54	61
C) Resultats referits a les perspectives per als propers tres o quatre mesos (%)								
10) Producció	Manteniment	54	55	60	41	58	51	53
	Saldo	35	38	22	47	16	19	39
11) Vendes	Manteniment	49	54	58	38	56	50	46
	Saldo	44	36	27	52	21	20	45
12) Cartera de comandes	Manteniment	64	68	69	55	62	53	57
	Saldo	24	24	14	34	20	25	29
13) Preus de venda	Manteniment	73	83	77	75	82	65	78
	Saldo	7	5	10	11	8	13	6
14) Ocupació	Manteniment	77	79	74	73	71	70	72
	Saldo	4	2	3	–5	–13	–7	7
D) Capacitat productiva utilitzada (%)		82,6	83,5	84,8	83,6	84,9	84,8	84,5

Font: Tots els quadres i gràfics de les enquestes s'han elaborat amb dades de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona.

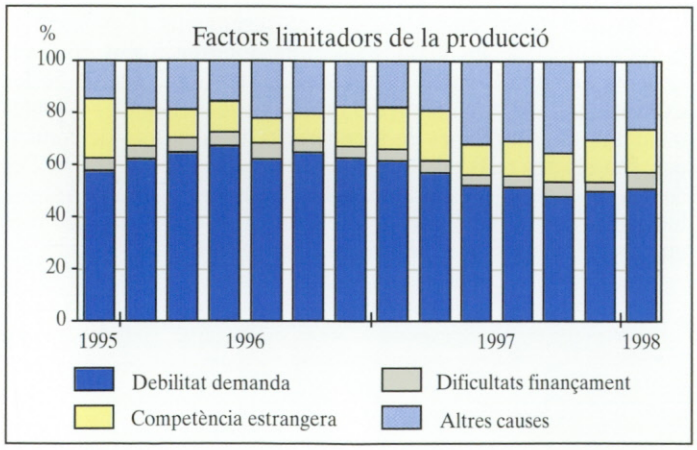

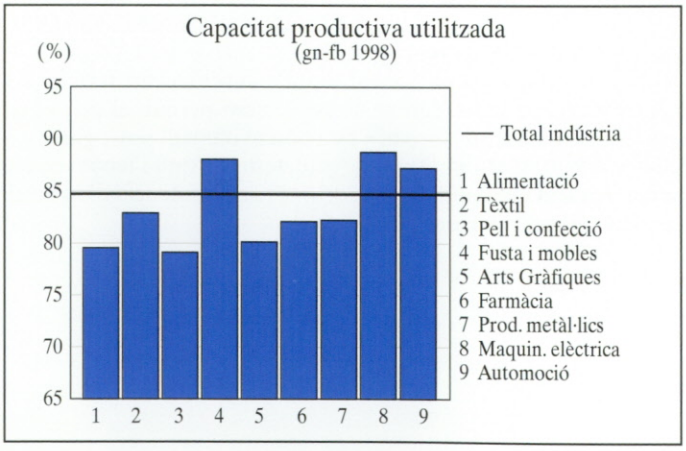

Alimentació

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	41	46	41	39	45	22	16
	Saldo	18	47	–4	–20	45	–35	14
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	–0,86	0,62	0,85	3,70	8,77	–2,05	–0,79
3) Vendes totals	Igual	56	53	47	41	34	38	16
	Saldo	–19	37	–31	–16	51	10	11
4) Vendes en el mercat interior	Igual	55	56	47	42	53	30	17
	Saldo	–17	33	–23	–16	37	2	9
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	66	62	54	72	33	65	17
	Saldo	–10	35	20	–6	62	8	58
6) Preus de venda	Igual	69	77	83	96	90	84	63
	Saldo	26	16	13	1	–8	10	28
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	43	36	35	85	96	72	75
	Saldo	–55	–38	–64	7	4	–14	23
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	33	54	33	32	34	37	39
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		83,1	81,9	79,5	76,9	76,4	82,6	79,1

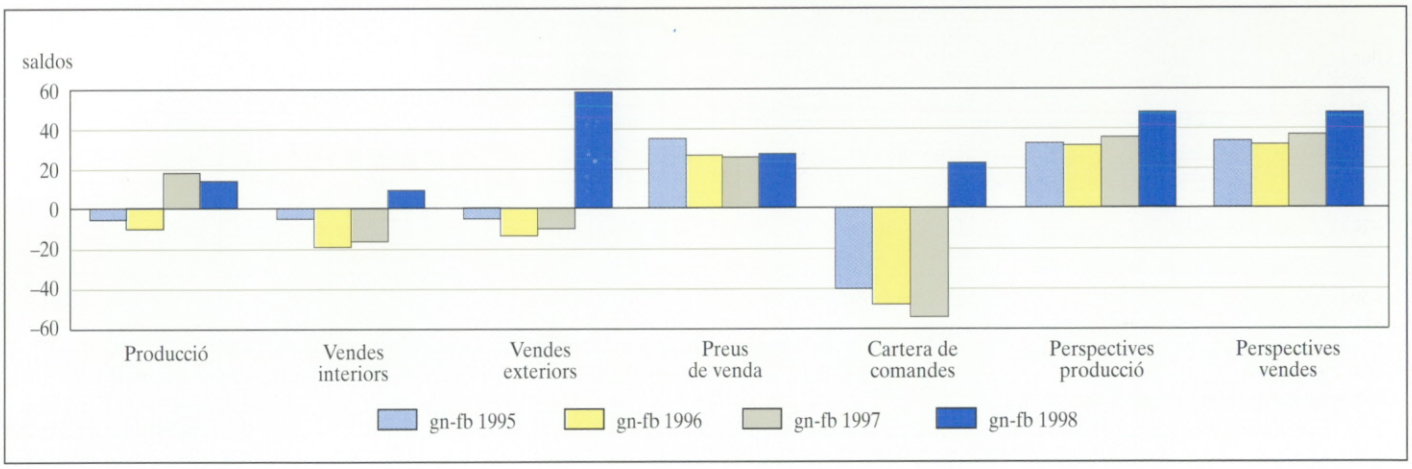

Seguint la tònica dels darrers bimestres, els resultats finalment declarats per les empreses no acaben de respondre a l'optimisme amb el que els empresaris valoraven l'evolució a curt termini del seu negoci, bimestres enrere. Possiblement perquè el procés de reactivació del consum privat s'està desenvolupant sense grans excessos i de manera diluïda al llarg del temps. Amb l'inconvenient afegit per a moltes empreses autòctones de l'existència d'un nivell de competència creixent dia a dia.

A grans trets, els magres resultats corresponents a l'evolució de la producció i de les vendes interiors apunten a uns comportaments divergents entre subsectors. El fort creixement de les exportacions —especialment del subsector de les begudes— juntament amb els símptomes de recuperació de la cartera de comandes, són els dos trets positius més remarcables del bimestre. Per contra, l'ocupació presenta un signe lleument negatiu per segon bimestre consecutiu, alhora que els preus de venda creixen més que els del conjunt de la indústria.

Tèxtil

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	64	48	62	35	43	60	63
	Saldo	16	36	22	–30	38	2	5
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	1,25	0,23	0,82	–0,81	0,20	0,76	1,76
3) Vendes totals	Igual	51	33	30	29	21	42	52
	Saldo	19	48	–1	–12	63	10	–13
4) Vendes en el mercat interior	Igual	43	41	30	35	20	47	40
	Saldo	16	30	13	–25	59	7	–9
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	31	37	38	22	36	51	50
	Saldo	–1	35	–1	3	34	–1	4
6) Preus de venda	Igual	65	70	79	92	84	77	69
	Saldo	32	13	11	8	12	11	13
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	47	57	58	59	60	58	50
	Saldo	–27	8	–1	6	5	–14	–15
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	49	54	52	50	62	51	54
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		78,6	81,0	81,7	79,8	82,0	82,2	82,7

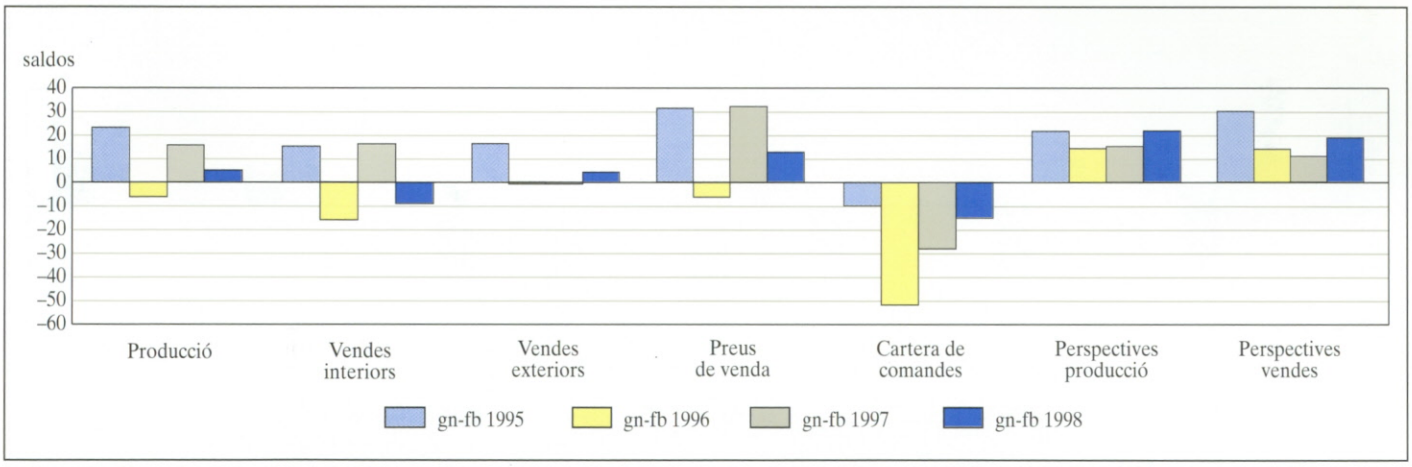

Els resultats obtinguts pel Tèxtil durant el primer bimestre d'enguany revelen un aparent alentiment de la trajectòria expansiva que els caracteritzà al llarg de l'any 1997. Així, el nombre d'empreses que declaren nivells de producció superiors als del bimestre anterior és pràcticament idèntic al d'un any enrere. Contràriament, les vendes al mercat interior —després del creixement acumulat al llarg de tot el 1997— han començat l'any consolidant nivells, en desaccelerar-se lleument el creixement. Una situació a la que no és aliena l'elevada competència de les importacions de productes equivalents.

Les exportacions, també immerses en un procés de consolidació dels nivells assolits, han registrat una evolució més positiva que les vendes interiors. La resta de magnituds, inclosa la situació de la cartera de comandes que repeteix saldo negatiu per segon bimestre consecutiu, han evolucionat d'acord amb la situació de consolidació dels volums de negoci. La capacitat productiva utilitzada es manté en màxims sectorials però per sota de la mitjana de la indústria.

Pell, calçat i confecció

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	63	17	29	22	73	30	37
	Saldo	–16	39	21	–62	10	–46	–45
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	2,90	0,81	1,45	–2,11	–3,58	–6,48	–1,89
3) Vendes totals	Igual	48	20	24	15	58	23	29
	Saldo	–24	31	5	–51	25	–53	–44
4) Vendes en el mercat interior	Igual	15	20	56	18	38	15	29
	Saldo	3	28	–28	–63	–13	–49	–44
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	11	32	17	10	0	19	23
	Saldo	–60	26	26	–49	59	–42	–42
6) Preus de venda	Igual	81	95	60	89	90	49	66
	Saldo	7	–2	–33	11	10	–36	–1
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	18	21	27	64	32	28	20
	Saldo	–71	–66	–59	–36	–59	–72	–64
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	45	52	50	50	48	44	44
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		80,7	89,6	85,6	87,9	88,3	86,9	78,7

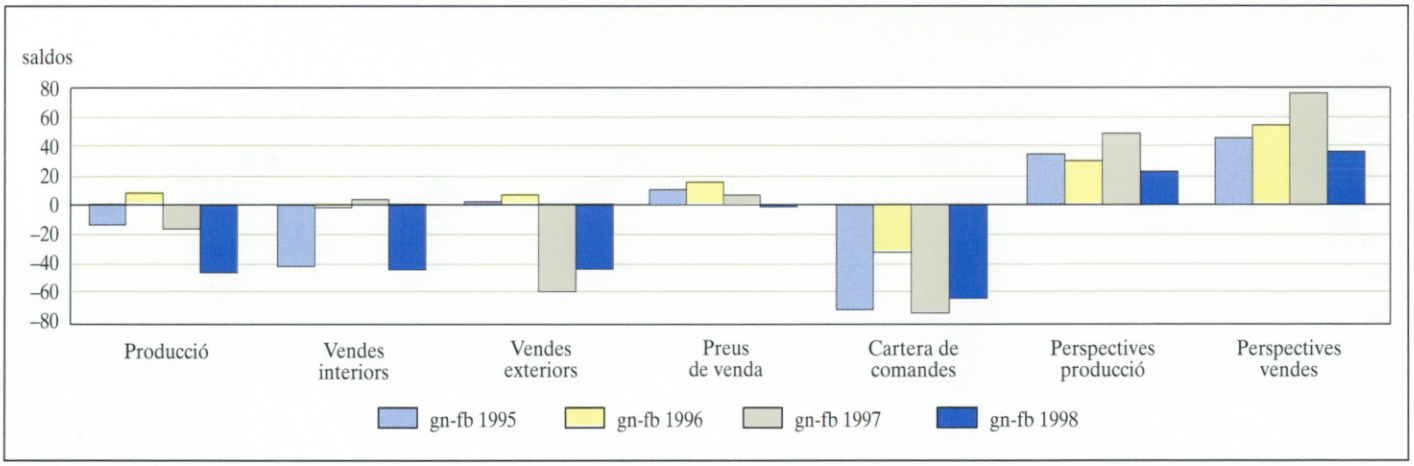

En començar l'any, l'heterogeni sector de la Pell, calçat i confecció presenta uns resultats que es desmarquen clarament de la resta de sectors industrials. La forta estacionalitat d'algunes de les produccions que inclou aquest agregat dificulten l'anàlisi de les dades globals. Si es comparen els resultats del darrer bimestre exclusivament amb els del mateix període d'un any abans per tal de reduir al màxim l'efecte estacional, s'observa una davallada dels ritmes de creixement tant pel que fa producció com a vendes en el mercat interior.

Tot i que les exportacions mostren una situació en termes relatius lleument millor que la d'un any enrere, la mà d'obra ocupada i la capacitat productiva utilitzada s'han reduït significativament, com a conseqüència d'una cartera de comandes que sembla viure al marge de la represa de la demanda interna de consum. La crisi del sud-est asiàtic i la producció submergida —especialment rellevant en aquesta activitat— poden acabar d'explicar aquests resultats en aparença tan negatius.

Fusta i mobles de fusta

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	25	95	90	48	46	37	88
	Saldo	–2	5	–10	–39	28	63	–8
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	1,96	1,68	2,95	–0,19	0,0	–1,44	3,09
3) Vendes totals	Igual	25	85	59	47	38	74	88
	Saldo	–2	15	21	–35	40	8	2
4) Vendes en el mercat interior	Igual	22	82	90	50	37	74	88
	Saldo	–14	18	–10	38	41	8	2
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	41	83	55	51	49	92	87
	Saldo	–19	–3	28	–49	41	–8	0
6) Preus de venda	Igual	77	76	98	100	94	97	60
	Saldo	23	24	2	0	6	3	–22
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	49	79	83	88	41	18	75
	Saldo	–35	21	7	12	36	55	0
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	53	65	70	63	50	61	62
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		84,5	90,0	91,4	91,7	88,7	92,3	87,8

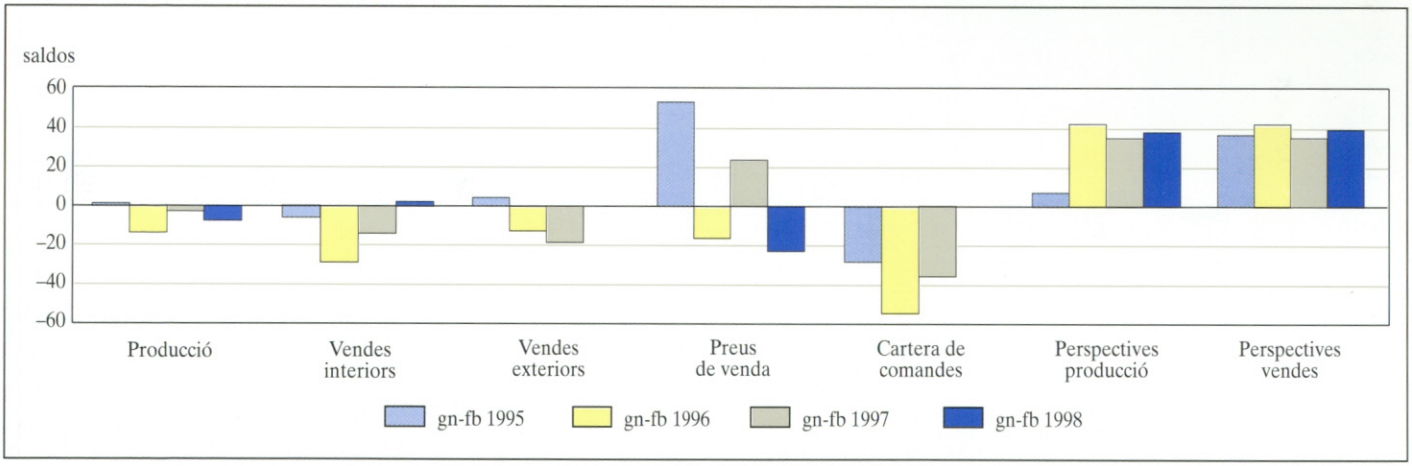

Els resultats que declaren les empreses del sector a començament d'any es comparen molt favorablement amb els obtinguts un any abans. En relació amb la situació del bimestre immediatament anterior, la valoració dels resultats apunta a un procés de consolidació dels volums d'activitat assolits. Gairebé nou de cada deu empreses enquestades declaren nivells de producció i vendes similars als de final de l'any 1997. Una situació a les antípodes de la que es donava un any abans quan només un 25 per cent de les empreses estava en aquesta situació d'estabilitat, mentre que el 75 per cent restant s'alineava en dos blocs de dimensions equivalents en funció de si produïen i venien més o menys que el bimestre anterior.

Tot i que els primers mesos de l'any no són especialment favorables per la demanda de productes d'aquest sector, el favorable comportament de la cartera de comandes durant el darrer quadrimestre de 1997 ha afavorit el manteniment del nivell d'utilització de la capacitat productiva prop dels màxims sectorials i per sobre de la mitjana del conjunt de la indústria, alhora que augmentava la mà d'obra ocupada per tal d'avançar producció i poder afrontar el més que previsible creixement de la demanda que els empresaris esperen per a enguany.

Arts gràfiques

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	41	46	59	40	49	42	66
	Saldo	3	39	34	–16	47	29	–6
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	1,61	–0,15	0,10	0,11	–1,03	–0,45	2,24
3) Vendes totals	Igual	39	43	57	43	46	42	65
	Saldo	–4	40	53	–19	50	39	–21
4) Vendes en el mercat interior	Igual	39	43	53	43	46	42	58
	Saldo	–12	40	37	–19	44	39	–24
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	42	40	52	48	44	49	54
	Saldo	2	50	34	–18	49	25	11
6) Preus de venda	Igual	72	52	65	80	84	100	90
	Saldo	–14	18	3	–12	–9	0	10
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	80	77	79	52	70	89	83
	Saldo	7	11	8	22	21	3	2
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	62	54	65	80	84	79	101
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		79,0	80,5	80,7	78,2	83,3	80,5	80,2

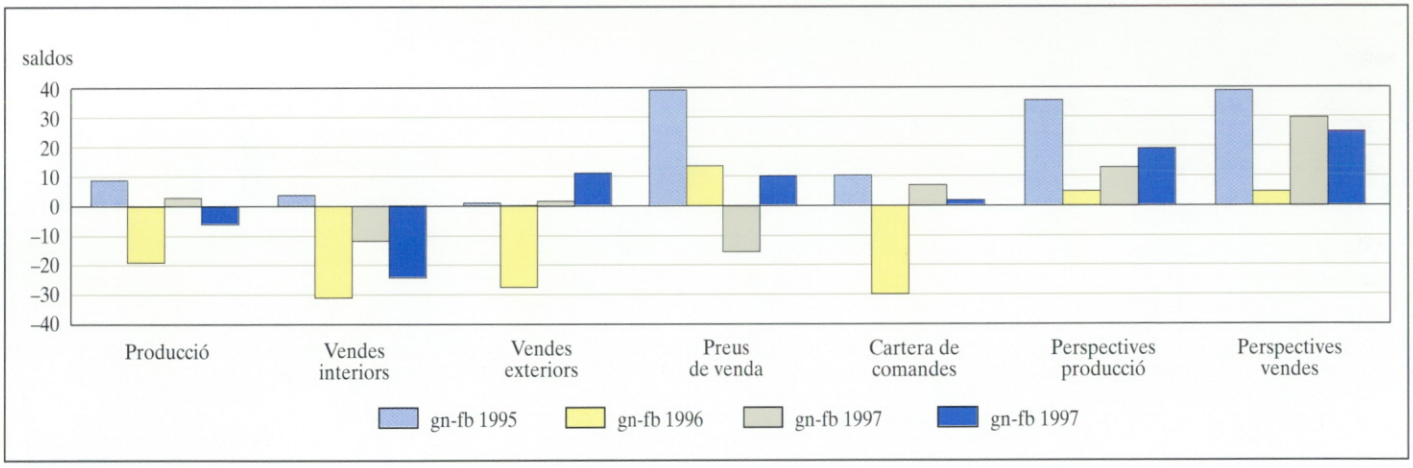

La lleugera desacceleració dels ritmes de creixement que semblen reflectir els resultats de les principals magnituds del sector —producció i vendes interiors— s'ha d'interpretar com una fase de necessària consolidació del procés de creixement acumulat al llarg del 1997. Tradicionalment, igual que en el cas de la Fusta i mobles, l'augment de producció de principi d'any es deu bàsicament a la necessitat de refer el volum d'estocs.

Menció a part mereix el dinamisme de les exportacions i la política de contenció dels preus de venda. Això, afegit a unes perspectives empresarials lleument optimistes, ha afavorit un augment de la mà d'obra ocupada. Més difícil d'explicar resulta l'augment del període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes atès que no es detecten canvis significatius ni en la capacitat productiva utilitzada ni en la mateixa cartera de comandes.

Indústria farmacèutica (dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	49	53	49	34	38	58	64
	Saldo	51	15	42	–59	41	–33	6
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	–0,42	0,05	1,23	–0,56	0,44	–0,97	–1,43
3) Vendes totals	Igual	46	53	71	41	38	41	56
	Saldo	26	38	–5	–52	55	–33	14
4) Vendes en el mercat interior	Igual	49	81	65	39	43	39	75
	Saldo	21	8	–3	–58	33	–30	3
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	34	39	60	30	44	75	38
	Saldo	–50	37	4	–15	41	1	–28
6) Preus de venda	Igual	80	57	98	99	97	95	87
	Saldo	8	34	2	–1	–3	–5	13
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	95	81	13	84	76	98	93
	Saldo	3	–11	52	9	–13	–2	–7
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	57	42	57	65	61	54	35
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		82,2	79,2	84,2	73,2	84,3	80,8	82,2

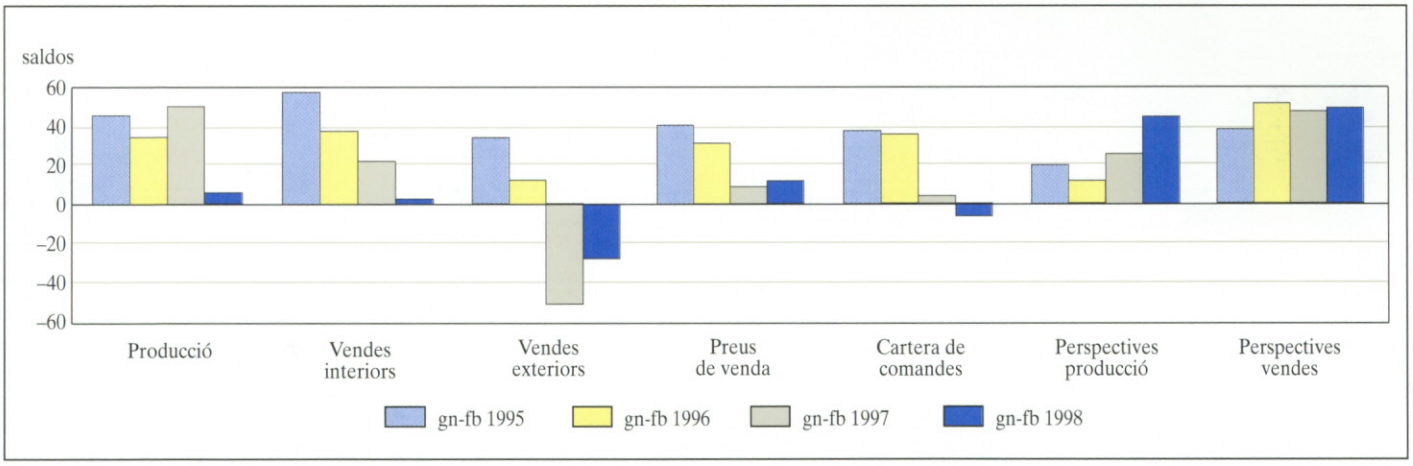

En la línia de desacceleració dels ritmes de creixement de la producció que va caracteritzar l'evolució de la indústria farmacèutica al llarg del 1997, els resultats del primer bimestre d'enguany, en relació amb els d'un any abans, presenten un transvasament significatiu d'empreses des de la posició de les que augmentaven nivells de producció al grup de les que mantenien el mateix nivell. Alhora, i també com a conseqüència dels diferents moviments de concentració que s'han produït en el sector, s'accentua la pèrdua d'ocupació.

Pel que fa a l'evolució de les vendes, els resultats del mercat interior apunten a una fase de consolidació dels nivells assolits. Al mateix temps, es redueix de manera significativa el nombre d'empreses que declaren exportar menys que un any enrere. La cartera de comandes al final del bimestre no abandona els saldos lleument negatius del darrer quadrimestre de 1997, el que explica que amb el mateix grau d'utilització de la capacitat productiva —inferior a la mitjana de la indústria— hagi disminuït el període de treball assegurat.

Productes metàl·lics

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	55	62	65	16	18	54	57
	Saldo	18	33	26	–36	77	–6	20
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	0,76	0,18	1,27	2,37	1,68	0,19	0,26
3) Vendes totals	Igual	52	60	23	14	15	55	52
	Saldo	19	23	71	–36	78	–6	23
4) Vendes en el mercat interior	Igual	17	26	38	12	21	65	57
	Saldo	–44	56	55	–41	71	–15	13
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	55	57	14	29	16	58	55
	Saldo	26	27	56	–46	77	–4	17
6) Preus de venda	Igual	89	93	89	85	98	91	86
	Saldo	4	1	–5	–8	–1	3	0
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	27	22	20	70	76	74	76
	Saldo	–35	–32	–13	12	12	–3	12
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	53	51	52	49	59	50	52
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		79,6	78,5	84,9	80,6	81,8	80,0	82,3

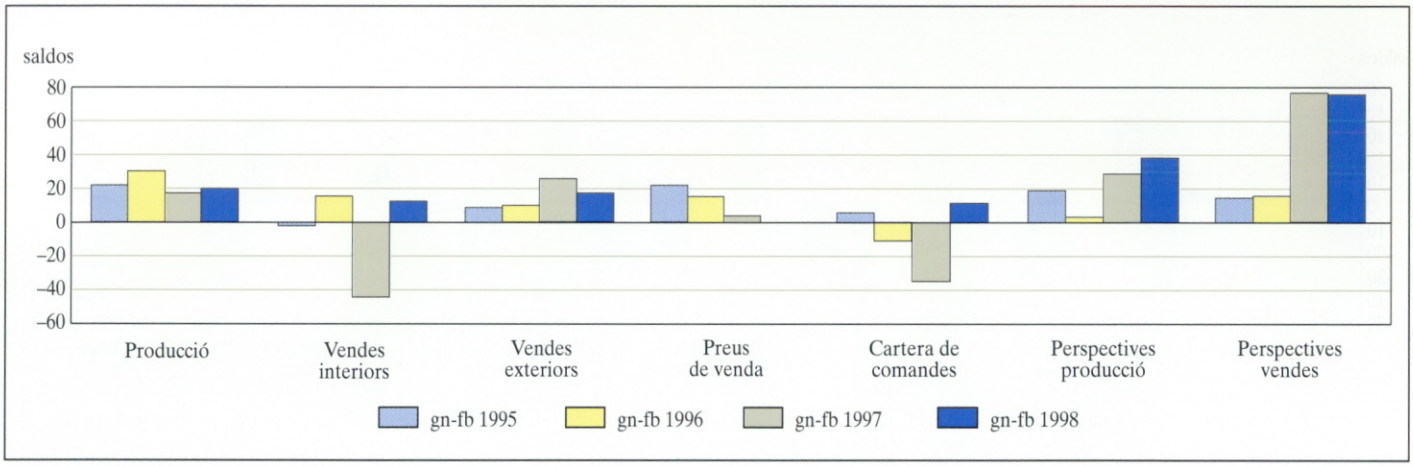

Les respostes dels empresaris sobre l'evolució del seu negoci durant el primer bimestre d'enguany semblen confirmar el manteniment del dinamisme que va caracteritzar l'heterogeni i ampli sector metal·lúrgic de la regió metropolitana al llarg del 1997. Tot i l'augment acumulat en els darrers bimestres, la majoria de magnituds apunten a un creixement comparable al registrat durant el mateix període de l'any anterior.

El canvi més radical —a positiu— ha estat el de les vendes en el mercat interior, aprofitant el revifament de la demanda interna de consum. El volum d'ocupació comença l'any amb un nou saldo positiu que s'afegeix als augments registrats en els sis bimestres anteriors. Un procés de creació de llocs de treball inusual en aquest sector en els darrers vuit anys i necessari per poder augmentar la capacitat productiva i el seu grau d'utilització per tal de donar sortida a una cartera de comandes a l'alça. En aquesta situació, les perspectives empresarials a curt termini han de ser clarament positives.

Maquinària i material elèctric

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	18	34	74	36	18	39	44
	Saldo	27	58	19	19	77	–36	–10
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	–0,70	–0,52	–0,02	1,12	1,68	–1,28	0,35
3) Vendes totals	Igual	17	27	70	20	15	39	32
	Saldo	27	26	23	3	78	–36	–2
4) Vendes en el mercat interior	Igual	26	31	84	21	21	36	17
	Saldo	5	5	9	–14	71	–39	–44
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	12	50	73	43	16	36	20
	Saldo	33	41	26	20	77	–47	27
6) Preus de venda	Igual	53	92	76	88	98	87	91
	Saldo	23	4	–21	–12	–1	–13	0
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	35	31	16	19	76	80	27
	Saldo	34	3	13	65	12	17	9
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	78	71	77	73	59	43	n.d.
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		88,8	86,9	88,9	89,7	81,8	82,4	88,6

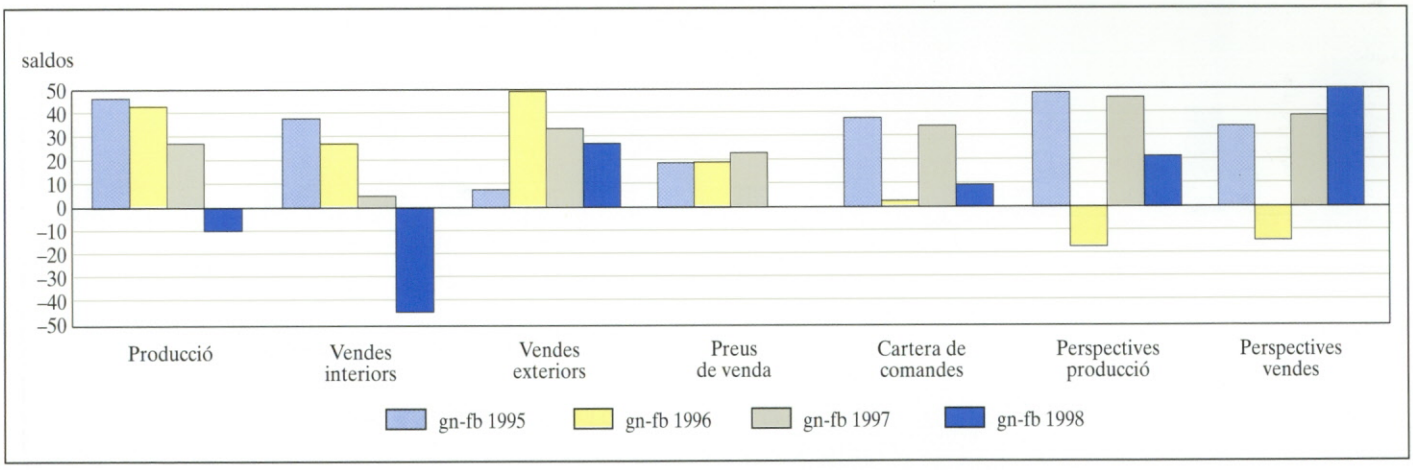

Aquest sector és un dels que presenta uns resultats de principi d'any globalment menys positius de tota la indústria catalana. Igual que d'altres activitats industrials, necessita consolidar el creixement acumulat durant el 1997. Només el capítol d'exportacions presenta un saldo clarament favorable a les empreses que han registrat augments de facturació. La davallada de les vendes en el mercat interior i l'estancament dels preus de venda després d'un any lliscant a la baixa, apunten a la creixent competència que han d'afrontar les empreses de l'àrea en el mercat domèstic.

Malgrat que la situació poc definida de la cartera de comandes a final del bimestre no permet ser massa optimista sobre l'evolució del sector a curt termini, les expectatives empresarials que s'albiren de cara al primer semestre d'enguany són força més esperançades del que hom podria esperar dels resultats del primer bimestre.

Automoció

(dades provincials)

		1997						1998
		gn-fb	mç-ab	mg-jn	jl-ag	st-oc	nv-ds	gn-fb
A) Resultats del bimestre observat comparats amb l'anterior (%)								
1) Producció	Igual	10	9	11	4	9	9	10
	Saldo	41	52	51	–67	46	–78	86
2) Nombre de persones ocupades	Variació en %	0,31	–0,30	2,89	0,21	–2,71	–0,16	0,95
3) Vendes totals	Igual	10	9	7	58	27	9	10
	Saldo	41	52	55	16	–45	–78	87
4) Vendes en el mercat interior	Igual	8	18	12	14	31	10	75
	Saldo	35	39	47	41	–42	–79	23
5) Vendes en el mercat exterior	Igual	10	14	11	4	9	9	10
	Saldo	41	48	58	48	–27	–82	87
6) Preus de venda	Igual	14	40	96	97	42	100	16
	Saldo	65	45	–4	–3	56	0	80
B) Situació al final del bimestre (%)								
7) Cartera de comandes	Normal	16	19	14	16	12	15	12
	Saldo	72	80	81	81	87	85	83
8) Període de treball assegurat amb l'actual cartera de comandes	Dies	88	110	95	94	93	96	88
C) Capacitat productiva utilitzada (%)		84,8	85,7	86,3	88,9	88,3	86,2	87,0

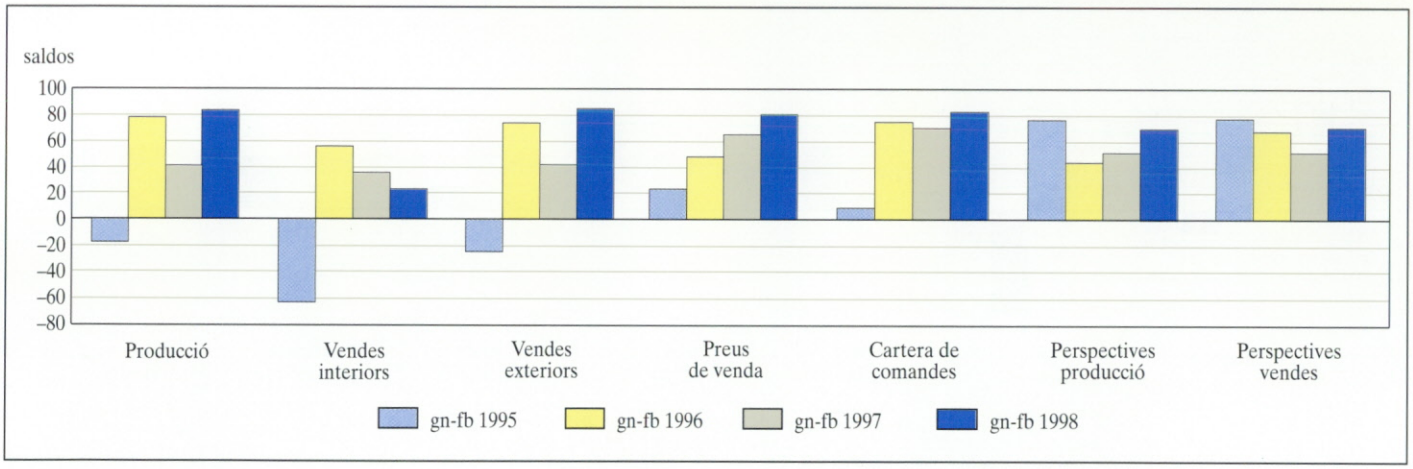

Una simple ullada al gràfic adjunt posa de manifest l'excel·lència dels resultats de la indústria de l'automòbil i els seus components durant el primer bimestre d'enguany. La contundència dels resultats és manifesta, fins al punt que estalvia una bona part de les matisacions i anàlisis descriptives que solen acompanyar aquestes dades. Només constatar la creixent dependència de la producció del sector de la capacitat d'obrir nous mercats i ampliar la quota de mercat a l'exterior. El nivell de competència en el mercat domèstic no para de créixer.

La immensa majoria de les empreses enquestades reconeixien que el volum de comandes que tenien al final del bimestre era superior al considerat normal, situació inversa a la dels estocs de productes acabats. L'augment de plantilles i de capacitat productiva utilitzada ha permès reduir mínimament la càrrega de treball i el termini d'entrega. El fet que totes les previsions apunten a un manteniment a mitjà termini d'aquest procés expansiu sembla donar ales a les empreses del sector per augmentar els preus de venda.

II. Finances

Nombre d'oficines				(31 desembre 1997)
Àmbit territorial	**Total**	**Banca**	**Caixes d'estalvis**	**Cooper. de crèdit**
Barcelona	2.228	999	1.206	23
Resta província	2.862	1.136	1.707	19
Resta Catalunya	2.048	852	1.178	18
Total Catalunya	7.138	2.987	4.091	60
Madrid	2.848	1.863	968	17
Resta província	1.450	796	645	9
Total Espanya	37.634	17.530	16.636	3.468

Font (per a totes les taules i gràfics d'aquest apartat): Banco de España. Boletín estadístico.

Variació (%) 31 ds 97/31 ds 96	**Total**	**Banca**	**Caixes**	**Cooper.**
Barcelona	0,0	–3,5	2,1	91,7
Catalunya	1,4	–1,8	3,3	81,8
Espanya	1,5	–0,8	3,4	4,7

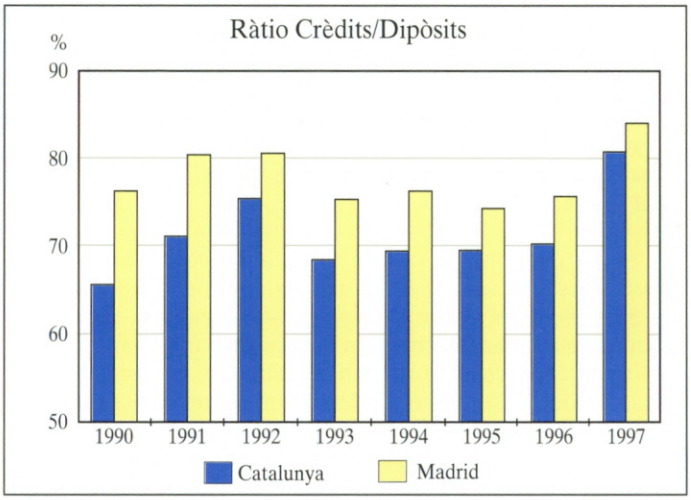

Tot i els símptomes clars de desacceleració que es constaten, durant el 1997 ha continuat l'expansió del nombre d'oficines del sistema bancari.

Les dades del darrer trimestre de 1997 semblen avançar que el procés d'obertura de noves oficines del sistema financer entra en una fase d'alentiment, després de l'expansió registrada en els darrers tres anys. Globalment, el total d'oficines d'atenció al públic en acabar el 1997 era tot just un 1,4 per cent superior a l'existent a Catalunya un any abans. Un percentatge d'augment comparable al registrat pel conjunt d'Espanya.

Dipòsits i crèdits				(milers de milions de ptes.)
Àmbit territorial	**31 des. 94**	**31 des. 95**	**31 des. 96**	**31 des. 97**
	Dipòsits del sector privat en el sistema bancari			
Prov. Barcelona	9.354	10.092	10.892	10.764
Resta Catalunya	2.070	2.233	2.299	2.305
Total Catalunya	11.425	12.325	13.191	13.069
Prov. Madrid	11.519	13.943	14.829	16.714
Total Espanya	53.617	60.096	63.237	65.996
	Crèdits del sistema bancari al sector privat			
Prov. Barcelona	6.410	6.935	7.525	8.626
Resta Catalunya	1.536	1.646	1.748	1.983
Total Catalunya	7.946	8.581	9.273	10.609
Prov. Madrid	10.882	11.605	12.551	14.602
Total Espanya	41.178	43.920	48.257	55.360

Variació (%)	**31 des. 97/ 30 set. 97**	**31 des. 97/ 31 des. 96**	**31 des. 96/ 31 des. 95**
	Dipòsits		
Prov. Barcelona	0,0	–1,2	7,9
Total Catalunya	–0,1	–0,9	7,0
Total Espanya	2,8	4,4	5,2
	Crèdits		
Prov. Barcelona	3,8	14,6	8,5
Total Catalunya	4,1	14,4	8,1
Total Espanya	4,4	14,7	9,9

L'evolució del nombre d'oficines per tipus d'operadors i segments del mercat reflecteix evolucions notablement dispars. Així, segons les dades del 1997, s'accentua la pèrdua de protagonisme del segment dels bancs pel que fa a la seva presència física al carrer, especialment a Barcelona i a les comarques menys urbanes de Catalunya. Un procés aprofitat per les caixes —que continuen la seva expansió tot i que a un ritme més moderat que durant el 1996— i especialment per les cooperatives de crèdit.

Per àmbits territorials, remarcar les diferents polítiques d'expansió i d'implantació de les entitats financeres a Barcelona en relació amb les que segueixen a la resta del territori. Per primera vegada d'ençà el 1993, el nombre d'oficines operatives del sistema financer a la ciutat no ha augmentat; el descens registrat per la banca ha estat compensat per l'augment de les caixes i de les cooperatives. Un resultat que contrasta amb el moderat augment, ja esmentat, que s'ha registrat a la resta del país. Una evolució força previsible atesa la superior dotació d'aquest tipus d'equipament a la capital catalana en relació amb l'existent a la resta del territori.

Crèdit del sistema bancari a les famílies. Classificació segons finalitats. Espanya (Milers de milions de ptes.)

Període	Total	Inversió immobiliària	Consum de béns duradors	Altres aplicacions
31 des. 86	3.280	1.721	559	1.001
31 des. 87	4.242	1.991	782	1.469
31 des. 88	5.558	2.496	1.013	2.050
31 des. 89	7.001	3.179	1.282	2.540
31 des. 90	7.862	3.983	1.431	2.453
31 des. 91	8.931	4.948	1.510	2.473
31 des. 92	10.119	5.925	1.419	2.775
31 des. 93	11.879	7.283	1.393	3.203
31 des. 94	14.699	10.159	1.472	3.068
31 des. 95	16.389	11.456	1.561	3.372
31 març 96	16.548	11.726	1.358	3.284
30 juny 96	17.259	12.207	1.609	3.443
30 set. 96	17.605	12.586	1.623	3.396
31 des. 96	18.180	13.014	1.654	3.512
31 març 97	18.649	13.462	1.689	3.498
30 juny 97	19.637	14.234	1.783	3.620
30 set. 97	20.442	14.995	1.868	3.579
31 des. 97	21.568	15.903	1.956	3.709

Variació (%)	Total	Inversió immobiliària	Consum
31 des. 1997/30 set. 1997	5,5	6,1	4,7
31 des. 1997/31 des. 1996	18,6	22,2	18,3
31 des. 1996/31 des. 1995	10,9	13,6	6,0

Per acabar aquest breu comentari sobre l'evolució del nombre d'oficines del sistema financer, esmentar dues fites purament anecdòtiques. D'una banda, el procés de replegament d'oficines per part de la banca fa perdre a aquest segment el nivell del miler d'oficines operatives a la ciutat i el de les tres mil al conjunt de Catalunya. De l'altra, el procés sostingut d'expansió de les caixes situa el total de les seves oficines a Catalunya clarament per sobre de les 4.000. En termes d'oficines d'atenció al públic, les caixes acaparen en aquests moments més del 57 per cent del sistema financer català. Una situació que contrasta amb la de la resta d'Espanya, on el pes de les caixes és encara sensiblement inferior al dels bancs.

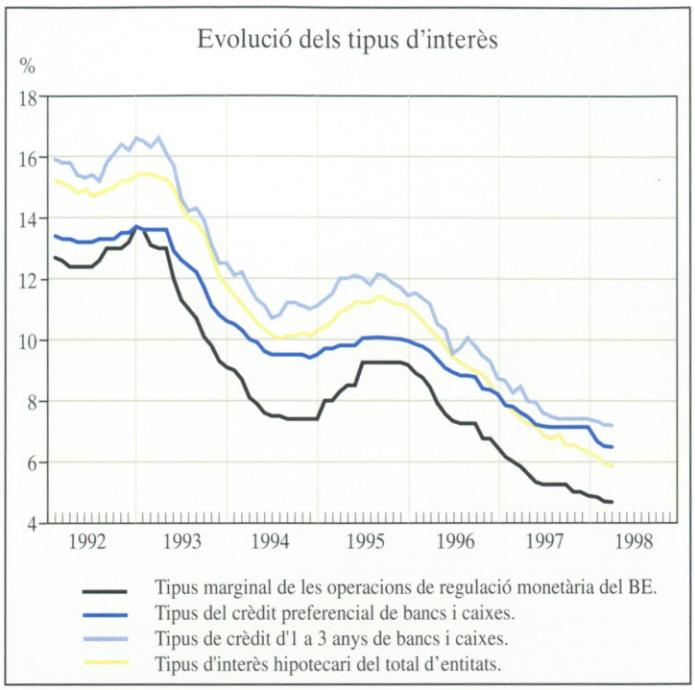

El descens del preu del diner ha reactivat la inversió i el consum privat —i en conseqüència la demanda de crèdit bancari— alhora que ha frenat el creixement dels dipòsits privats en el sistema bancari.

L'evolució recent dels volums de crèdit i dipòsits del sector privat en el sistema bancari es caracteritza per una forta contenció del creixement del volum de dipòsits —a Catalunya fins i tot es produeix una lleugera pèrdua en termes absoluts— alhora que el crèdit concedit acaba l'any amb creixements propers al 15 per cent. La reducció dels tipus d'interès, juntament amb la consolidació d'unes expectatives de creixement econòmic sostingut a mitjà termini, ha incentivat tant la demanda com l'oferta de crèdit; alhora, l'escassa rendibilitat que ofereixen els dipòsits i altres col·locacions tradicionals del sistema bancari ha desviat l'estalvi cap a d'altres modalitats i instruments d'estalvi que gaudeixen d'un tracte fiscal més favorable i que ofereixen rendiments teòricament més elevats com ara els fons d'inversió, els plans de pensions i la renda variable.

Crèdit del sistema bancari als sectors productius. Espanya

(Milers de milions de ptes.)

Període	Total	Indústria	Construcció	Total Serveis	Comerç i reparacions	Hosteleria i restauració	Transp., comun. i serveis logístics	Activitats immob.	Altres serveis
31 des. 86	11.745	6.240	1.149	3.792	1.515	219	482	460	892
31 des. 87	12.974	6.419	1.338	4.574	1.768	289	519	534	1.151
31 des. 88	14.457	6.441	1.706	5.529	2.133	355	604	606	1.387
31 des. 89	16.832	6.975	2.277	6.734	2.581	446	855	841	1.359
31 des. 90	18.745	7.461	2.827	7.515	2.735	506	951	1.174	1.544
31 des. 91	22.236	8.585	3.485	9.163	3.247	663	1.253	1.408	1.952
31 des. 92	23.751	8.933	3.980	9.668	3.395	735	1.255	1.469	2.171
31 des. 93	23.196	8.261	3.852	10.188	3.397	740	1.195	1.495	2.666
31 des. 94	23.703	8.021	3.571	11.195	3.268	748	1.409	1.756	3.179
31 des. 95	24.862	8.365	3.623	11.919	3.488	788	1.517	2.009	3.224
31 març 96	24.751	8.168	3.611	11.975	3.496	821	1.527	2.072	3.095
30 juny 96	25.267	8.207	3.717	12.326	3.626	832	1.534	2.040	3.292
30 set. 96	25.398	7.598	3.753	13.026	3.560	806	1.537	2.077	3.442
31 des. 96	26.259	7.976	3.743	13.509	3.457	836	1.443	2.287	3.508
31 març 97	27.053	8.024	3.775	14.235	3.538	878	1.522	2.341	3.508
30 juny 97	27.694	7.994	3.818	14.784	3.736	930	1.646	2.397	3.638
30 set. 97	28.581	8.393	3.863	15.195	3.763	931	1.694	2.502	3.847
31 des. 97	29.684	8.729	3.798	16.035	3.912	977	1.880	2.611	4.188

Nota: La columna de Total inclou el crèdit concedit al sector Primari i la de Total Serveis, el concedit a societats d'intermediació financera (excepte entitats de crèdit).

Variació (%)	Total	Indústria	Construcció	Serveis
31 des. 1997/30 set. 1997	3,9	4,0	–1,7	5,5
31 des. 1997/31 des. 1996	13,0	9,4	1,5	18,7
31 des. 1996/31 des. 1995	5,6	–4,7	3,3	13,3

D'aquesta evolució dispar entre dipòsits i crèdit cal destacar també el canvi radical i sobtat que es produeix en els valors de la relació Crèdit/Dipòsits, com a indicador de la capacitat d'intermediació del sistema financer. En el cas de Catalunya, després de mantenir una relació força estable al voltant del 70 per cent durant el trienni 1994-1996, en el darrer any, el percentatge de dipòsits bancaris compromesos en crèdits al sector privat ha augmentat fins a superar el 81 per cent, fet que ha implicat una forta reducció del diferencial que tradicionalment es mantenia amb la ràtio del conjunt d'Espanya. L'explicació rau en la diferent evolució dels dipòsits i és probable que també en un major transvasament d'estalvi tradicional català cap a les modalitats de col·locació d'estalvis que abans s'han mencionat, especialment la renda variable.

En el cas del crèdit bancari al sector privat, el creixement s'ha continuat recolzant en la demanda de les famílies més que no pas en la de les empreses. La inversió immobiliària —amb un creixement superior al 22 per cent— continua reforçant el seu protagonisme, sense menysprear el crèdit per a l'adquisició de béns de consum duradors, que, amb un augment del 18,3 per cent, ha triplicat la taxa de creixement del 1996.

Pel que fa al crèdit bancari concedit a l'activitat productiva, la reactivació és també molt significativa. Un dinamisme però, que es manifesta de forma molt irregular segons els sectors. D'una banda, les empreses industrials, immerses en costoses inversions per ampliar i modernitzar la seva capacitat productiva, recorren de nou a un crèdit bancari sensiblement menys onerós que en un passat recent. El sector de la construcció, gràcies a una major demanda del producte residencial, genera més facturació sense necessitat d'augmentar l'endeutament bancari. Només els serveis, sector amb una major rotació d'empreses, normalment petites i poc capitalitzades, mantenen una demanda significativa de crèdit bancari.

Volum efectiu negociat a les borses de comerç

Període	Milers de milions de ptes.		Núm. índex (1986 = 100)	
	Barcelona	Madrid	Barcelona	Madrid
1986	364,1	2.226,5	100,–	100,–
1987	791,1	3.918,0	217,3	176,0
1988	592,8	2.587,2	162,8	116,2
1989	550,6	4.022,7	151,2	180,7
1990	530,1	4.130,6	145,6	185,5
1991	574,3	4.206,0	157,7	188,9
1992	466,7	4.497,7	128,2	202,0
1993	497,9	7.287,1	136,7	327,3
1994	943,5	11.798,2	259,1	529,9
1995	1.098,6	10.924,1	301,7	490,6
1996	2.703,9	19.459,5	742,6	874,0
1r. tr.	582,1	5.968,0		
2n. tr.	565,1	6.245,0		
3r. tr.	540,6	3.228,0		
4t. tr.	1.016,2	4.018,5		
1997	5.210,9	24.532,9	1.431,2	1.101,9
1r. tr.	1.210,7	5.803,2		
2n. tr.	1.284,2	6.117,8		
3r. tr.	1.162,6	5.538,8		
4t. tr.	1.553,5	7.073,1		
1998				
1r. tr.	2.610,5	8.363,2		

Font: Borsa de Barcelona. Dades facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Borsa de Madrid, revista mensual, diversos números.

Variació (%)	Barcelona	Madrid
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	57,3	44,1
1997/1996	92,7	26,1
1996/1995	146,1	78,1

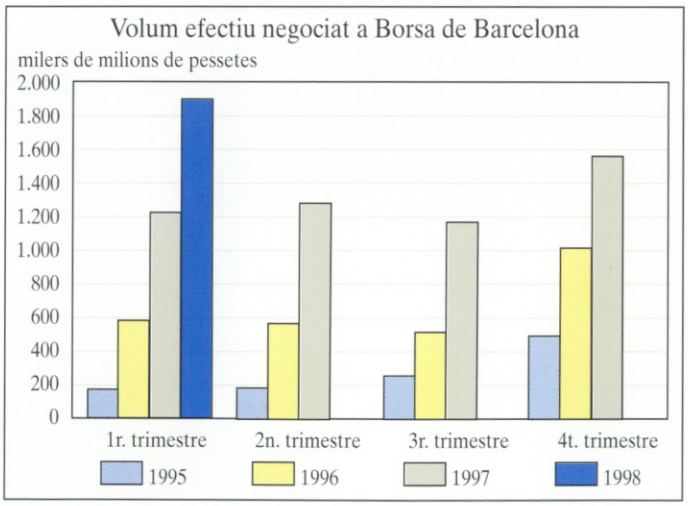

Contractació al MEFF (Renda Fixa i Variable)

Període	Contractes		Total Nominal (bilions Ptes.)
	Total	Mitjana diària	
1990	272.482	1.282	2,88
1991	1.082.484	4.347	15,41
1992	6.823.433	27.294	22,72
1993	20.311.100	81.244	85,94
1994	51.100.064	206.883	209,45
1995	52.786.952	214.581	236,70
1996	62.765.553	250.681	404,69
1r. tr.	16.977.257	269.480	100,57
2n. tr.	14.173.341	236.222	94,86
3r. tr.	14.631.662	225.102	101,22
4t. tr.	16.993.288	269.735	108.02
1997	35.534.877	142.855	580,53
1r. tr.	9.010.496	150.175	149,86
2n. tr.	9.943.378	160.377	152,34
3r. tr.	8.494.133	134.828	141,53
4t. tr.	8.086.870	127.033	136,79
1998			
1r. tr.	9.309.057	153.416	149,40

Font: MEFF.

Tot i la revalorització acumulada pels índexs borsaris durant els darrers dos anys —i gràcies a l'eufòria que aquesta evolució sostinguda de les cotitzacions ha generat— l'estalvi privat ha continuat abocant-se cap al mercat de renda variable.

Després de l'excel·lent any borsari que fou el 1997 —amb una revalorització dels índexs al voltant del 40 per cent— les previsions a començament d'exercici de cara al 1998 eren igualment positives. Atès, però, que la majoria d'operadors i analistes apostaven per creixements sensiblement més moderats que els de 1997, l'evolució de la borsa espanyola durant el primer trimestre ha superat totes les previsions. Tant pel que fa a cotitzacions com a volums negociats. Un comportament alcista del que també se'n ha beneficiat el mercat de derivats.

Si a la manca d'alternatives d'inversió que ofereixin rendibilitats mínimament atractives en un entorn d'inflació sota control, que, al seu torn, permetia continuar retallant el preu del diner i formar part del euro des del primer moment, s'hi afegeix el to positiu dels principals mercats internacionals malgrat la latent crisi asiàtica, els processos de privatització de grans empreses públiques i uns resultats empresarials en expansió, es pot mig entendre que en només tres mesos els índexs borsaris hagin acumulat uns guanys equivalents als de tot l'any passat. Uns nivells de cotització recolzats per un augment significatiu del volum de contractació en un mercat relativament estret, en el que la demanda de títols ha superat àmpliament l'oferta.

Igual que en els darrers dos anys, Borsa de Barcelona registra creixements de negoci superiors a la de Madrid. A les portes d'una major integració entre els mercats de capitals espanyols com a conseqüència de la imminent unió monetària europea, i gràcies a la negociació de títols de deute públic —un segment del mercat en retrocés a la borsa madrilenya— Barcelona continua consolidant la seva posició en el sistema borsari espanyol.

III. Consum, comerç i preus

Evolució del parc automobilístic* (prov. de Barcelona)			
Període	**Matriculacions**	**Baixes**	**Saldo**
1986	138.468	46.572	91.896
1987	184.284	59.119	125.239
1988	215.631	78.322	137.309
1989	236.902	86.619	150.283
1990	204.151	64.695	139.456
1991	185.902	61.557	124.345
1992	192.843	79.213	113.630
1993	136.146	78.194	57.952
1994	152.956	88.085	64.904
1995	146.294	72.041	74.253
1996	158.475	64.536	93.939
1r. tr.	38.188	14.976	23.212
2n. tr.	39.895	14.203	25.692
3r. tr.	36.100	12.591	23.519
4t. tr.	44.282	22.766	21.516
1997	183.053	76.683	106.370
1r. tr.	44.315	15.412	28.903
2n. tr.	41.873	18.929	22.944
3r. tr.	44.254	16.962	27.292
4t. tr.	52.611	25.380	27.231
1998			
1r. tr.	52.685		

* Exclosos ciclomotors.

Font: Prefectura Provincial de Trànsit de Barcelona. Les dades de matriculacions anteriors al 1988 provenen del Boletín de Estadística y Coyuntura (COCINB).

Variació	Matriculacions	Baixes	Saldo
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	18,9		
1997/1996	15,5	18,8	13,2
1996/1995	8,3	–10,4	26,5

L'elevat nombre de matriculacions provoca una correcció a l'alça en les previsions de 1998, que ja apuntaven a assolir el nivell més alt des de 1990.

El nombre de vehicles matriculats a la província de Barcelona durant els primers mesos d'enguany ha estat superior al que hom podia esperar, amb un increment en relació amb el mateix període de l'any passat del 18,9 per cent per al primer trimestre i de més del 23 per cent si considerem l'acumulat de gener a abril. Aquest elevat nombre de vehicles nous matriculats és encara més rellevant si tenim en compte que, en termes relatius, és clarament superior al del conjunt espanyol.

És evident que la baixada dels tipus d'interès i la millora en el mercat laboral han afavorit, un trimestre més, l'augment de les matriculacions. Aquests dos factors són els que, al capdavall, primen actualment sobre la decisió d'adquirir un cotxe nou, a banda d'altres factors més indirectes com ara les millores en equipament dels vehicles, el manteniment de la subvenció del pla Prever o les innovacions en matèria de seguretat passiva, que són factors que poden avançar uns mesos la decisió de compra però no determinar-la per ells mateixos.

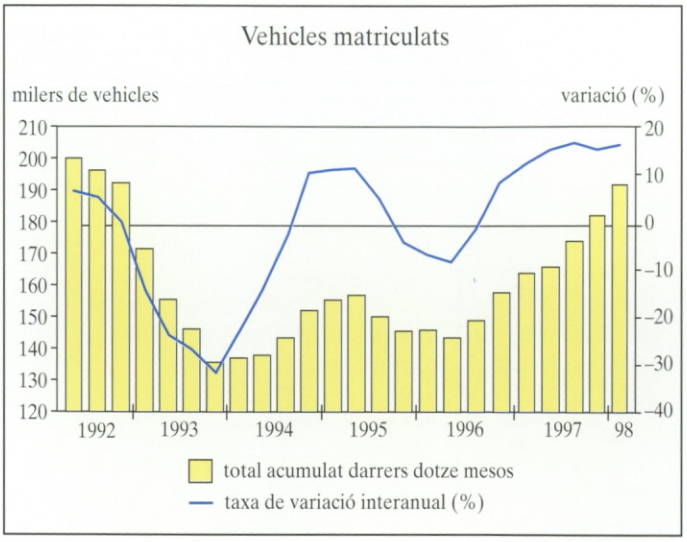

Conseqüència de l'elevat nivell de matriculacions i d'unes baixes relativament moderades, el parc de vehicles continua creixent de més de 30.000 unitats en només un trimestre. I és que gran part de les noves compres són destinades, en el cas de les famílies, a adquirir un nou vehicle més que no a substituir-ne un de vell. Sense oblidar la compra de nous vehicles industrials —un dels segments de major creixement, en línia amb l'evolució de la inversió empresarial en béns d'equipament—, de turismes per a empreses i del segment de les motocicletes.

Fruit del bon moment que viu el sector, es pot observar com les guerres de preus dels diferents fabricants s'han temperat notablement i com fins i tot ha augmentat l'ocupació, un fet que no es veia als últims anys, amb profundes reestructuracions a tot el sector de la indústria automobilística i subsectors complementaris. A banda de les vendes provinents de la fabricació espanyola, l'increment del comerç exterior de vehicles és un bon indicatiu del nivell de producció i del consum tant a Espanya com a la majoria de països europeus. Tot plegat fa preveure que el 1998 va camí de batre el rècord espanyol de matriculacions de 1989, i presumiblement assolirà l'1,1 milions d'unitats, un 19 per cent de les quals correspondrà a la província de Barcelona.

Consum d'electricitat

Període	Total: Num. índex 1986 = 100	Total: Gwh	Estructura d'usos (Gwh): Domèstic	Estructura d'usos (Gwh): Comercial i industrial	Estructura d'usos (Gwh): Tracció
1986	100,–	3.622,7	1.175,2	2.318,3	129,2
1987	111,1	4.025,5	1.276,4	2.602,8	146,3
1988	115,2	4.174,9	1.262,6	2.776,4	135,9
1989	123,6	4.476,6	1.314,3	3.023,9	138,4
1990	124,7	4.516,0	1.273,5	3.093,3	149,2
1991	132,3	4.792,9	1.431,0	3.222,0	139,8
1992	142,4	5.158,1	1.524,2	3.480,8	153,0
1993	136,9	4.958,9	1.548,9	3.245,9	163,7
1994	135,9	4.922,7	1.522,9	3.241,0	158,8
1995	138,9	5.031,2	1.577,8	3.280,9	172,5
1996	143,2	5.189,3	1.631,8	3.389,1	168,4
1r. tr.		1.332,4	449,5	841,5	41,4
2n. tr.		1.294,7	430,0	821,8	42,9
3r. tr.		1.274,2	360,0	872,5	41,7
4t. tr.		1.288,0	392,3	853,4	42,4
1997	148,0	5.360,0	1.663,6	3.533,0	163,4
1r. tr.		1.354,8	475,2	840,2	39,5
2n. tr.		1.324,4	420,4	866,2	37,8
3r. tr.		1.307,2	366,7	898,8	41,7
4t. tr.		1.373,6	401,3	927,9	44,4
1988					
1r. tr.		1.379,4	470,7	866,4	42,3

Font: Dades d'ENHER, FECSA i HECSA recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Consum total	Domèstic	Comercial i industrial	Tracció
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	1,8	–0,9	3,1	7,2
1997/1996	3,3	1,9	4,2	–3,0
1996/1995	3,1	3,4	3,3	–2,4

Les dades de consum energètic revelen, un trimestre més, el dinamisme de l'activitat econòmica, en el marc d'un hivern molt suau i un primer trimestre amb més dies feiners que no l'any passat.

A l'hora d'analitzar breument les dades referents al consum energètic de gas i electricitat durant el primer trimestre, ens troben sovint amb diverses variables de signe oposat que expliquen gran part de l'evolució registrada.

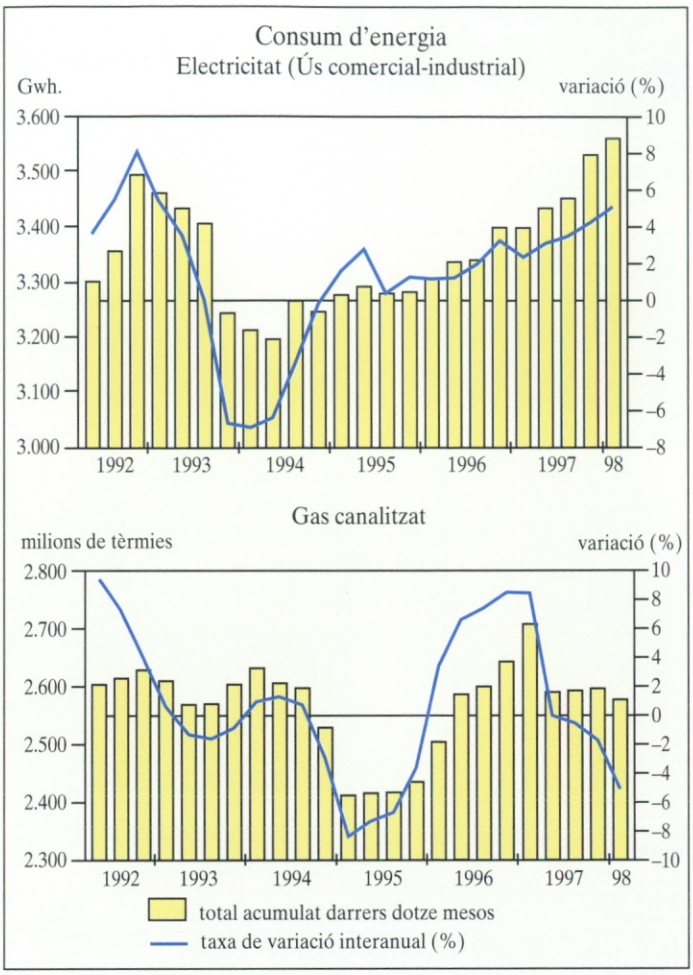

Per una banda, és evident que el creixement de la producció industrial —a uns ritmes similars als de l'any passat i amb bones perspectives a curt i mitjà termini— i un augment del consum privat i de l'activitat comercial són darrere del creixement del 3,1 per cent en relació amb el primer trimestre de 1997 del consum d'electricitat per a usos comercials i industrials i de l'augment del tres per cent en el d'aigua per a aquests mateixos usos.

Un segon factor que explicaria aquest creixement és el fet que enguany, per motius de calendari, hi ha hagut més dies feiners durant el primer trimestre que no l'any passat. Un fet que per si sol explicaria gran part de l'increment que es registra.

Consum de gas canalitzat

Període	Milions de tèrmies	Núm. índex 1986 = 100	Consum/hab. (tèrmies)
1986	1.967,8	100,–	1.125,4
1987	2.083,6	105,9	1.203,4
1988	2.047,2	104,0	1,197,3
1989	2.141,9	108,8	1.269,3
1990	2.188,9	111,2	1.361,1
1991	2.525,4	128,3	1.539,6
1992	2.626,0	133,4	1.629,6
1993	2.602,5	132,3	1.641,1
1994	2.526,1	128,4	1.619,2
1995	2.436,0	123,8	1.587,5
1996	2.642,9	134,3	1.751,7
1r. tr.	935,4		
2n. tr.	754,4		
3r. tr.	397,5		
4t. tr.	555,5		
1997	2.594,3	131,8	1.719,4
1r. tr.	1.003,4		
2n. tr.	626,0		
3r. tr.	402,0		
4t. tr.	562,8		
1998			
1r. tr.	985,3		

Font: Gas Natural, S.A. Dades recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Gas canalitzat
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	–1,8
1997/1996	–1,8
1996/1995	8,5

Contràriament, la suavitat de l'hivern per segon any consecutiu —fins i tot més suau que el de l'any passat— manté la tendència a la baixa del consum elèctric d'ús domèstic i el de gas canalitzat, així com atenua el descens del consum d'aigua destinat a serveis. De fet, només es pot parlar d'atenuar ja que aquest tipus de consum es basa en gran part en l'aprofitament d'aigües pluvials que no es comptabilitzen en les dades de facturació.

Amb la contraposició de les dues tendències, aquella part del consum elèctric qualificat de domèstic que podria venir per l'augment de l'activitat —pensem en els petits tallers i comerços que figuren dins d'aquest epígraf— no compensaria la disminució per causes climàtiques.

Consum d'aigua

Període	Total		Estructura d'usos (hm³)		
	Núm. índex 1986 = 100	hm³	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1986	100,–	137,1	80,0	44,6	12,5
1987	100,7	138,1	80,0	45,2	12,8
1988	102,5	140,5	82,0	46,0	12,5
1989	106,5	146,0	83,5	49,6	12,9
1990	101,4	139,0	81,4	46,0	11,6
1991	100,7	138,1	81,7	44,2	12,2
1992	96,2	131,8	79,9	40,8	11,0
1993	90,2	123,7	76,9	35,7	11,1
1994	88,2	120,9	76,2	34,6	10,2
1995	87,0	119,3	75,7	33,4	10,2
1996	84,4	115,7	74,3	32,7	8,7
1r. tr.		28,3	19,0	7,4	1,9
2n. tr.		28,7	18,9	7,9	1,9
3r. tr.		30,2	18,8	8,8	2,5
4t. tr.		28,5	17,6	8,6	2,4
1997	84,8	116,2	74,8	33,4	8,0
1r. tr.		28,4	19,2	7,4	1,8
2n. tr.		29,7	19,6	8,0	2,1
3r. tr.		30,0	18,5	9,0	2,4
4t. tr.		28,2	17,5	8,9	1,7
1998					
1r. tr.		29,2	18,8	7,7	1,7

Font: Societat General d'Aigües de Barcelona, SA. Dades recollides i facilitades pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	Consum total	Domèstic	Comercial i industrial	Altres
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	2,9	–2,2	3,8	–2,6
1997/1996	0,4	0,7	2,3	–8,5
1996/1995	–3,0	–1,9	–2,3	–14,2

Finalment, l'elevat augment del consum elèctric de tracció que es registra al primer trimestre, sempre en comparació amb el mateix període de l'any anterior, és atribuïble principalment a la diferència de dies feiners que ja hem comentat i a la prolongació de la línia 2 de metro entre Sagrada Família i el Besòs.

Índex general de preus de consum (1992 = 100) (Prov. Barcelona/Espanya)

Any		Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.
1992	**B**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	**102,2**
	E	98,6	99,2	99,6	99,5	99,7	99,7	100,0	101,0	101,8	101,9	101,9	102,2
1993	**B**	**103,2**	**103,2**	**103,7**	**104,2**	**104,5**	**104,9**	**105,2**	**105,7**	**106,4**	**106,9**	**107,1**	**107,5**
	E	103,2	103,2	103,6	104,0	104,3	104,6	105,0	105,6	106,2	106,6	106,8	107,3
1994	**B**	**108,7**	**108,5**	**108,9**	**108,9**	**109,5**	**109,6**	**109,8**	**110,4**	**110,9**	**111,3**	**111,4**	**111,9**
	E	108,3	108,4	108,7	109,2	109,4	109,5	109,9	110,7	111,0	111,2	111,4	111,9
1995	**B**	**113,2**	**113,7**	**114,3**	**114,8**	**114,9**	**114,9**	**114,9**	**115,0**	**115,5**	**115,8**	**116,0**	**116,6**
	E	113,1	113,6	114,3	114,9	114,9	115,1	115,1	115,4	115,8	116,1	116,4	116,7
1996	**B**	**117,4**	**117,9**	**118,3**	**118,9**	**119,4**	**119,3**	**119,5**	**119,6**	**119,9**	**120,2**	**120,3**	**120,8**
	E	117,5	117,8	118,2	118,9	119,3	119,2	119,3	119,7	120,0	120,1	120,1	120,5
1997	**B**	**121,1**	**121,1**	**121,3**	**121,2**	**121,4**	**121,3**	**121,6**	**122,1**	**122,6**	**122,7**	**123,0**	**123,4**
	E	120,8	120,8	120,8	120,9	121,0	121,0	121,3	121,8	122,4	122,4	122,6	122,9
1998	**B**	**123,9**	**123,6**	**123,8**	**124,2**								
	E	123,2	122,9	123,0	123,3								

Nota: Les dades dels últims tres mesos són provisionals. Font: INE.

Variació (%)	març 98/des. 97	març 98/març 97	des. 97/des. 96
Prov. Barcelona	0,3	2,1	2,2
Catalunya	0,2	1,9	2,1
Espanya	0,0	1,8	2,0
– subjacent	0,7	2,1	2,0
Prov. Madrid	–0,2	1,8	2,3
UE	0,3	1,8	2,0

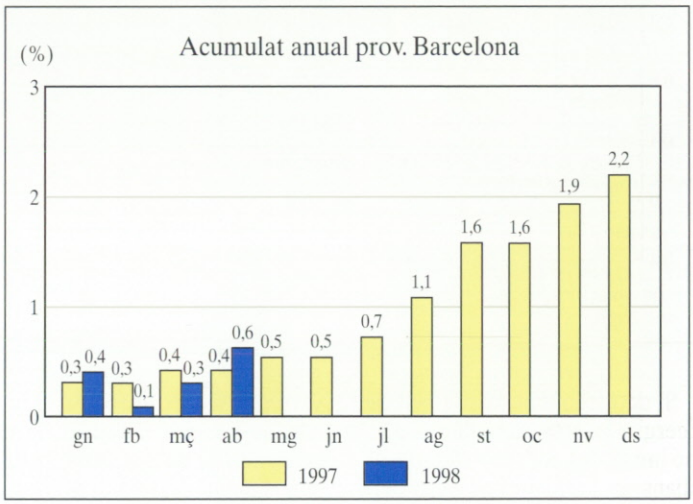

El primer trimestre presenta una inflació zero per al conjunt d'Espanya i de només dues dècimes per a Catalunya, variacions que les dades d'abril trenquen i situen la interanual en el dos per cent, tres dècimes més que un any abans.

Les dades de l'índex de preus de consum dels tres primers mesos d'enguany presenten una variació insòlita, amb un augment nul per al conjunt d'Espanya, gràcies a la disminució dels preus en alimentació —especialment els aliments frescos— i habitatge, conjuntament amb una forta contenció en vestit i transports, que compensen els increments de la resta de components.

A Catalunya, l'increment del primer trimestre ha estat d'un moderat 0,2 per cent, gràcies també a una evolució similar a la d'Espanya quant a components, mentre que a la província de Barcelona, el trimestre es tanca una dècima per sobre de Catalunya, amb un 0,3 per cent.

Com a conseqüència d'aquesta moderació de preus, la taxa interanual al mes de març se situa dues dècimes per sota de la de desembre de l'any passat, tant per Espanya com per Catalunya. Una diferència que, com es veurà més endavant, s'eixuga amb el repunt d'abril.

Paral·lelament a la disminució de preus dels aliments, la baixada de les tarifes elèctriques i d'altres components energètics ha ajudat a estabilitzar els preus industrials que, tot i els elevats nivells de producció i de vendes, no s'ha traduït en un augment desproporcionat de preus, que oscil·la al març i en termes interanuals entre un 0,7 per cent per als béns d'equipament i un –0,1 per cent per als intermedis. Recordem, a més, que el preu del conjunt de l'energia que ha permès assolir aquestes taxes se situava al març un 2,3 per cent per sota del d'un any abans.

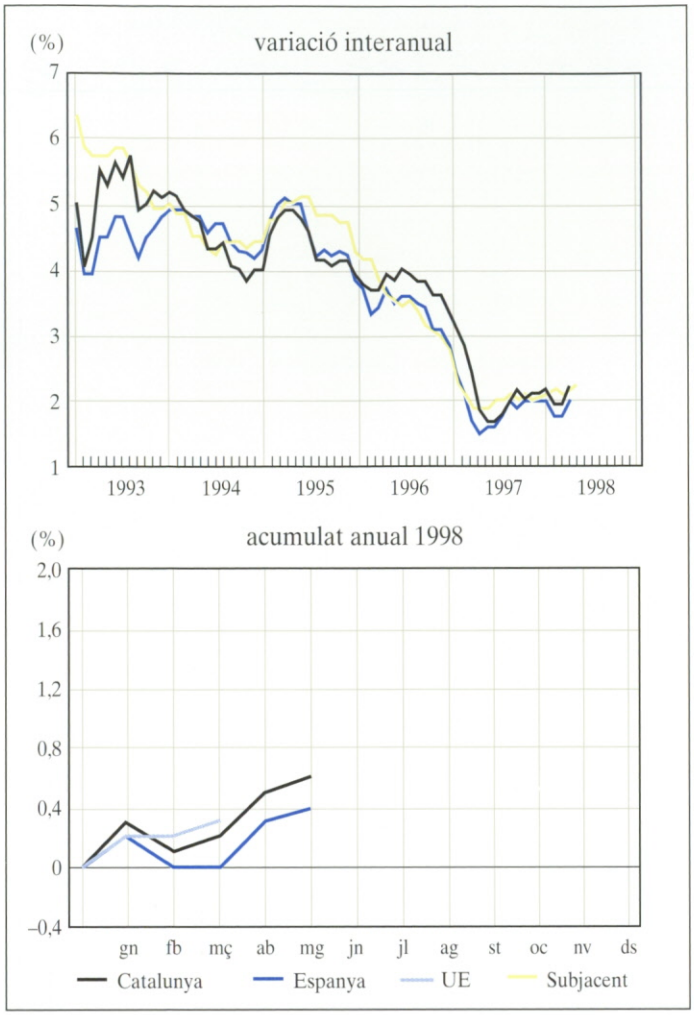

Si deixem de banda la retallada de preus en aliments frescos i energia, la inflació subjacent s'ha situat en un 2,1 per cent de variació interanual a final de març, igual com la que es registrava un any abans. I és que si bé alguns components com ara el consum en roba, parament de la llar, cultura i despeses d'habitatge han moderat el creixement dels seus preus, la despesa en medicina i altres serveis i productes continuen creixent per sobre del tres per cent anual.

A partir d'abril, però, es trenca l'excepcionalitat d'un trimestre sense augment de preus i, sobretot pels efectes de la Setmana Santa, pressionen a l'alça els preus en hosteleria i turisme, que s'havien mantingut moderats els mesos anteriors. També en aquest mes repunten vestit i transports, dos altres components que s'havien mantingut pràcticament nuls o amb augments de només unes dècimes fins al març. Sembla doncs que, igual com succeeix en d'altres indicadors de consum, l'efecte estacional de les vacances ha tingut aquest any una repercussió clara en l'evolució dels preus.

IPC per components

	març 98/des. 97	**març 98/març 97**	**des. 97/des. 96**
	Catalunya		
Alimentació	–0,9	1,1	1,2
Vestit	0,0	2,3	2,4
Habitatge	–0,1	3,4	3,7
Parament llar	1,4	2,0	1,2
Medicina	2,9	4,3	3,9
Transport	0,2	0,5	1,2
Cultura	1,0	2,2	2,3
Altres	1,1	3,0	3,6
Total	**0,2**	**1,9**	**2,1**
	Espanya		
Alimentació	–0,7	1,7	1,5
Vestit	0,2	2,0	1,9
Habitatge	–0,8	2,1	3,2
Parament llar	0,8	1,5	1,4
Medicina	1,8	3,3	3,0
Transport	0,0	0,4	1,2
Cultura	0,5	1,8	1,7
Altres	1,2	3,0	3,3
Total	**0,0**	**1,8**	**2,0**

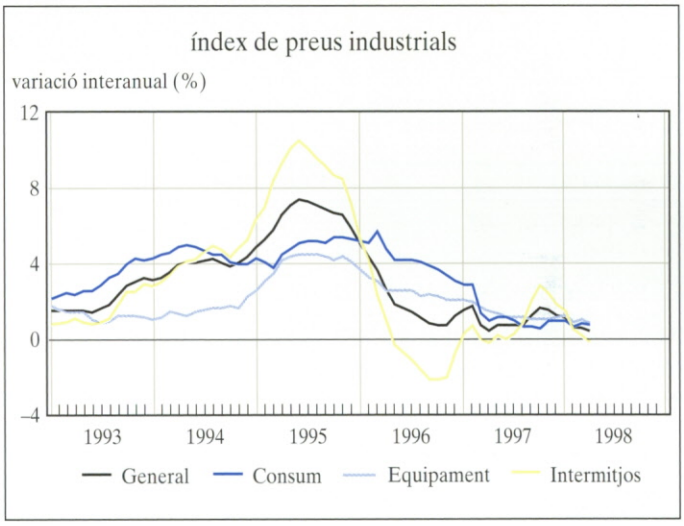

La incorporació d'aquest mes resitua la variació interanual entre dues i quatre dècimes per sobre de la que es registrava un mes abans: dos punts per a Espanya i un 2,3 per cent a Catalunya, igual com la subjacent.

El repunt del mes d'abril, i especialment la resistència d'alguns components de la subjacent a moderar el ritme de creixement dels seus preus, pot fer perillar l'objectiu del govern d'acabar l'any amb un augment de l'IPC al voltant del dos per cent. La baixa cotització del preu del petroli als mercats internacionals i la pressió de les importacions provenints d'Àsia i altres economies emergents són arguments que s'espera que puguin contrarestar la previsible pressió inflacionista derivada de l'augment del consum.

Escombraries domiciliàries

Escombraries domiciliàries recollides			
Any	**Tones**	**Núm. índex (1986 = 100)**	**Kg/resident**
1986	500.406	100,–	286,2
1987	542.221	108,4	313,2
1988	581.909	116,3	340,3
1989	604.896	120,9	358,5
1990	625.793	125,1	376,0
1991	656.371	131,2	400,2
1992	675.215	134,9	419,0
1993	666.388	133,2	420,2
1994	650.057	129,9	416,7
1995	622.585	124,4	405,7
1996	627.134	125,3	415,6
1r. tr.	162.569		
2n. tr.	159,357		
3r. tr.	139.388		
4t. tr.	165.820		
1997	635.803	127,1	421,4
1r. tr.	160.829		
2n. tr.	164.638		
3r. tr.	143.799		
4t. tr.	166.537		
1998			
1r. tr.	163.027		

Font: Dades facilitades per la U.O. de Neteja de l'Ajuntament de Barcelona i elaboració pròpia a partir de les dades poblacionals.

Variació (%)	Escom. Dom.	Recollida sel.
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	1,4	28,4
1997/1996	1,4	14,0
1996/1995	0,7	23,9

Amb un augment igual al de 1997, el volum d'escombraries recollides durant el primer trimestre continua reflectint el creixement del consum i de l'activitat productiva.

Les dades referents a la recollida d'escombraria domiciliària durant el primer trimestre d'enguany no aporta excessives novetats en relació amb el que va ser la tònica general de 1997, si obviem les oscil·lacions estacionals entre trimestres. Amb un increment conjunt de l'1,4 per cent sobre l'any anterior, reflecteixen parcialment el que fan preveure l'evolució d'algunes macromagnituds, en especial el creixement de l'activitat productiva i sobretot, del consum privat.

L'impuls de la ciutat com a centre comercial, cultural i lúdic atreu tot tipus de consumidors, ja siguin residents a la pròpia ciutat, a l'entorn metropolità o turistes nacionals i estrangers. Tot plegat, provoca un augment de la generació d'escombraries centrada en les zones comercials i de restauració, en contrast amb l'estancament de la recollida atribuïble al que seria estrictament la generació d'escombraries de les famílies. En aquest sentit, és més rellevant l'augment en volum que no en pes.

Recollida selectiva (vidre, paper i envasos) (tones)					
Any	**1r. trim.**	**2n. trim.**	**3r. trim.**	**4t. trim.**	**Total**
1993	n. d.	n. d.	n. d.	n. d.	**13.311**
1994	4.060	3.920	3.517	4.104	**15.601**
1995	4.202	4.069	3.336	5.017	**16.625**
1996	5.121	5.088	4.529	5.858	**20.596**
1997	5.709	5.629	5.370	6.777	**23.485**
1998	7.329				

Nota: Envasos només inclosos a partir de 1995.

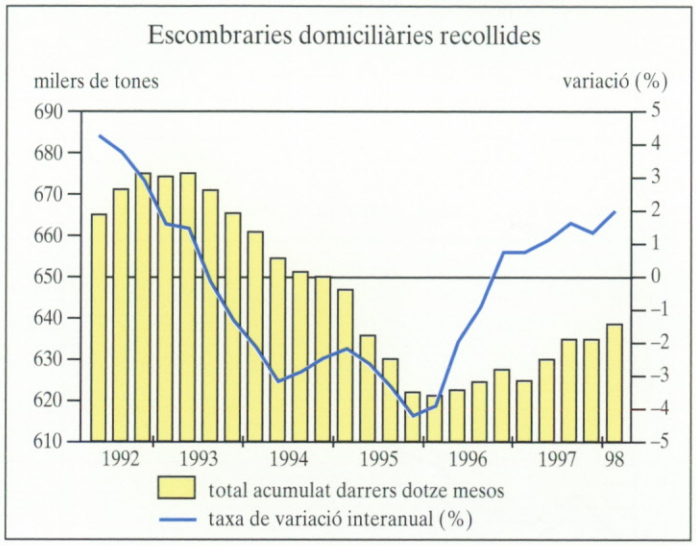

El creixement pràcticament nul d'aquest tipus de recollida no implica necessàriament una lectura negativa, ja que hem d'emmarcar-la dins d'un context d'estancament i envelliment de la població resident, i sobretot perquè part d'aquestes escombraries que abans es recollien en un mateix contenidors —els contenidors verds—, ara es realitzen de manera selectiva, i aquest canvi recull clarament uns beneficis en qualitat de vida i sobretot en consciència ciutadana.

En efecte, la recollida selectiva de deixalles registra al primer trimestre un creixement de més del 28 per cent sobre el mateix període de l'any anterior, aproximadament el doble del de la mitjana de 1997. A més, aquest major augment s'ha produït a tots tres tipus de recollida: en paper i cartró, en envasos i en vidre. I cal esperar que amb les millores que progressivament es van implantant a tota la ciutat —més presència de contenidors, racionalització de la recollida, etc.— no cessi d'augment. De fet, cal recordar que encara estem ben lluny de les cotes d'altres ciutats europees amb una conscienciació ciutadana més madura en aquests aspectes.

IV. Transports, comunicacions i turisme

Tràfic de mercaderies pel port de Barcelona

Període	Total				Càrrega general		Líquids a doll		Dolls sòlids	
	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada	Sortida	Entrada
	Núm. índex (1986 = 100)		milers de tones		milers de tones					
1986	100,–	100,–	6.650	10.693	3.475	2.113	374	5.641	2.801	2.939
1987	93,8	99,5	6.236	10.642	3.646	2.343	359	5.950	2.231	2.349
1988	92,3	110,6	6.136	11.828	3.819	2.649	400	6.339	1.917	2.840
1989	93,9	111,2	6.247	11.896	3.902	3.073	417	6.676	1.928	2.147
1990	80,7	118,4	5.367	12.662	3.627	2.817	447	6.991	1.293	2.855
1991	79,0	122,1	5.254	13.059	3.761	2.988	417	7.209	1.075	2.862
1992	80,1	121,7	5.330	13.008	4.258	3.343	388	7.140	684	2.525
1993	78,4	116,6	5.216	12.466	3.969	2.947	361	7.298	887	2.222
1994	104,9	125,5	6.974	13.415	5.065	3.473	225	7.810	1.685	2.132
1995	119,5	138,2	7.949	14.782	5.428	3.973	284	7.931	2.237	2.878
1996	132,4	138,1	8.802	14.769	5.949	4.146	235	8.112	2.619	2.512
1r. tr.			2.074	3.912	1.316	997	59	2.220	698	695
2n. tr.			2.128	3.796	1.466	1.031	59	1.959	603	807
3r. tr.			2.359	3.127	1.555	1.043	83	1.723	722	361
4t. tr.			2.241	3.934	1.612	1.074	34	2.210	595	649
1997	141,3	144,9	9.398	15.489	6.723	5.042	281	7.764	2.394	2.683
1r. tr.			2.343	3.944	1.541	1.200	72	2.062	731	683
2n. tr.			2.419	4.012	1.687	1.265	97	1.937	635	810
3r. tr.			2.327	3.591	1.698	1.213	56	1.818	572	559
4t. tr.			2.308	3.942	1.797	1.364	55	1.948	456	631
1998										
1r. tr.			2.211	3.932	1.641	1.327	68	1.875	503	729

Nota: A partir de 1995, les dades es comptabilitzen segons data de trànsit de la mercaderia i no segons documents. Ni aquesta taula ni la de tràfic de contenidors no mantenen la sèrie homogènia, però sí que ho fan les variacions. Les dades dels darrers 12 mesos són provisionals.
Font: (de totes les dades d'aquest apartat) Autoritat Portuària de Barcelona. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Sortides			Entrades		
	Total	Cabotatge	Exportacions	Total	Cabotatge	Importacions
	1r. tr. 1998/1r. tr. 1997					
Total	–5,6	9,4	–10,8	–0,3	–4,6	0,4
Càrrega General	6,5	13,1	3,8	10,7	10,8	10,6
Líquids a doll	–5,9	–40,2	9,3	–9,0	–11,8	–8,4
Dolls sòlids	–31,3	4,6	–38,9	6,8	29,4	6,2
	1997/1996					
Total	6,8	18,3	2,9	4,9	–9,0	7,1
Càrrega General	13,0	13,0	13,0	21,6	26,6	20,9
Líquids a doll	19,6	73,6	4,5	–4,3	–24,2	0,0
Dolls sòlids	–8,6	36,8	–15,9	6,8	21,2	6,4

El tràfic de mercaderies del primer trimestre es caracteritza per una caiguda de les principals partides de dolls, mentre que el conjunt de la càrrega general contínua amb taxes clarament positives, si bé menys accentuades que l'any passat.

Les dades referents al tràfic de mercaderies pel port de Barcelona durant el primer trimestre d'enguany presenten algunes lleugeres variacions en relació amb el que havia estat la tònica dominant durant el 1997 i anys anteriors.

En primer lloc, cal mencionar una caiguda del tràfic total del 2,3 per cent en comparació amb el primer trimestre de l'any passat. La disminució del trànsit s'ha produït a tots els grans agregats de dolls: tant en hidrocarburs com en altres líquids a doll i en el conjunt dels dolls sòlids. Per contra, la càrrega general sí que manté el dinamisme de períodes anteriors —encara que suavitzat— i creix un 8,3 per cent. Igualment, el nombre de contenidors augmenta un 6,6 per cent, sempre en comparació amb els tres primers mesos de 1997.

Distribució del tràfic per productes (1r. tr. 1998)		
Productes	**Tones**	**%**
Gas natural	952.784	15,5
Gasoil, gasolina i fuel	672.907	11,0
Altres productes energètics	159.838	2,6
Productes siderúrgics	195.613	3,2
Minerals i metalls	142.746	2,3
Potasses i altres adobs	66.738	1,1
Productes químics	491.499	8,0
Ciment i clínker	527.022	8,6
Altres materials de construcció	150.052	2,4
Cereals, faves i farines	443.915	7,2
Begudes i derivats	96.094	1,6
Olis i greixos	137.665	2,2
Tabac, cafè i cacau	78.380	1,3
Pinsos i ferratges	89.472	1,5
Resta productes alimentaris	315.683	5,1
Paper, pasta i fustes	180.291	2,9
Maquinària i recanvis	165.252	2,7
Automòbils i peces	207.897	3,4
Resta de mercaderies	443.841	7,2
Tares i trànsits	625.648	10,2
Total	**6.143.337**	**100,–**

El descens general del tràfic es deu bàsicament a la reducció de les importacions de gas natural i de cereals i de les exportacions de ciment i potasses.

Si analitzem amb més detall els principals epígrafs de dolls que sofreixen més variacions, s'observa com el descens general del tràfic d'hidrocarburs es deu a la caiguda del tràfic de gas natural —pràcticament importacions en la seva totalitat— de més de 170.000 tones i de fuel de quasi 85.000, que no arriben a compensar els increments que es donen en el gasoli (95.000 tones) i, en menor escala, a gasolines i carbons. En la majoria d'aquests dolls, és obvi que la bonança climàtica d'aquest hivern ha provocat una reducció de les importacions de productes energètics, tot i l'increment imputable al consum industrial i al creixement econòmic en general.

En els dolls sòlids, la caiguda de les exportacions de ciment en gairebé 185.000 tones explica a bastament les variacions negatives del conjunt d'aquest grup de mercaderies, mentre que un augment de les importacions de faves de soja no compensen la caiguda en d'altres cereals.

Tràfic de contenidors		
Període	**Teus**	**Núm. índex (1986 = 100)**
1986	340.870	100,–
1987	385.318	113,0
1988	409.542	120,1
1989	439.969	129,1
1990	447.920	131,4
1991	488.917	143,4
1992	552.309	162,0
1993	501.146	147,0
1994	605.356	177,6
1995	689.324	202,2
1996	767.236	225,1
1r. tr.	178.014	
2n. tr.	190.751	
3r. tr.	192.993	
4t. tr.	205.478	
1997	971.921	285,1
1r. tr.	223.331	
2n. tr.	223.891	
3r. tr.	233.573	
4t. tr.	291.126	
1998		
1r. tr.	238.148	

Variació (%)	Teus
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	6,6
1997/1996	26,7

En general, però, cal tenir en compte que sovint les variacions que es donen en el conjunt de dolls en algunes dades trimestrals poden venir causades únicament pel fet de comptabilitzar en un mes determinat la càrrega o la descàrrega d'un sol vaixell de gran tonatge, i que la incorporació de mesos successius pot pal·liar les variacions inicials o fins i tot capgirar-ne el signe. A més, aquests grans epígrafs estan sotmesos a d'altres factors com ara la connexió per oleoducte de la zona de Tarragona amb el port de Barcelona o la bondat de les collites interiors que comporten una disminució de les importacions d'alguns productes agrícoles. Així doncs, cal assenyalar la provisionalitat que hom ha de fer en la lectura d'aquestes dades per poder treure'n conclusions sobre la marxa de l'economia de l'àrea de Barcelona o, en termes més generals, de tota la zona d'influència del port.

Contràriament a l'evolució dels dolls, la càrrega general sí que reflecteix amb més bondat l'evolució de la producció industrial i de l'economia en general, i és en aquest sentit que no sorprèn que registri augments en el seu tràfic, tant en entrades com en sortides, i tant en cabotatge com en exterior, encara que en tots ells sigui més suau que pel conjunt de l'any passat.

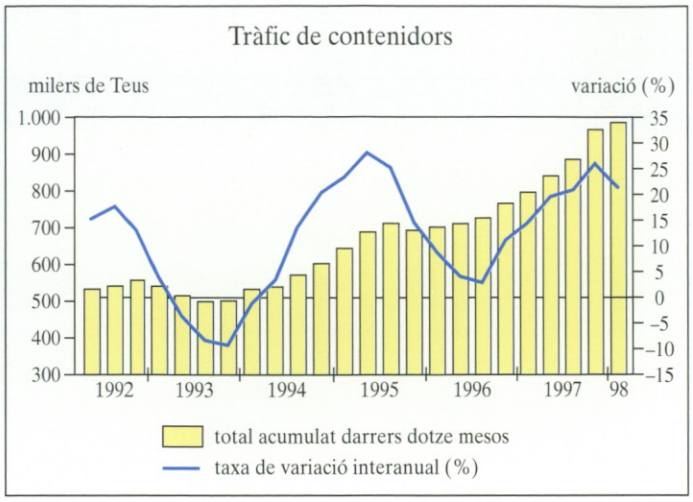

Un augment general de la càrrega general que es veu accentuat per una reducció important de la mercaderia en trànsit.

L'augment global de la càrrega general d'un 8,3 per cent al primer trimestre en relació amb el mateix període de l'any anterior es tradueix, de fet, en un increment superior del tràfic de les entrades i sortides pròpiament dites, amb un 12 i un 20 per cent d'augment, respectivament, mentre que la càrrega en trànsit disminueix un 14 per cent.

Això vol dir que el port, en aquest període, ha actuat menys de centre redistribuïdor de tràfic marítim, mentre que ha potenciat la connexió amb d'altres modalitats de transport. Un cop més, el dinamisme de la ZAL i les millores en les terminals de contenidors faciliten la ruptura de càrrega i l'agilitat per abastar tot el teixit productiu del seu entorn —que per algunes mercaderies se situa força més enllà de les nostres fronteres—, tant per actuar de proveïdor com de punt de sortida a la seva producció.

Un exemple del dinamisme que manté el conglomerat industrial de Barcelona i entorn metropolità és l'evolució del tràfic portuari de vehicles de turisme nous, que ha crescut, sempre comparant primers trimestres, tant en cabotatge com en importacions o, sobretot, exportacions. Paral·lelament, l'evolució positiva del tràfic de productes químics —ja siguin entrades o sortides—, de productes siderúrgics i metal·lúrgics o del conjunt de paper i pasta són alguns exemples que poden donar una idea del pols de l'economia, en consonància amb l'actual nivell de producció industrial i les expectatives a curt i mitjà termini, que es desprèn de les enquestes industrials i de la majoria d'indicadors d'activitat i consum.

Trànsit de passatgers

Període	Cabotatge	Exterior	Trànsit	Total
1987	736.212	21.392	57.842	815.446
1988	727.031	12.804	72.606	812.441
1989	667.045	32.971	72.639	772.655
1990	617.395	48.110	69.251	734.756
1991	595.298	32.869	82.555	710.722
1992	556.197	46.502	59.230	661.929
1993	425.025	50.619	96.297	571.941
1994	490.843	63.321	108.934	663.098
1995	448.170	69.563	156.374	674.107
1996	453.126	98.912	179.123	731.161
1r. tr.	62.852	1.311	12.606	76.769
2n. tr.	127.710	40.684	57.878	226.272
3r. tr.	203.411	35.835	73.557	312.803
4t. tr.	59.153	22.082	35.082	115.317
1997	509.944	127.894	231.096	868.934
1r. tr.	79.994	777	11.193	91.964
2n. tr.	116.522	36.779	69.169	222.470
3r. tr.	236.645	61.633	101.569	399.847
4t. tr.	76.783	28.705	49.165	154.653
1998				
1r. tr.	67.978	492	8.162	76.632

Variació (%)	1r. tr. 1998/ 1r. tr. 1997	1997/1996	1996/1995
Cabotatge	–15,0	12,5	1,1
Exterior	–36,7	29,3	43,6
Trànsit	–31,8	29,0	13,9
Total	–17,4	18,8	8,5

Quant al trànsit de passatgers, el descens que es dóna tant a les línies regulars de cabotatge —essencialment les connexions amb les illes— com als creuers turístics són bàsicament imputables al calendari de les vacances de Setmana Santa, que enguany ha caigut entrat l'abril mentre que l'any passat fou a l'última setmana de març. Aquest sol fet pot explicar gran part de la disminució que es registra, i en tot cas caldria esperar l'acompliment de les bones perspectives de cara a l'estiu per confirmar o no un canvi de tendència o un alentiment del creixement que s'ha anat produint als darrers anys. Les expectatives quant a creuers turístics són, en tot cas, clarament positives.

Trànsit de passatgers i tràfic de mercaderies per l'aeroport de Barcelona

	Avions			Passatgers (milers)				Mercaderies (tones)		
Període	Total	Interior	Internacional	Total	Interior	Internacional	Trànsit	Total	Interior	Internacional
1988	96.263	61.427	34.836	7.539	4.752	2.482	305	55.622	30.575	25.046
1989	106.129	61.271	44.858	8.462	5.144	3.002	316	61.321	33.687	27.634
1990	117.731	59.955	57.776	9.408	5.654	3.388	366	66.499	34.942	31.557
1991	123.048	63.806	59.242	9.191	5.710	3.266	215	61.662	30.290	31.372
1992	136.082	68.054	68.028	10.321	6.123	3.913	284	72.421	34.158	39.263
1993	133.541	65.144	68.397	9.992	5.706	3.949	338	57.478	29.637	27.841
1994	142.792	73.863	68.929	10.642	6.094	4.202	346	58.883	27.832	31.051
1995	152.842	80.249	72.593	11.728	6.751	4.563	414	68.286	31.047	37.238
1996	177.678	91.868	85.810	13.435	7.562	5.357	516	80.076	32.452	47.625
1r. tr.	38.927	20.945	17.982	2.805	1.678	1.033	94	18.558	7.636	10.922
2n. tr.	44.325	22.832	21.493	3.489	1.960	1.395	133	19.070	8.211	10.859
3r. tr.	47.206	23.504	23.702	3.867	2.013	1.687	167	18.651	7.709	10.943
4t. tr.	47.220	24.587	22.633	3.273	1.911	1.241	121	23.797	8.897	14.900
1997	208.015	111.996	96.019	15.066	8.300	6.261	504	80.903	32.383	48.520
1r. tr.	47.885	25.992	21.893	3.189	1.859	1.204	126	21.106	8.910	12.196
2n. tr.	53.381	29.129	24.252	3.991	2.211	1.641	139	20.537	8.633	11.934
3r. tr.	56.048	29.870	26.178	4.356	2.216	1.995	146	17.636	6.663	10.973
4t. tr.	50.701	27.005	23.696	3.530	2.015	1.422	93	21.594	8.177	13.417
1998										
1r. tr.	48.863	26.035	22.828	3.374	1.946	1.340	88	19.034	7.541	11.493

Font: Aeroport de Barcelona.

Durant els primers mesos de l'any, es manté el creixement del nombre de passatgers, encara que a un ritme més moderat que en trimestres anteriors.

Les dades relatives al trànsit de passatgers per l'aeroport de Barcelona durant el primer trimestre d'enguany continuen mostrant un creixement ininterromput, amb 220.000 viatgers més —exclosos els trànsits— que el mateix trimestre de 1997, que representa un increment del 7,3 per cent. Aquesta xifra és encara més rellevant si tenim en compte que les dades del primer trimestre d'enguany no recullen el flux de passatgers de Setmana Santa mentre que les d'un any abans sí que ho fan.

Tot i aquest important creixement global —força més elevat en els vols internacionals—, el cert és que des de final de l'any passat es comencen a detectar símptomes clars de desceleració dels ritmes de creixement després de quatre anys d'augments ininterromputs i a taxes que la majoria de vegades han superat el deu per cent interanual. I és que del 1993 al 1997, el nombre de viatgers ha passat de gairebé deu milions anuals a més de quinze.

Variació (%)	Avions	Passatgers	Mercaderies
	1r. tr. 1998/1r. tr. 1997		
Total (sense trànsits)	2,0	7,3	–9,8
Interior	0,2	4,7	–15,4
Internacional	4,3	11,3	–5,8
BCN-MDD	—	3,8	—
	1997/1996		
Total (sense trànsits)	17,1	12,7	1,0
Interior	21,9	9,8	–0,2
Internacional	11,9	16,9	1,9
BCN-MDD	—	3,9	—

És evident i de tothom prou sabut que l'aeroport opera ja en aquests moments força al límit de la seva capacitat i que pràcticament no resten franges horàries per concedir més vols fins que no es construeixi la tercera pista de la qual es parla des de fa tant de temps. El minso augment del nombre de vols d'aquest primer trimestre amb el de l'any anterior —tot just un dos per cent— comença a fer-ho evident. Amb tot, les necessitats de transports continuen en augment, especialment en un període de creixement econòmic i de molt bones perspectives turístiques.

Cal fer esment, però, a d'altres factors purament conjunturals que han afavorit també aquesta desceleració del ritme de creixement del nombre de passatgers, com són les vagues de pilots que hi hagué al gener i que van obligar a cancel·lar alguns vols, a banda de l'efecte vacacional que ja hem esmentat.

Usuaris de la línia BCN-MDD					(milers)
Anys	**1r. tr.**	**2n. tr.**	**3r. tr.**	**4t. tr.**	**Total**
1988	356,9	382,0	300,4	405,4	1.444,7
1989	379,6	456,3	352,4	472,1	1.660,4
1990	407,6	490,6	383,7	496,6	1.878,5
1991	421,9	493,9	377,0	561,6	1.853,9
1992	556,9	562,3	466,8	537,9	2.123,9
1993	547,7	563,1	430,6	546,4	2.087,8
1994	582,5	650,4	516,1	619,5	2.368,6
1995	636,4	684,4	548,2	675,9	2.544,9
1996	720,0	750,0	606,2	782,0	2.858,2
1997	739,8	811,3	631,9	787,8	2.970,8
1998	767,8				

Font: Aeroport de Barcelona.

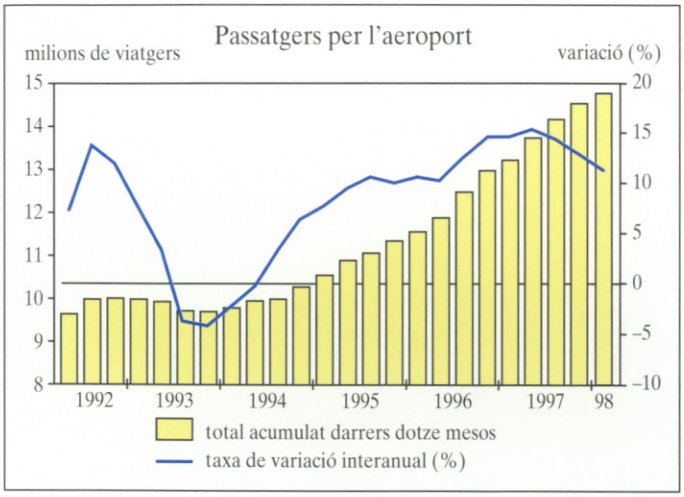

Conseqüència del major increment del nombre de passatgers en relació amb el nombre de vols, l'ocupació mitjana per avió ha crescut sensiblement, i és d'esperar que ho faci més un cop s'hi incorporin les dades del període de Setmana Santa. Paral·lelament, els aeroports de Girona-Costa Brava i de Reus esperen per a enguany incrementar el nombre de passatgers en prop d'un vint per cent, i superar novament el mig milió de viatgers a cada aeroport. En aquest sentit, la complementarietat d'aquests dos aeroports amb el de Barcelona, especialment per la seva capacitat d'acollir vols xàrter pot ser determinant per pal·liar la saturació puntual que pot assolir l'aeroport del Prat.

Contràriament al trànsit de viatgers, el tràfic aeri de mercaderies presenta una evolució negativa en comparació amb el primer trimestre de 1997, més acusada en el tràfic nacional que en l'internacional. A banda de la competència d'altres mitjans de transport, cal recordar que durant algunes setmanes l'acondicionament d'una de les pistes d'aterratge durant els caps de setmana va afectar de manera directa el nombre d'operacions d'aeronaus de càrrega. Per suplir-ho, els aeroports de Reus i de Girona van romandre operatius durant les nits del caps de setmana afectats.

El trànsit internacional de passatgers durant el 1997: es disparen els vols amb l'Europa comunitària i amb els antics països de l'est.

Tal com fem un cop l'any, presentem en aquest número un desglossament del trànsit internacional de passatgers per països, tant d'origen com de destinació, agrupats per grans zones geogràfiques.

Les dades són, en general, prou eloqüents i posen de relleu com any rere any el trànsit no cessa de créixer del 1992 ençà. Si prenem com a referència aquell any olímpic, veiem que en tots els anys posteriors els moviments de passatgers han augmentat. Fins i tot el 1993, en plena recessió econòmica a Espanya i a la majoria dels pricipals països de la UE, va ser superior al de l'excepcional 1992, i des d'aleshores, el ritme s'ha accelerat, fins assolir al 1997, un augment de 900.000 viatgers internacionals en relació amb l'any anterior.

En el mapa i gràfic adjunt, es pot veure clarament com el trànsit amb Europa —ja sigui l'Europa comunitària com la no comunitària— ha crescut de manera contínua i quasi exponencial en alguns casos. En destaquen de manera especial dos fets. L'un és que per primer cop hi ha dos països que superen el milió de viatgers anuals entre l'aeroport de Barcelona i tots els dels respectius països. És el cas d'Itàlia i del Regne Unit, el primer amb deu ciutats enllaçades per vol directe amb Barcelona, i el segon, amb tres: Londres, Manchester i Birmingham. Darrere d'aquests dos països, Alemanya, si continua la tendència, presumiblement superarà el milió de viatgers l'any vinent.

En segon lloc, l'evolució del trànsit amb Rússia, que ha quasi doblat el nombre de passatgers entre 1996 i 1997, gràcies a l'atractiu i el prestigi que entre els seus habitants ha aconseguit l'oferta turística de Catalunya. I és que en termes absoluts, el turisme d'aquest país comença a ser rellevant: al llarg de l'any, un 3,3 per cent dels viatgers internacionals han estat de vols procedents d'aquest país o que s'hi han dirigit. A l'ombra del gegant rus, l'evolució dels països veïns, com ara Ucraïna o els països bàltics, presenten també una evolució clarament expansiva i amb grans expectatives de creixement, mentre que d'altres països que segurament ingressaran a la UE en una pròxima fase, com ara la República Txeca o Hongria, consoliden l'augment del seu trànsit aeri.

Evolució del trànsit internacional de passatgers per grans zones geogràfiques (1992-1997)

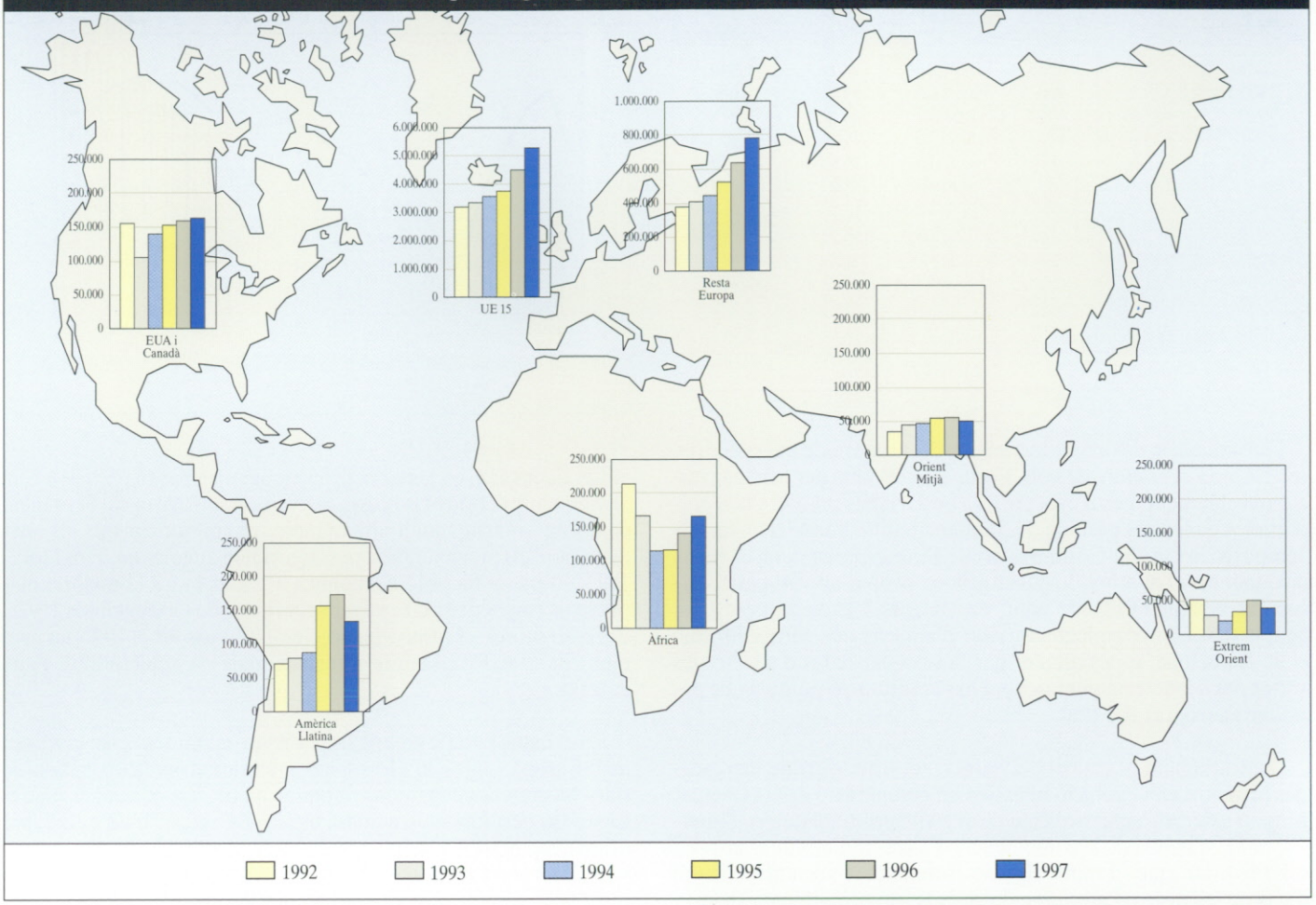

Contràriament a l'evolució del continent europeu, el trànsit de passatgers amb la resta de continents ha sofert oscil·lacions puntuals que es poden explicar bàsicament per les modes turístiques, afavorides per grans variacions de preus que potencien una zona del globus en detriment d'una altra. Els desplaçaments per motius de negocis o de congressos queden en un segon relleu, tant per la seva relativa importància en termes absoluts com pel desenvolupament de les telecomunicacions que fan sovint menys necessaris els desplaçaments personals.

Així, mentre que Estats Units i Canadà augmenten de manera lleu però contínua el nombre de passatgers any rere any des del 1993, al conjunt d'Àfrica ho ha fet els dos últims anys, sense recuperar els nivells de principis dels 90 quan els vols amb Algèria i Egipte eren molt nombrosos, tot i que aquest últim país ha millorar considerablement en relació amb un any abans. Per altra banda, Amèrica llatina redueix el nombre de viatgers en relació al 1996 després de dos anys de forta expansió, mentre que Orient Mitjà i Extrem Orient, per la seva poca significació, presenten una evolució força homogènia al llarg dels anys que en tots dos casos pràcticament no supera els 50.000 viatgers anuals.

Evolució passatgers internacionals (Núm. índex)

	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Total UE15	100,–	104,3	111,9	118,8	140,8	164,8
Resta Europa	100,–	107,8	116,4	136,8	161,2	200,5
EUA i Canadà	100,–	69,5	87,9	97,8	102,4	106,0
Amèrica Llatina	100,–	116,0	126,0	224,8	241,7	186,4
Àfrica	100,–	79,1	54,8	55,1	65,8	77,8
Orient Mitjà	100,–	130,8	139,1	172,2	172,9	152,8
Extrem Orient	100,–	54,2	38,8	63,5	99,3	73,4
Total	**100,–**	**101,8**	**107,9**	**117,9**	**138,8**	**160,9**

Aeroport de Barcelona. Distribució del trànsit internacional de passatgers

	1992	%	1994	%	1995	%	1996	%	1997	%
Alemanya	556.873	14,6	733.421	16,7	766.008	16,0	873.502	15,5	936.141	14,3
Àustria	58.003	1,5	58.854	1,3	76.491	1,6	86.948	1,5	87.847	1,3
Bèlgica	159.315	4,0	181.192	4,1	258.607	5,4	323.802	5,7	330.211	5,0
Dinamarca	84.725	2,3	70.655	1,6	46.942	1,0	51.635	0,9	102.416	1,6
Finlàndia	570	0,1	27.591	0,6	34.696	0,7	50.216	0,9	72.431	1,1
França	562.624	12,9	529.385	12,1	542.251	11,3	661.661	11,7	794.233	12,1
Grècia	100.522	2,3	107.750	2,5	86.964	1,8	97.898	1,7	86.554	1,3
Holanda	214.681	6,1	287.668	6,5	300.223	6,3	357.998	6,3	423.269	6,5
Irlanda	43.531	1,4	55.360	1,3	54.605	1,1	57.083	1,0	69.049	1,1
Itàlia	545.622	13,2	603.970	13,7	689.499	14,4	823.826	14,6	1.007.205	15,4
Luxemburg	20.680	0,5	13.332	0,3	13.798	0,3	17.220	0,3	16.396	0,3
Portugal	97.626	3,1	153.329	3,5	179.039	3,7	190.134	3,4	235.456	3,6
Regne Unit	686.663	16,2	676.206	15,4	665.963	13,9	825.109	14,6	1.007.887	15,4
Suècia	25.862	1,1	34.442	0,8	35.698	0,7	28.991	0,5	34.332	0,5
Total UE	**3.157.297**	**79,5**	**3.533.155**	**80,4**	**3.750.784**	**78,2**	**4.446.023**	**78,7**	**5.203.427**	**79,5**
Hongria	11.144	0,3	8.401	0,2	16.980	0,4	21.592	0,4	26.789	0,4
Malta	n.d.	0,1	6.422	0,1	16.002	0,3	14.288	0,3	5.886	0,1
Noruega	740	0,0	3.495	0,1	21.179	0,4	20.761	0,4	8.776	0,1
República Txeca	14.822	0,6	32.151	0,7	40.269	0,8	51.117	0,9	54.298	0,8
Rússia	17.961	1,0	86.551	2,0	70.446	1,5	112.882	2,0	218.433	3,3
Suïssa	258.192	5,9	242.360	5,5	270.700	5,6	270.170	4,8	336.006	5,1
Turquia	66.612	1,8	41.548	0,9	33.128	0,7	55.689	1,0	66.467	1,0
Resta Europa	17.738	0,3	29.590	0,7	61.129	1,3	77.573	1,4	59.879	0,9
Total Europa	**3.544.506**	**89,6**	**3.983.673**	**90,7**	**4.280.617**	**89,2**	**5.070.095**	**89,7**	**5.979.961**	**91,3**
Algèria	39.186	1,0	29.858	0,7	22.832	0,5	24.797	0,4	25.349	0,4
Egipte	93.778	0,8	19.729	0,4	33.334	0,7	39.415	0,7	53.088	0,8
Marroc	28.937	0,9	20.660	0,5	19.579	0,4	23.032	0,4	26.542	0,4
Tunísia	48.385	1,5	46.733	1,1	41.937	0,9	52.685	0,9	58.224	0,9
Resta Àfrica	3.178	0,0	33	0,0	0	–	469	0,0	2.775	0,0
Total Àfrica	**213.464**	**4,1**	**117.013**	**2,7**	**117.682**	**2,5**	**140.398**	**2,5**	**165.978**	**2,5**
EUA i Canadà	**156.551**	**2,6**	**137.578**	**3,1**	**153.034**	**3,2**	**160.303**	**2,8**	**165.918**	**2,5**
Brasil	27.350	0,5	2.233	0,1	21.247	0,4	51.828	0,9	54.640	0,8
Costa Rica	n.d.	0,0	13.895	0,3	26.606	0,6	17.837	0,3	16.615	0,3
Cuba	8.472	0,5	27.716	0,6	59.161	1,2	58.920	1,0	34.590	0,5
Mèxic	21.155	0,4	19.880	0,5	2.728	0,1	3.437	0,1	1.691	0,0
República Dominicana	13.144	0,5	16.741	0,4	6.484	0,1	9.991	0,2	2.822	0,0
Resta Amèrica Llatina	345	0,0	8.334	0,2	42.178	0,9	28.277	0,5	21.025	0,3
Total Amèrica Llatina	**70.466**	**2,0**	**88.799**	**2,0**	**158.404**	**3,3**	**170.290**	**3,0**	**131.383**	**2,0**
Israel	28.285	1,0	42.988	1,0	46.330	1,0	53.689	1,0	49.191	0,8
Resta Orient Mitjà	4.285	0,0	2.314	0,1	9.765	0,2	2.615	0,0	572	0,0
Total Orient Mitjà	**32.570**	**1,0**	**45.302**	**1,0**	**56.095**	**1,2**	**56.304**	**1,0**	**49.763**	**0,8**
Japó	26.779	0,2	5.199	0,1	24.686	0,5	38.615	0,7	38.278	0,6
Tailàndia	22.678	0,4	15.097	0,3	8.540	0,2	13.267	0,2	105	0,0
Resta Extrem Orient	2.853	0,0	0	–	0	–	47	0,0	10	0,0
Total Extrem Orient	**52.310**	**0,7**	**20.296**	**0,5**	**33.226**	**0,7**	**51.929**	**0,9**	**38.393**	**0,6**
Altres	–	–	–	–	–	–	–	–	15.304	0,2
Total Internacional	**4.069.867**	**100,–**	**4.392.661**	**100,–**	**4.799.058**	**100,–**	**5.649.319**	**100,–**	**6.546.700**	**100,–**

Transport públic urbà i de rodalia

Transport públic urbà				(milers de viatgers)*
Període	**Xarxa Metro**	**Xarxa Autobusos**	**FGC CiS urbà**	**Total**
1986	245.605	193.000	17.707	470.648
1987	247.841	186.600	18.011	452.452
1988	253.452	185.900	18.159	457.511
1989	253.442	175.000	19.101	447.544
1990	268.522	174.295	19.836	462.653
1991	269.581	173.691	19.844	463.116
1992	260.719	174.234	19.907	454.860
1993	247.804	169.334	18.219	435.357
1994	237.395	172.877	17.312	427.584
1995	247.185	177.213	17.251	441.649
1996	253.242	181.272	17.992	452.506
1r. tr.	67.963	47.408	5.116	120.487
2n. tr.	64.744	46.906	4.608	116.258
3r. tr.	51.122	36.714	3.193	91.029
4t. tr.	69.413	50.244	5.076	124.733
1997	242.761	181.349	18.023	442.133
1r. tr.	60.943	45.454	4.706	111.103
2n. tr.	61.582	48.670	4.840	115.092
3r. tr.	50.511	37.074	3.274	90.859
4t. tr.	69.725	50.151	5.202	125.078
1998				
1r. tr.	67.452	45.147	5.456	118.055

* Només es comptabilitzen els passatgers que paguen algun tipus de tarifa.
Font: Transports de Barcelona i Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya. Les dades anteriors al 1990 han estat recollides pel Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació (%)	**1r. tr. 1998/ 1r. tr. 1997**	**1997/1996**	**1996/1995**
Metro	10,7	–4,1	2,5
Autobús	–0,7	0,0	2,3
FGC	15,9	0,2	4,3
Total	6,3	–2,3	2,5

En el primer trimestre d'enguany es reforça la tendència a l'alça del nombre de viatgers, en consonància amb l'evolució econòmica, encara que la comparació amb un atípic primer trimestre de 1997 fa que l'increment estigui sobrevalorat.

Les dades referents al nombre de viatgers en els transports públics a l'àrea de Barcelona durant el primer trimestre d'enguany són clarament positives, amb un increment global en relació amb el mateix període de 1997 de l'ordre del 6,5 per cent.

Aquest augment reflecteix, a grans trets, el que hom pot esperar d'una situació econòmica que es continua caracteritzant, entre d'altres resultats, per un augment de l'ocupació i del consum privat per enèsim trimestre consecutiu, amb totes les implicacions que aquest fet té en desplaçaments urbans i metropolitans per motius de feina, lleure i compres.

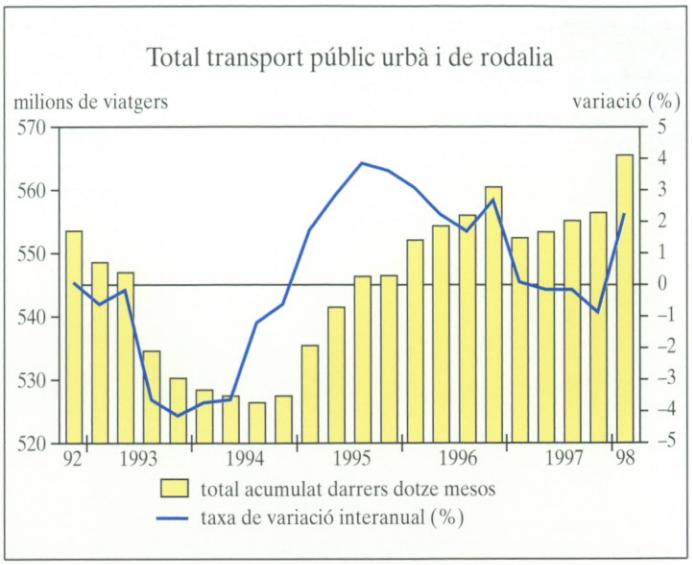

Tanmateix, hi ha d'altres factors que permeten de matisar aquestes dades i que rebaixen el to eufòric que es podria desprendre d'un increment que representa, en termes absoluts, tres milions més de viatgers mensuals.

En primer lloc, tenim un efecte estacional: no hem d'oblidar que estem comparant un primer trimestre de 1998 sense Setmana Santa —i per tant amb més dies feiners— amb un de 1997 en què la Setmana Santa caigué als últims dies de març. El nombre de desplaçaments —sobretot els motivats per feina i estudis— es veurien, doncs, sobrevalorats.

Per altra banda, l'efecte de les vagues al metro. Al primer trimestre de 1997 hi hagué cinc dies de vaga mentre que enguany no n'hi ha hagut cap. Només obviant aquest sol efecte, l'increment interanual del nombre de passatgers que es registra a la xarxa de metro aquests tres primers mesos de 1998 passaria del 10,7 per cent a, com a mínim, tres punts menys. A més, aquests increment de més del deu per cent compensa el descens, també de més del deu per cent, que es registrà al primer trimestre de 1997 en rélació amb el d'un any abans.

Paral·lelament, les dades de la xarxa d'autobús també es ressenten d'aquesta evolució atípica, a més de veure's afectades negativament pel gran nombre d'obres que s'estan fent actualment a la via pública, i que ha fet que el nombre d'usuaris s'hagi estancat o fins i tot hagi disminuït lleugerament. Aquest seria un motiu que explicaria una part de l'augment espectacular del nombre de viatgers del metro, que també es veuria afavorit pel fet que part dels desplaçaments que darrerament es realitzaven en vehicle propi, ara es realitzin en metro, senzillament perquè és més ràpid.

En un altre ordre de coses hi ha l'evolució del nombre de viatgers als Ferrocarrils de la Generalitat, que presenten augments igualment espectaculars a pràcticament totes les seves línies. El ple funcionament de l'anomenat Metro Vallès permet que en la línia suburbana de Catalunya i Sarrià el nombre d'usuaris creixi més d'un dotze per cent, sempre en comparació amb el primer trimestre de l'any passat.

Nombre de viatgers a les línies de rodalia de RENFE i als FGC

(milers)

Període	RENFE					FGC			Total
	C-1	C-2	C-3	C-4	Total	Catalans	CiS Suburbà	Total	
1989	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	7.904	16.054	23.957	n.d.
1990	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.	8.350	17.059	25.409	n.d.
1991	19.713	23.345	3.360	17.554	63.791	8.864	17.363	26.228	90.199
1992	22.512	25.164	4.015	20.871	72.562	9.127	17.354	26.481	99.043
1993	22.671	24.938	3.841	18.973	70.423	8.410	16.764	25.174	95.597
1994	21.994	25.848	3.964	23.208	75.014	8.236	16.947	25.183	100.196
1995	24.110	26.725	4.161	24.869	79.865	8.418	16.933	25.351	105.215
1996	24.739	26.220	4.247	26.877	82.083	8.661	18.287	26.948	109.031
1r. tr.	5.893	6.560	1.001	6.809	20.263	2.281	4.339	6.620	26.883
2n. tr.	6.328	6.664	1.087	6.991	21.070	2.221	3.912	6.133	27.203
3r. tr.	5.983	5.917	979	6.127	19.006	1.829	3.585	5.415	24.421
4t. tr.	6.535	7.979	1.180	6.950	21.744	2.330	6.451	8.781	30.525
1997	24.036	27.521	4.985	28.941	85.483	9.044	19.777	28.821	114.303
1r. tr.	6.171	6.662	1.134	6.583	20.550	2.225	4.444	6.670	27.220
2n. tr.	6.330	7.133	1.291	7.707	22.461	2.299	4.496	6.794	29.256
3r. tr.	5.585	6.428	1.196	6.790	19.999	1.960	4.408	6.367	26.367
4t. tr.	5.950	7.298	1.364	7.861	22.473	2.560	6.429	8.989	31.462
1998									
1r. tr.	5.722	7.074	1.343	7.390	21.529	2.718	5.005	7.723	29.252

RENFE. C1: Maçanet-Mataró-Barcelona-Aeroport/l'Hospitalet; C2: Sant Vicenç-Vilanova-Barcelona-Granollers-Maçanet; C3: Vic-Barcelona-l'Hospitalet; C4: Manresa-Terrassa-Barcelona-Vilafranca-Sant Vicenç. FGC. Línia Catalans: Barcelona-Igualada/Manresa; Línia Catalunya i Sarrià, servei suburbà: Barcelona-Terrassa/Sabadell.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per RENFE i pels Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	1r. tr. 1998/ 1r. tr. 1997	1997/1996	1996/1995
RENFE	4,8	4,1	2,8
C1	–7,3	–2,8	2,6
C2	6,2	5,0	–1,9
C3	18,4	17,4	2,1
C4	12,3	7,7	8,1
FGC	15,8	6,9	6,3
Catalans	22,2	4,4	2,9
CiS suburbà	12,6	8,2	8,0

Però l'augment més espectacular és en els trams urbans i de rodalia de les línies de Catalunya i Sarrià i dels Catalans. La primera presenta un 16 per cent més de passatgers, mentre que als Catalans, les línies de rodalia —les que cobreixen el tram entre Barcelona-Martorell i Olesa— presenten un increment de més del 28 per cent en comparació amb el primer trimestre de l'any anterior. En tots dos casos, l'augment ve donat per les millores en les freqüències de pas, però sobretot per la integració tarifària que permet connectar un tram d'aquestes línies amb la xarxa de metro sense haver de tornar a pagar. Possiblement, viatges que abans es realitzaven amb altres mitjans —ja siguin autobusos, en vehicle privat o a peu— ara es realitzen en aquests transports públics pel fet de no haver de tornar a pagar.

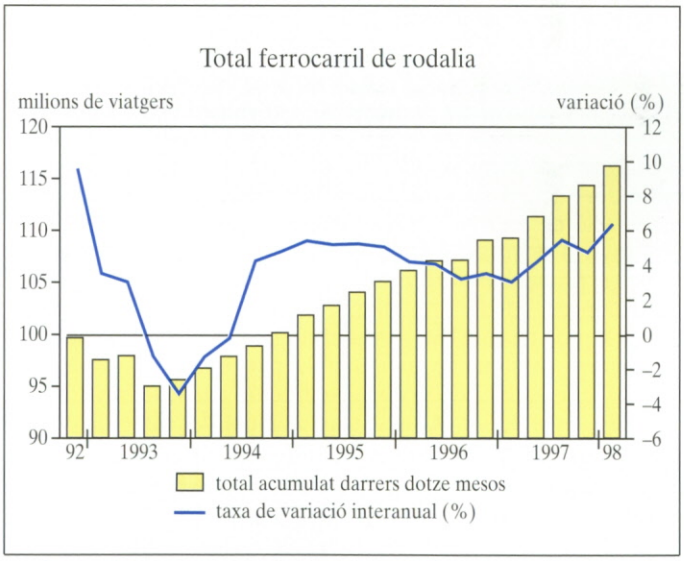

Finalment, les línies de rodalia de Renfe, que ja porten un seguit d'anys amb creixements continus, presenten un augment del 4,8 per cent, que correspon més al que hom podria esperar de la major mobilitat fruit del creixement econòmic, un cop hi haguéssim descomptat l'efecte estacional de la Setmana Santa. D'entre les línies, cal destacar el fort augment del nombre de viatgers de la C3, que uneix Vic amb Barcelona, en la tònica que ja va iniciar l'any passat, com a conseqüència de les inversions i de les millores en les freqüències de pas que s'hi han realitzat.

Visitants i pernoctacions als hotels de Barcelona

Període	Pernoctacions	Visitants	Estada mitjana*
1990	3.795.522	1.732.902	2,2
1991	4.089.510	1.727.610	2,4
1992	4.333.420	1.874.734	2,3
1993	4.256.524	2.455.249	1,7
1994	4.704.681	2.663.887	1,8
1995	5.674.580	3.089.974	1,8
1996	6.341.380	3.061.994	2,1
gn-fb	754.806	408.775	1,8
mç-ab	1.130.840	557.519	2,0
mg-jn	1.103.759	536.193	2,1
jl-ag	1.173.453	529.533	2,2
st-oc	1.245.275	548.739	2,3
nv-ds	933.247	481.235	1,9
1997	6.965.391	2.823.391	2,5
gn-fb	888.845	397.179	2,2
mç-ab	1.250.033	463.271	2,7
mg-jn	1.171.873	502.880	2,3
jl-ag	1.345.336	517.529	2,6
st-oc	1.294.801	554.532	2,3
nv-ds	1.014.503	388.000	2,6
1998			
gn-fb	973.874	322.580	3,0

* Dades expressades en nits.

Font: Tots els quadres i gràfics d'aquesta secció són d'elaboració pròpia a partir de l'enquesta d'activitat turística de Turisme de Barcelona.

Activitat hotelera segons categoria

Categoria	Nivell d'ocupació (%) En places	Nivell d'ocupació (%) En habitacions	Nombre de pernoctacions	Nombre de visitants
				(nv-ds 1997)
H 5*	58,3	71,8	105.977	34.220
H 4*	57,9	71,3	474.282	189.240
H 3*	60,5	69,0	316.602	119.170
H 2*	53,1	59,5	77.123	28.447
H 1*	46,3	50,9	40.517	16.923
Total	**57,7**	**68,6**	**1.014.501**	**388.000**
				(gn-fb 1998)
H 5*	56,0	70,7	100.210	32.966
H 4*	54,8	69,6	453.638	149.839
H 3*	60,9	68,6	297.211	97.818
H 2*	55,0	60,9	79.682	28.268
H 1*	49,4	53,9	43.133	13.689
Total	**56,4**	**67,8**	**973.874**	**322.580**

Distribució de l'oferta i l'activitat hotelera per categories (%)

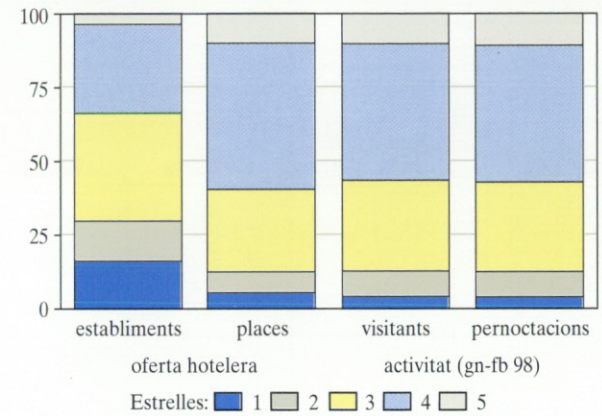

El progressiu augment de l'estada mitjana dels visitants sosté el ritme expansiu de les pernoctacions al voltant del deu per cent.

Malgrat que darrerament diversos elements apuntaven que els indicadors d'activitat turística evolucionaven cap a una fase de maduració després de l'extraordinària expansió viscuda els darrers anys, la represa del ritme de creixement de les pernoctacions durant el primer bimestre de l'any i l'existència de diversos projectes d'ampliació de l'oferta allunyen la idea que el cicle expansiu estigui a prop de concloure. Ans al contrari; l'evolució de les pernoctacions —amb un augment del 9,6 per cent en relació amb el mateix període del 1996— dóna continuïtat a la tendència expansiva de l'any anterior. Aquest manteniment del ritme de creixement ha permès assolir gairebé 975.000 pernoctacions, la xifra més elevada registrada mai durant un primer bimestre d'any.

Al costat d'aquesta tendència expansiva, les dades dels visitants que pernocten als hotels de la ciutat presenten un perfil molt més temperat, en la línia recessiva iniciada durant la segona meitat del 1996. La xifra registrada durant els mesos de gener i febrer d'enguany —322.580 visitants— és inferior en un 18,8 per cent a la registrada el mateix bimestre de l'any anterior, i també ho és a la mitjana dels darrers anys. En paral·lel, cal destacar que els 111.000 turistes que han pernoctat als hotels de Barcelona durant aquest primer bimestre és la xifra més elevada assolida mai per aquest col·lectiu durant el primer bimestre de l'any.

Com ha succeït en els darrers bimestres i en paral·lel a aquesta davallada, la tendència dels visitants a allargar la seva estada a la ciutat ha compensat àmpliament aquest descens del nombre de visitants, en alimentar el ritme de creixement de les pernoctacions. Els registres d'activitat hotelera delaten, així, una menor rotació dels clients amb relació a dos anys enrere, i, simultàniament, una millora en els balanços d'activitat per l'augment de facturació que deriva del consolidat creixement de les pernoctacions. La major presència relativa dels turistes entre el conjunt de visitants que s'ha registrat en aquests darrers anys —una autèntica eclosió— explica aquest augment de l'estada mitjana i, en conseqüència, de les pernoctacions.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants

	gn-fb 97	mç-ab 97	mg-jn 97	jl-ag 97	st-oc 97	nv-ds 97	gn-fb 98	1996	1997
Sexe (%)									
Homes	72,7	74,8	64,7	56,5	55,4	57,5	64,8	65,2	63,2
Dones	27,3	25,2	35,3	43,5	44,6	42,5	35,2	34,8	36,8
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Edat (%)									
Menys de 18 anys	0,0	0,0	0,4	0,9	0,1	1,0	1,6	0,3	0,4
18-24	4,6	7,6	5,5	8,9	10,7	12,1	8,2	8,9	8,3
25-34	22,4	22,2	30,4	25,5	25,9	31,4	32,3	25,6	26,5
35-49	51,8	46,5	36,9	43,5	35,9	40,3	49,0	47,9	42,1
50-64	20,9	22,0	22,8	18,4	19,4	14,1	8,1	17,0	19,6
65 i més	0,2	1,7	4,1	2,9	7,9	1,2	0,9	0,3	3,2
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Nacionalitat (%)									
Espanyola	38,8	45,0	35,2	37,1	47,1	53,1	48,5	37,0	42,6
Madrid	*9,9*	*13,9*	*10,8*	*8,9*	*17,0*	*17,5*	*16,9*	*8,7*	*13,0*
País Basc	*2,3*	*3,5*	*2,9*	*4,6*	*3,4*	*1,4*	*2,3*	*2,8*	*3,0*
Andalusia	*3,8*	*5,1*	*1,2*	*3,5*	*3,9*	*3,8*	*2,1*	*4,0*	*3,5*
País Valencià	*4,7*	*3,9*	*4,4*	*3,7*	*6,1*	*5,3*	*6,6*	*4,9*	*4,7*
Altres	*18,1*	*18,6*	*15,9*	*16,4*	*16,7*	*25,1*	*20,6*	*16,6*	*18,4*
Estrangera	61,2	55,0	64,8	62,9	52,9	46,9	51,5	63,0	57,4
Francesa	*8,0*	*5,4*	*6,3*	*8,8*	*7,5*	*11,4*	*12,1*	*8,8*	*7,9*
Britànica	*10,3*	*5,7*	*9,3*	*6,3*	*8,5*	*6,6*	*7,7*	*8,7*	*7,8*
Italiana	*5,2*	*6,7*	*7,1*	*3,3*	*4,8*	*2,3*	*3,5*	*5,4*	*4,9*
Alemanya	*4,5*	*5,5*	*4,8*	*6,4*	*3,8*	*3,8*	*5,1*	*5,5*	*4,7*
Nord-americana	*7,4*	*8,0*	*13,3*	*11,3*	*9,4*	*12,2*	*14,7*	*8,9*	*10,4*
Japonesa	*2,9*	*2,7*	*1,9*	*0,9*	*1,2*	*1,2*	*0,7*	*2,3*	*1,8*
Altres	*23,9*	*21,0*	*22,1*	*0,1*	*18,0*	*9,4*	*7,7*	*13,4*	*19,9*
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Professió de l'enquestat (%)									
Professional liberal	38,7	20,5	37,8	31,7	23,2	20,6	13,5	29,8	28,7
Alt directiu	9,6	17,7	11,8	8,7	13,2	5,6	11,7	12,3	11,1
Quadres intermedis	9,2	6,5	6,1	6,4	8,1	13,9	30,6	11,1	8,4
Empleat	4,4	15,8	8,5	15,4	18,6	21,9	24,8	6,5	14,2
Tècnic superior	22,2	19,4	15,0	12,0	6,7	6,6	1,6	15,6	13,3
Estudiant	4,6	5,9	5,3	8,7	9,4	11,3	5,4	7,3	7,6
Mestressa de casa	7,1	9,5	6,0	8,3	6,3	8,8	6,5	12,2	7,6
Altres	4,2	4,7	9,5	8,9	14,5	11,3	5,9	6,3	9,1
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–

El creixement de les pernoctacions impulsa les taxes d'ocupació fins als nivells més elevats assolits mai en un primer bimestre d'any, tradicionalment el període més feble quant a indicadors d'activitat del sector.

En la línia del que ha succeït en els darrers anys, les taxes d'ocupació continuen creixent a bon ritme. En concret, les dades de gener i febrer d'enguany revelen una ocupació mitjana del 68 per cent quant a habitacions i del 56 per cent quant a places. En tots dos casos, representen un rècord del bimestre, i confirmen la idea que la millora de l'ocupació és progressiva i afecta totes les èpoques de l'any, tant la temporada turística com la dominada per visitants amb perfil professional i de negocis.

El primer bimestre de l'any és normalment el més fluix en el sector de l'activitat hotelera a Barcelona. Les taxes d'ocupació registrades són les més baixes de l'any, de manera que tenen encara un bon recorregut a l'alça fins a assolir ratios superiors al 80 per cent, com succeeix a d'altres períodes de l'any. Ara bé, de mantenir-se al llarg de l'any el ritme de creixement registrat durant aquests primers mesos, es podria arribar a una situació complicada; si temps enrere s'assolia la plena ocupació de manera esporàdica, quan es concentraven congressos i esdeveniments multitudinaris, ara aquesta situació s'està estenent a períodes dilatats, especialment en els mesos en què els turistes es concentren de forma massiva.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	gn-fb 97	mç-ab 97	mg-jn 97	jl-ag 97	st-oc 97	nv-ds 97	gn-fb 98	1996	1997
Motiu de la visita (%)									
Comercial/Negocis/Professionals	47,9	43,5	43,0	27,6	38,2	36,4	45,7	43,2	39,5
Turisme	26,7	33,0	36,8	65,0	39,8	35,8	34,4	36,3	39,3
Fires	12,5	11,8	4,0	0,5	2,1	1,2	1,6	5,4	5,1
Congressos	6,2	6,4	5,2	2,0	6,5	7,1	4,6	6,3	5,6
Etapa viatge	1,8	0,5	2,0	0,1	4,4	8,1	12,1	3,4	3,0
Motius familiars i acompanyants	2,2	3,1	3,3	3,4	2,7	7,6	1,1	3,6	4,5
Altres	2,7	1,7	5,7	1,4	6,1	3,8	0,5	1,8	3,0
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Raons d'elecció de Barcelona* (%)									
Coneixement previ	15,9	17,0	10,4	17,7	36,6	25,1	34,6	15,7	20,9
Per recomanació	16,6	17,8	17,0	14,3	10,4	9,7	18,8	16,2	13,9
Motius familiars i acompanyants	10,6	9,5	11,5	5,4	15,7	14,9	4,3	12,9	11,3
Etapa viatge	17,1	13,8	17,2	18,3	19,4	21,1	24,7	19,7	18,1
Informació (fulletó...)	11,7	12,3	8,7	6,1	1,1	1,5	2,5	11,5	6,2
Recomanació agència viatges	2,9	1,5	1,9	1,2	3,5	4,9	4,4	2,0	2,7
Altres	25,2	28,1	33,3	37,0	13,3	22,8	10,7	21,2	26,9
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Repetitivitat de la visita (%)									
No cap vegada	16,6	13,8	34,5	38,7	19,9	18,7	14,5	29,4	23,4
Una vegada o més	83,4	86,2	65,5	61,3	80,1	81,3	85,5	70,6	76,6
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Mitjà de transport utilitzat (%)									
Avió	76,3	71,5	70,1	54,8	62,8	61,8	76,3	67,1	66,6
Vehicle propi	17,3	18,9	13,3	26,6	18,5	20,1	15,7	20,8	18,8
Autocar/Autobús	2,5	4,2	4,8	7,2	4,8	5,0	3,4	6,2	4,7
Tren	4,0	5,5	9,7	10,5	11,7	12,1	4,5	4,8	8,9
Altres	0,0	0,0	2,1	0,9	2,2	1,0	0,1	1,1	1,0
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–

* Hom ha enquestat només els visitants per motius de turisme i d'etapa de viatge.

Aquest és un dels aspectes que, juntament amb la tendència descendent dels visitants, ens permetia fer l'anterior al·lusió a l'entrada en una fase de maduració de l'activitat hotelera. El manteniment d'aquestes taxes d'ocupació tan elevades durant un llarg període limita severament les possibilitats d'expansió del sector si no s'acompanya d'una ampliació de l'oferta. Sembla evident que el diferent ritme de creixement de l'oferta i de l'activitat registrada des de 1992 —amb un augment del nombre de places hoteleres del 14,5 per cent i de les pernoctacions del 60,7 per cent— planteja una situació de maduresa i limitació de creixement que recents anuncis d'una propera construcció, reforma i/o ampliació d'hotels permetran corregir.

La distribució de les pernoctacions i dels visitants per categories hoteleres respon als paràmetres habituals: un 77 per cent dels visitants que s'allotgen en hotels ho fan en un de tres o de quatre estrelles. El gràfic adjunt mostra una sintonia gairebé perfecta entre l'oferta de places existent per categories i la distribució dels visitants en els corresponents establiments. Aquesta coincidència és probablement atribuïble a la capacitat d'adaptació de la demanda, especialment quan les taxes d'ocupació són molt elevades i minven les possibilitats de trobar allotjament en algun segment particularment saturat de l'oferta.

La ferma expansió dels turistes contrasta amb la davallada dels visitants per motius professionals provocada per la millora de les tecnologies de comunicació i de les connexions aeroportuàries, en fer menys necessari pernoctar a la ciutat.

L'embranzida del turisme constituí durant el 1996 i el 1997 el tret més destacable del sector de serveis d'acollida al visitant. Aquesta embranzida tingué com a conseqüència el desplaçament en el còmput anual dels visitants per motius professionals i de negoci de la primera posició en la classificació dels visitants per motius d'atracció. Paral·lelament a aquesta expansió dels turistes, la resta dels visitants ha registrat descensos continuats.

Les dades del primer bimestre de l'any vénen a sumar-se a aquesta tendència general. En primer lloc, i en la línia del que és habitual durant els primers bimestres de l'any, els visitants per negocis mantenen la supremacia com a grup més nombrós, si bé s'escurça la distància amb el grup dels turistes. En segon lloc, el dels turistes és l'únic grup de visitants que continua creixent, amb un augment interanual del 10,8 per cent. Es consolida, d'aquesta manera, la posició de Barcelona en el mapa internacional del turisme urbà. Un fenomen que sobrepassa amb molt el primer impacte en la temporada estival i esdevé generalitzat en estendre's a totes les estacions.

Enquesta d'activitat turística a Barcelona. Sèrie homogènia de visitants (continuació)

	gn-fb 97	mç-ab 97	mg-jn 97	jl-ag 97	st-oc 97	nv-ds 97	gn-fb 98	1996	1997
Durada de l'estada mitjana a la ciutat									
Dies	2,9	3,3	3,0	3,2	3,0	3,5	3,9	2,9	3,1
Nits	2,2	2,7	2,3	2,6	2,3	2,6	3,0	2,1	2,5
Acompanyat per (%)									
Sol	42,9	28,8	29,6	18,0	13,8	20,9	13,1	34,4	26,0
Amic/companys	30,7	36,6	33,7	31,2	45,5	36,4	54,0	30,0	35,8
Amb la família	24,7	30,1	33,1	46,4	39,0	38,2	27,9	31,8	34,9
Amb fills	*4,3*	*9,3*	*8,3*	*20,5*	*12,6*	*10,7*	*6,7*	*9,1*	*10,6*
Sense fills	*20,4*	*20,8*	*24,8*	*25,9*	*26,4*	*27,5*	*21,2*	*22,7*	*24,3*
Grup organitzat	0,5	3,6	2,1	4,9	3,0	4,6	4,9	1,0	3,0
Altres	1,2	0,9	1,5	0,3	0,0	0,1	0,0	2,8	0,3
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Distribució de la despesa extrahotelera (%)									
Menjar/beguda	75,0	65,0	57,0	54,0	56,0	58,0	63,0	70,0	61,0
Compres	3,0	12,0	15,0	15,0	12,0	12,0	11,0	4,9	11,0
Entreteniment	11,0	11,0	13,0	15,0	17,0	16,0	12,0	11,3	14,0
Transport intern	11,0	12,0	14,0	14,0	16,0	15,0	14,0	13,6	13,0
Altres	0,0	0,0	1,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Total	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–	100,–
Valoració dels enquestats sobre els següents punts (Mitjana, sobre la base d'una valoració de l'1 al 10)									
Oferta arquitectònica	7,9	8,4	8,3	8,5	8,3	8,3	9,2	8,2	8,3
Oferta cultural	7,4	7,7	8,0	8,3	8,4	8,1	8,6	7,7	8,0
Entreteniment	7,5	7,7	7,8	8,1	8,3	8,1	8,4	8,0	8,0
Caràcter/amabilitat dels ciutadans	7,1	7,7	7,7	8,1	7,9	7,7	8,1	7,2	7,7
Accessos	7,6	7,5	7,8	7,8	7,9	7,5	7,6	7,9	7,7
Transport públic	7,3	7,5	7,9	8,1	8,0	8,0	8,5	7,7	7,8
Nivell d'informació	6,5	6,6	6,8	7,1	7,9	7,8	8,2	6,7	7,2
Seguretat ciutadana	5,5	6,7	6,9	7,2	7,6	7,7	8,4	5,9	6,9
Contaminació atmosfèrica	4,9	5,8	5,6	5,7	6,3	6,2	7,0	5,0	5,8
Sorolls	4,8	5,8	5,2	5,6	6,5	6,3	6,9	5,0	5,9
Neteja general de la ciutat	4,9	5,9	6,5	6,4	6,2	6,4	7,3	5,0	6,0
Relació qualitat/preu oferta restauració	7,4	7,5	7,6	7,5	7,9	7,5	7,9	7,4	7,6
Relació qualitat/preu oferta hotelera	7,2	7,2	7,5	7,3	7,7	7,2	7,7	7,3	7,4
Relació qualitat/preu oferta comercial	7,8	7,4	7,2	7,6	7,9	7,6	8,0	7,5	7,6

Els visitants per motius professionals o de negocis, i els assistents a fires i congressos presenten, com s'ha dit, una evolució a la baixa que contrasta vivament amb la dels turistes. La progressiva ampliació de connexions i del nombre de vols de l'aeroport està actuant com a fre del nombre de nits d'aquesta mena de pernoctacions. Juntament amb això, el salt qualitatiu que han fet les telecomunicacions en aquests darrers dos anys han permès substituir o reduir, en molts casos, els desplaçaments físics per a prendre part en reunions o transmetre's informació de forma ràpida i fiable.

El progressiu protagonisme dels turistes entre els visitants que s'allotgen als hotels de la ciutat està condicionant una transformació gradual del perfil del visitant tipus. Si fa uns anys —quan un de cada dos visitants venia per negocis i un de cada cinc ho feia per turisme— s'imposava clarament un perfil d'home jove o madur, estranger i amb un nivell sòcio-professional relativament elevat, darrerament aquest perfil és molt més heterogeni: els professionals que vénen per motius professionals o a fer negocis comparteixen l'avió amb els turistes, d'edat, procedència, professió i capacitat econòmica molt més diversa.

Durant el primer bimestre s'ha registrat un petit creixement del nombre de visitants que provenen de la resta d'Espanya, alhora que els procedents de l'estranger han disminuït prop d'un 30 per cent. D'aquest darrer grup, dos de cada tres són nord-americans, francesos o britànics. Per últim, resta apuntar la millora progressiva de l'opinió dels visitants sobre diferents aspectes de la ciutat. Si tot just un any enrere ja era una bona notícia haver abandonat els valors inferiors al 5, tots els epígrafs considerats s'han situat durant aquest bimestre almenys en el 7. La millora de la percepció ha estat, així, generalitzada, si bé convé destacar la bona nota obtinguda per aspectes com transport públic, seguretat ciutadana, nivell de sorolls i de contaminació atmosfèrica.

Congressos i convencions celebrats a Barcelona

	Nombre				Delegats assistents			
	Congressos	Convencions	Total	Var. anual (%)	Congressos	Convencions	Total	Var. anual (%)
1990	329	44	373	12,7	95.060	10.364	105.424	10,7
1991	284	40	324	–13,1	107.912	61.754	169.666	60,9
1992	286	24	310	–4,3	100.089	8.375	108.464	–36,1
1993	416	294	710	129,0	126.294	49.029	175.323	61,6
1994	314	389	703	–1,0	87.536	77.395	164.931	–5,9
1995	316	423	739	5,1	89.483	78.110	167.593	1,6
1996	301	531	832	12,6	106.119	106.967	213.086	27,1
1997	338	661	999	20,1	114.013	103.969	217.982	2,3

Nota: Als Congressos també s'inclouen simposis, conferències, jornades i cursos, i a les Convencions, els viatges d'incentius.
Font: Barcelona Convention Bureau. Turisme de Barcelona.

Distribució de les reunions celebrades el 1997

Sector que les genera		Seu de celebració		Nombre de delegats		
Sector	(%)	Seu	(%)	Delegats	Congressos (%)	Convencions (%)
Empresa	66,2	Hotel	79,0	de 40 a 99	20,7	52,1
Mèdic-sanitari	10,8	Palau de congressos	2,7	de 100 a 249	41,5	33,4
Cultural i científic	4,7	Universitat	4,2	de 250 a 499	21,0	9,7
Social	5,4	Auditoris privats	5,2	de 500 a 999	11,6	2,8
Tecnològic-industrial	4,5	Hospitals	1,5	1000 i més	5,2	2,1
Econòmic	1,1	Entitats professionals	3,4			
D'altres	7,3	D'altres	4,0			
Total	**100,–**	**Total**	**100,–**	**Total**	**100,–**	**100,–**

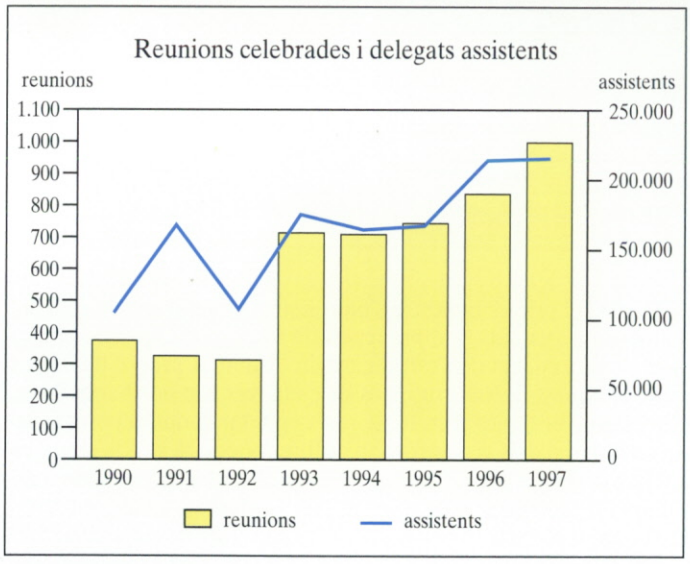

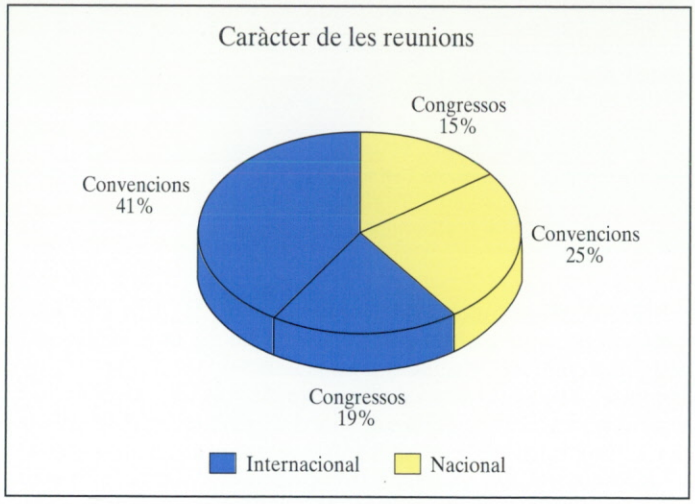

L'augment del 20 per cent del nombre de reunions celebrades a Barcelona durant el 1997 situa el sector de l'activitat congressual i de reunions d'empresa entre els més dinàmics dins del turisme, amb una significació econòmica i promocional cada cop més important.

Les gairebé mil reunions que s'han celebrat a Barcelona al llarg de 1997 entre congressos (que inclouen simposis, conferències, jornades i cursos) i convencions (que inclouen viatges d'incentius), suposen un nou rècord en la història de la ciutat. Amb un augment del nombre de reunions celebrades del 20 per cent en relació amb un any enrere, Barcelona continua consolidant la seva posició en el competitiu món de les reunions internacionals. Per fer-se una idea de la velocitat amb què la ciutat s'ha situat en aquest mercat tan disputat, només cal pensar que la xifra assolida el 1997 és més del triple de la corresponent al 1992.

Després del fort creixement del nombre d'assistents registrat el 1996, les dades dels delegats als congressos i convencions durant el 1997 presenten un perfil de creixement molt més moderat: els 218.000 delegats suposen un augment del 2,3 per cent en relació amb un any enrere. Aquest lleuger creixement és el resultat d'un increment del 7,4 per cent del nombre de delegats a congressos i d'una suau disminució del 2,8 per cent dels assistents a convencions. De les dades del 1997, també destaca una lleugera davallada de la dimensió mitjana i de l'estada mitjana de les reunions, que passa de 4,1 dies el 1996 a 3,7 dies el 1997. Paral·lelament, s'ha incrementat el pes de les reunions nacionals, fins a representar el 40 per cent del total, si bé tant les nacionals com les internacionals creixen en termes absoluts. Com a continuació de trets rellevants detectats ja en anys anteriors, les reunions de caràcter empresarial són les més importants en termes quantitatius —amb dos terços del total—, i els hotels es mantenen com a indrets preferits de reunió, ja que alberguen pràcticament el 80 per cent del total de reunions celebrades.

V. Construcció i mercat immobiliari

Consum de ciment

Consum aparent de ciment

	Província de Barcelona		Catalunya	
	Tones	Núm. índex*	Tones	Núm. índex*
1990	2.613.640	100,–	3.793.304	100,–
1991	2.532.335	96,9	3.652.683	96,3
1992	2.502.844	95,8	3.745.209	98,7
1993	2.145.106	82,1	3.143.324	82,9
1994	2.171.980	83,1	3.202.300	84,4
1995	2.198.691	84,1	3.434.545	90,5
1996	2.039.171		3.306.759	
1r. tr.	515.619	81,4	804.251	87,7
2n. tr.	566.813	80,1	884.742	86,4
3r. tr.	497.241	79,7	831.806	87,2
4t. tr.	459.498	78,0	785.960	87,2
1997	2.331.280		3.650.359	
1r. tr.	476.934	76,5	776.833	86,5
2n. tr.	602.844	77,9	961.746	88,5
3r. tr.	613.959	82,4	944.667	91,5
4t. tr.	637.543	89,2	967.113	96,2
1998				
1r. tr.	614.290	94,4	982.694	101,7

Nota: Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.
* Números índex de l'acumulat dels darrers dotze mesos.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per Oficemen.

Variació (%)	prov. Barcelona	Catalunya
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	28,8	26,5
1r. tr. 1997/1r. tr. 1996	–7,5	–3,4
1997/1996	14,3	10,4
1996/1995	–7,3	–3,8

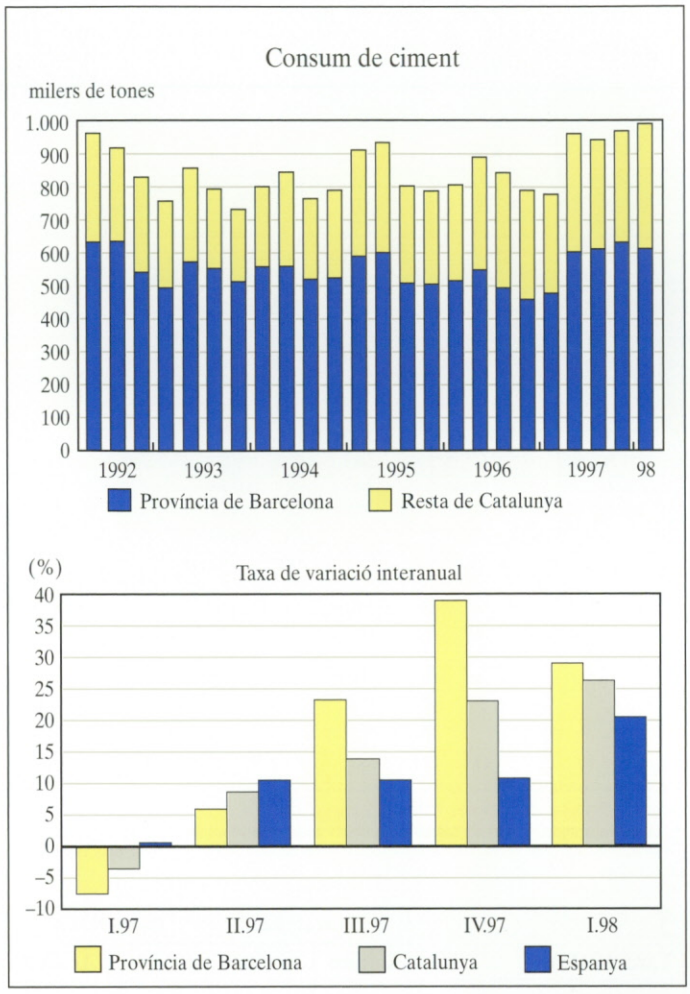

Es consolida la tendència de millora del sector de la construcció iniciada al llarg de l'any passat, amb una notable recuperació dels indicadors sectorials relatius a la producció i l'ocupació.

Si en les successives valoracions trimestrals de l'activitat del sector durant el 1997 s'allunyaven progressivament els resultats negatius i es consolidava la represa de diversos indicadors d'activitat del sector, les primeres dades d'enguany vénen a confirmar una ferma recuperació del ritme de creixement. Així, amb un cert retard, el sector s'ha incorporat plenament al context expansiu del conjunt de l'activitat econòmica, fins al punt que en els darrers mesos de l'any passat el VAB del sector se situà, tant a Catalunya com a Espanya, en segona posició quant a contribució al creixement de l'economia, lluny de l'aportació de la indústria però per davant de la dels serveis.

D'entre els diversos indicadors d'activitat destaca l'evolució del consum de ciment, que manté per tercer trimestre consecutiu un ritme de creixement de dos dígits tant a la província de Barcelona com a Catalunya i a Espanya. Una situació insòlita des de l'acabament de la fase econòmicament alcista corresponent a la preparació dels esdeveniments del 1992. Els indicadors relatius a l'ocupació sectorial ofereixen evolucions molt més moderades, però es manté la tònica de creació d'ocupació i disminució de la població aturada. En el terreny qualitatiu, les darreres dades disponibles revelen una millora molt notable de les expectatives dels empresaris del sector. L'indicador del clima en el sector se situà durant el mes de març a Espanya en el nivell més elevat des de febrer de 1991.

Aquesta ferma recuperació de la confiança en el futur del sector ve, per un cantó, de la sòlida dinàmica de creixement que caracteritza l'edificació residencial en els darrers anys; per l'altre, de les perspectives de recuperació de l'obra civil, que es consoliden dia a dia després d'un seguit d'anys d'escassa activitat. El canvi de signe que les associacions de contractistes, promotors i constructors esperen per enguany després de sis anys amb resultats negatius comença a manifestar-se de manera incipient, amb l'augment de la licitació oficial per al 1997 del 22 per cent. Per últim, cal parar atenció al sector de la rehabilitació, la participació del qual en el creixement del sector s'incrementa dia a dia.

Construcció d'habitatges[1]

Període	Barcelona		Resta RMB		Regió Metropolitana		Resta Catalunya		Catalunya	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1987	3.828	3.146	17.120	12.663	20.948	15.809	26.875	19.618	47.823	35.427
1988	3.480	3.302	21.756	13.221	25.236	16.523	35.632	19.214	60.868	35.737
1989	4.720	3.218	22.532	17.373	27.252	20.591	36.398	25.010	63.650	45.601
1990	2.724	2.431	14.841	15.988	17.565	18.419	19.797	24.105	37.362	42.524
1991	2.157	2.503	14.725	14.403	16.882	16.906	16.468	20.488	33.350	37.394
1992	2.819	4.103	15.217	12.189	18.036	16.292	16.265	14.688	34.301	30.980
1993	2.336	2.708	18.953	15.114	21.289	17.822	14.678	15.857	35.967	33.679
1994	2.756	2.130	22.876	16.720	25.632	18.850	16.810	13.964	42.442	32.814
1995	3.109	2.641	22.161	19.299	25.270	21.940	17.926	14.607	43.196	36.547
1996	4.088	2.540	25.580	22.316	29.668	24.856	16.676	14.956	46.344	39.812
1r. tr.	997	383	6.930	5.596	7.927	5.979	4.617	3.784	12.544	9.763
2n. tr.	976	763	6.408	6.036	7.384	6.799	4.425	4.508	11.809	11.307
3r. tr.	804	358	5.553	4.499	6.357	4.857	3.757	3.493	10.114	8.350
4t. tr.	1.311	1.036	6.689	6.185	8.000	7.221	3.877	3.171	11.877	10.392
1997	5.314	3.740	32.445	21.817	37.759	25.557	20.542	14.933	58.301	40.490
1r. tr.	940	758	7.452	4.847	8.392	5.605	4.185	3.062	12.577	8.667
2n. tr.	855	1.431	8.003	6.687	8.858	8.118	4.880	4.089	13.738	12.207
3r. tr.	945	589	7.584	4.212	8.529	4.801	4.788	4.197	13.317	8.998
4t. tr.	2.574	962	9.406	6.071	11.980	7.033	6.689	3.585	18.669	10.618
1998										
1r. tr.	1.181	686	9.185	5.530	10.366	6.216	5.743	3.892	16.109	10.108

1 Fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions.
Nota: no es comptabilitzen els habitatges públics en la seva totalitat.
Font: Explotació dels visats d'obra residencial i dels certificats finals d'obra dels Col·legis d'Aparelladors de Catalunya. Direcció General d'Actuacions concertades, Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya. Elaboració pròpia.

Variació (%)	Barcelona		Resta RMB	
	Iniciats	Acabats	Iniciats	Acabats
1r. tr. 1998/1r. tr. 1997	25,6	–9,5	31,9	50,9
1r. tr. 1997/1r. tr. 1996	–5,7	97,9	9,4	–52,8
1997/1996	30,0	47,2	26,8	–2,2
1996/1995	31,5	–3,8	15,4	15,6

La construcció residencial referma, amb el manteniment d'un elevat ritme de creixement, el seu paper impulsor del sector de la construcció i de l'activitat econòmica general.

Les dades disponibles pel primer trimestre de l'any revelen que la construcció residencial conserva l'energia que manifestà al llarg de l'any passat, quan es varen assolir els màxims de la dècada tant a Barcelona com a la regió metropolitana i a Catalunya. A tots tres àmbits s'han iniciat entre un 23 i un 28 per cent més d'habitatges que durant el primer trimestre de 1997; això ha convertit les dotacions d'aquest període en les més importants d'entre les trimestrals comptabilitzades en els darrers anys, amb l'excepció de la corresponent al quart trimestre de l'any passat, quan es registrà una extraordinària embranzida que desbordà —tant en termes relatius com absoluts— fins i tot les previsions més favorables.

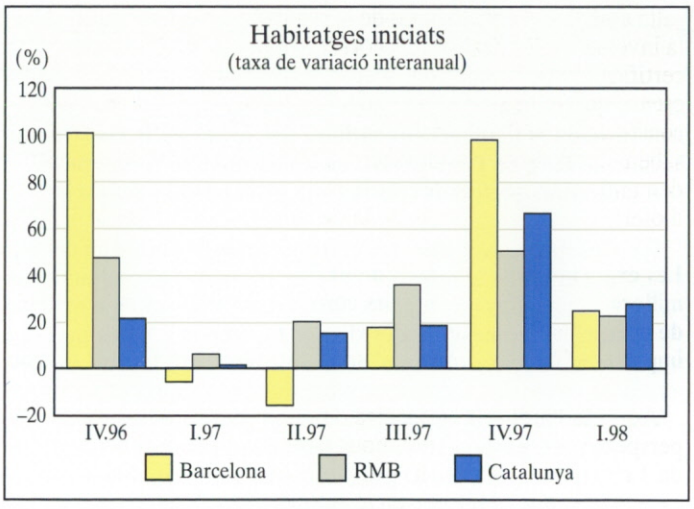

Els excel·lents resultats d'aquests dos darrers trimestres han permès sobrepassar en termes d'acumulats dels darrers dotze mesos les 5.500 unitats iniciades a Barcelona; a la regió metropolitana s'han fregat les 40.000, mentre que a Catalunya s'ha depassat per primer cop des de l'inici dels noranta les 60.000 unitats. Es tracta d'uns volums de construcció absolutament excepcionals, que fins i tot superen les expectatives més optimistes derivades de l'etapa de creixement que viu el sector, tal com ho testimonien els gràfics adjunts.

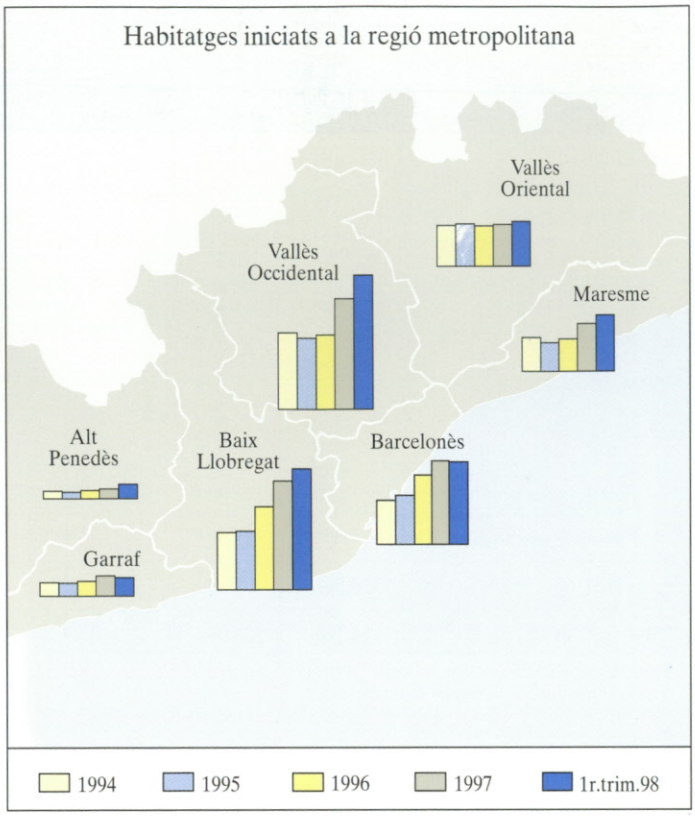

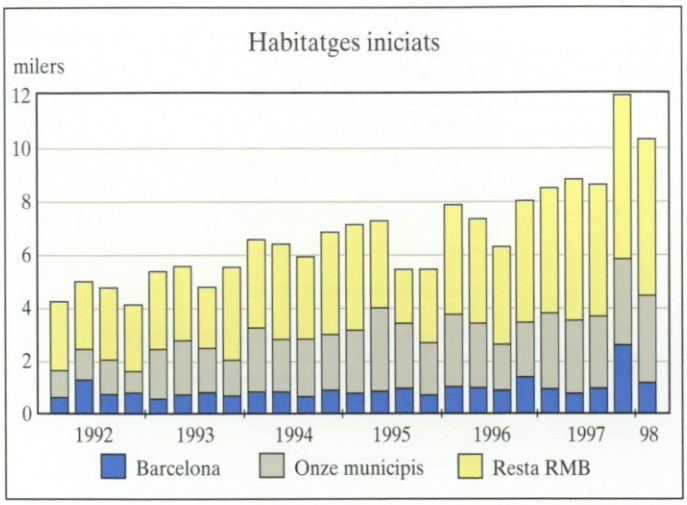

Lluny del que succeeix amb d'altres sectors econòmics, l'extraordinària vitalitat que caracteritza la construcció residencial salta amb la mateixa facilitat de la realitat a les estadístiques com a la inversa. No és necessari recórrer a aquestes dades oficials per a certificar la bona salut del sector; en aquests moments, és difícil creure que hi hagi algú que no s'hagi adonat de l'intens ritme de construcció d'habitatges que es viu a tot el país. I, especialment, ho saben els professionals del sector i els que han format o formen la demanda potencial, sobretot si recorden la situació d'escassetat d'oferta dels primers anys de la dècada.

Les expectatives de manteniment dels tipus d'interès i de millora de les rendes familiars conviuen amb un repunt anunciat de preus. Tots tres elements actuen conjuntament com a impulsors de la demanda i, al seu torn, com a motor de l'oferta.

Aquesta tendència expansiva de l'oferta es recolza en les bones perspectives d'absorció dels nous habitatges per part de la demanda. Les expectatives que ha generat l'ingrés a la moneda única i, en especial, les que es refereixen al manteniment d'uns tipus d'interès en uns nivells que pràcticament han tocat fons, han animat la demanda a fer realitat la decisió de compra, i, al seu torn, han constituït un immillorable estímul per a l'oferta.

En un context de preus relativament estables com el que s'ha registrat en els darrers anys, i amb una consolidació del creixement econòmic que s'ha anat refermant en paral·lel amb la millora de les taxes d'ocupació —i, per tant, de la capacitat econòmica de les famílies—, semblava inevitable que la demanda considerés el moment actual com una oportunitat única per accedir a l'habitatge en propietat. I més en un marc de forta competència entre les entitats financeres i amb un tractament fiscal molt favorable envers l'adquisició d'habitatge habitual.

Les expectatives d'estabilitat dels tipus d'interès i de millora de les rendes familiars, combinades amb les que repetidament anuncien pròxims augments dels preus de venda, estan provocant tant una acumulació de l'oferta nova com una concentració de la demanda que s'escapen al que seria previsible si totes dues seguissin un cicle molt més relacionat, per exemple, amb la formació de llars per via generacional o emancipació dels joves. A més, si es té en compte que una bona part de la demanda d'habitatge nou el forma demanda de millora, és normal que la conjuntura actual es tradueixi en una gran concentració de les decisions de compra, sobretot quan tots els segments de la demanda hi troben algun estímul, sigui per l'evolució pròpia del mercat o pel seguit d'ajuts públics a que poden acollir-se les rendes mitjanes i baixes.

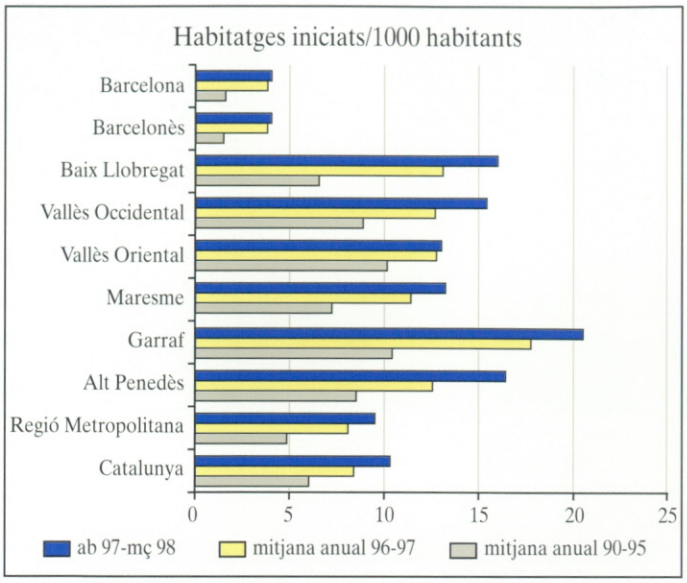

S'accentua el creixement dels habitatges iniciats a la regió metropolitana alhora que lentament es reanima la construcció a les zones turístiques de Catalunya.

L'anàlisi en detall de les dades del primer trimestre de l'any revela que el creixement es produeix de manera homogènia pel territori. Aquesta similitud en els ritmes de creixement és poc habitual, i és una bona mostra de l'abast i l'impacte de la dinàmica de construcció absolutament excepcional que caracteritza aquest període central de la dècada. A la forta expansió de les àrees urbanes durant el bienni 95-96 ha seguit el manteniment dels valors assolits a aquestes zones i una notable recuperació de les àrees turístiques, per a les quals es comptabilitza un augment del 20 per cent durant el primer trimestre d'enguany.

Totes les comarques de la regió metropolitana reflecteixen un creixement notable. L'única excepció és el Garraf, que després de sis trimestres consecutius amb creixements entre el 15 i el 83 per cent, flexiona lleument a la baixa. La resta de comarques manté la trajectòria alcista i, en especial, destaquen els increments registrats al Baix Llobregat, al Barcelonès i al Vallès Occidental, les tres comarques més importants en termes quantitatius: amb un total de 7.363 habitatges iniciats, aporten un 45,7 per cent del total d'habitatges iniciats a Catalunya durant aquest primer trimestre de l'any, una proporció que creix trimestre rera trimestre.

Habitatges iniciats als grans municipis de la Regió Metropolitana[1]

	1r. tr. 1998	1997	Variació (%)[2]
Barcelona	1.181	5.314	37,8
l'Hospitalet de Llobregat	71	765	12,4
Badalona	356	1.046	79,1
Sabadell	444	1.580	11,2
Terrassa	718	2.262	31,2
Santa Coloma de Gramenet	47	283	–40,8
Mataró	382	1.400	5,6
Cornellà de Llobregat	92	804	11,0
Sant Boi de Llobregat	92	634	–13,1
el Prat de Llobregat	152	516	159,8
Rubí	278	1.210	95,5
Viladecans	368	460	22,8
Granollers	142	478	41,1
Cerdanyola del Vallès	88	447	7,8
Total municipis > 50.000	**4.411**	**17.199**	**30,1**
Total RMB	**10.366**	**37.759**	**31,9**
Total Catalunya	**16.109**	**58.301**	**33,3**

1 Municipis de la RMB amb més de 50.000 residents (Padró de 1996).
2 Variació registrada en els darrers dotze mesos.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Direcció General d'Actuacions Concertades, Arquitectura i Habitatge.

El mapa adjunt il·lustra el diferent comportament de les comarques que formen la regió metropolitana. Així, hom pot constatar que la dinàmica expansiva del Baix Llobregat i del Vallès Occidental no només no es tempera després de quatre anys consecutius de fort creixement, sinó que s'ha tornat a accelerar en aquests primers mesos de l'any. Aquestes dues comarques, les més poblades de Catalunya després del Barcelonès, són les que més població van guanyar entre el cens de 1991 i el darrer padró. Clarament, aquest comportament revela un notable dinamisme de les forces demogràfiques, territorials i econòmiques presents en les dues comarques; aquestes forces són animades per unes àmplies i modernitzades xarxes de comunicacions viàries i ferroviàries que faciliten com mai la dispersió pel territori dintre de la regió metropolitana. Si a això se suma la disponibilitat de sòl per a construir tant blocs de pisos com habitatges unifamiliars en un marc com el que ha dibuixat el Pla de l'habitatge, hom copsa fàcilment l'origen del creixent atractiu d'aquestes àrees com a llocs de residència habitual per a una part creixent de la població.

Habitatges de protecció oficial de nova construcció[1]

	Barcelona	RMB[2]	Resta Catalunya	Catalunya
Iniciats				
1993	19	2.687	4.070	6.757
1994	338	2.691	3.531	6.222
1995	242	3.406	5.633	9.039
1996	257	3.093	3.199	6.292
1997	1.418	4.769	2.992	7.761
1r. tr.	112	728	791	1.519
2n. tr.	367	1.126	328	1.454
3r. tr.	16	754	972	1.726
4t. tr.	923	2.161	901	3.062
1998				
1r. tr.	81	348	108	456
Acabats				
1993	17	948	1.734	2.682
1994	1	1.111	2.381	3.492
1995	130	1.708	3.451	5.159
1996	0	2.984	3.814	6.798
1997	255	3.043	2.929	5.972
1r. tr.	100	479	562	1.041
2n. tr.	24	951	844	1.795
3r. tr.	28	734	802	1.536
4t. tr.	103	879	721	1.600
1998				
1r. tr.	0	495	520	1.015

1 Fins a 1994 les dades inclouen reformes i ampliacions.
2 Fins a 1994 les dades corresponen a la Regió I.
Font: Direcció General d'Actuacions concertades, Arquitectura i Habitatge. Generalitat de Catalunya.

En una escala inferior, el Maresme i l'Alt Penedès mantenen un elevat ritme de creixement i, lentament, van refermant la seva posició de subministradores d'habitatges principals, contrarestant el paper de proveïdors de segona residència que les havia caracteritzat durant dècades. En contraposició amb aquest dinamisme, el Vallès Oriental continua en la línia monòtona dels darrers anys, i manté sense gaires ensurts la mitjana de 1.000 habitatges per trimestre que va assolir quatre anys enrere.

Projectes d'habitatges visats pel Col·legi d'Arquitectes (Província de Barcelona)

Any	1r. trim.	2n. trim.	3r. trim.	4t. trim.	Total
1988	5.952	7.635	5.618	7.125	26.330
1989	7.835	11.753	6.280	7.074	32.942
1990	6.104	5.482	5.059	3.844	20.489
1991	5.521	5.558	4.728	5.763	21.570
1992	5.652	6.150	5.936	4.130	21.868
1993	4.959	6.826	4.803	6.142	22.730
1994	6.337	7.329	6.970	7.108	27.744
1995	7.547	6.801	10.154	6.382	30.884
1996	9.099	9.066	7.780	8.813	34.758
1997	10.894	11.518	10.238	13.205	45.855
1998	19.164				

Font: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Elaboració pròpia.

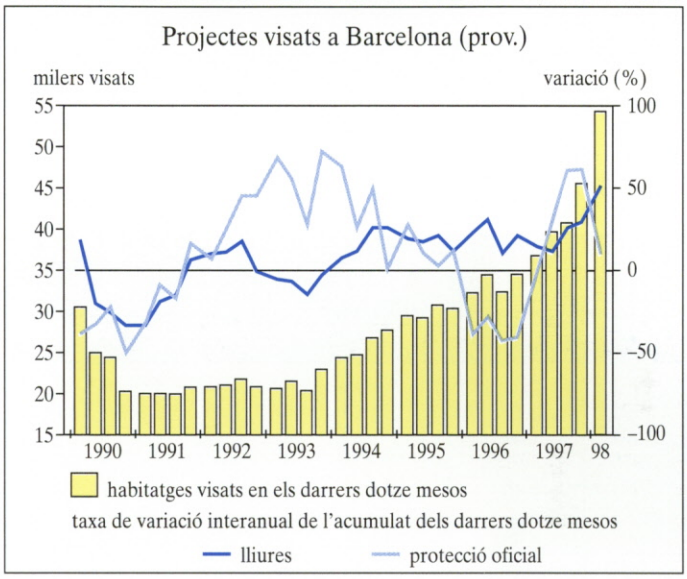

En conjunt, els catorze municipis que superen els 50.000 habitatges de la regió metropolitana mantenen la línia expansiva que els ha caracteritzat durant aquesta fase del cicle. Alguns d'ells, com Badalona i Viladecans, experimenten durant aquest primer trimestre creixements espectaculars de gairebé el 150 per cent en relació amb el primer trimestre del 1997; de mitjana, però, l'augment se situa en un 12,2 per cent. Sotmesos com estan a les habituals oscil·lacions dels procediments de comptabilització que afecten les variables que mesuren l'activitat al sector, sembla més interessant fixar-se en el 30 per cent d'augment que s'obté en la variació dels darrers dotze mesos. Un augment que no sorprèn si es considera que des de l'any 1990 el pes dels habitatges iniciats en aquests municipis ha augmentat més de 10 punts, fins a representar pràcticament el 30 per cent dels iniciats a Catalunya.

Sostre previst a les llicències d'obres aprovades (m²)

	Sostre nou							Reforma i Ampliació	Total[2]
	Residencial	Aparcament	L. comercials	Oficines	Equip. i hotels	Indúst. i altres	Total nou[1]		
1988	275.752	210.327	59.141	56.149	32.542	47.953	681.864	140.903	822.767
1989	480.800	403.524	174.196	79.260	59.436	94.756	1.291.972	114.772	1.406.744
1990	451.787	629.003	241.413	267.339	301.827	111.789	2.003.158	202.625	2.205.783
1991	252.847	435.874	122.016	202.940	127.512	55.567	1.196.756	147.425	1.344.181
1992	192.105	278.695	110.557	86.292	82.541	50.917	801.107	194.087	995.194
1993	286.341	507.874	119.905	105.890	106.016	57.222	1.183.248	375.741	1.558.989
1994	230.622	355.673	70.140	14.975	58.245	30.403	760.058	243.554	1.003.612
1995	337.926	430.047	193.079	11.795	56.219	37.633	1.066.699	304.241	1.370.940
1996	298.914	202.588	86.594	19.358	39.660	16.612	663.726	325.598	1.080.468
1997	555.174	437.184	230.673	22.627	56.765	108.859	1.411.282	325.982	1.737.264
1r. tr.	162.507	86.336	35.199	600	32.993	29.712	347.347	84.005	431.352
2n. tr.	135.269	50.389	29.799	6.858	4.698	11.771	238.784	107.250	346.034
3r. tr.	119.871	50.496	40.545	4.820	17.676	29.908	263.316	80.959	344.275
4t. tr.	137.527	249.963	125.130	10.349	1.398	37.468	561.835	53.768	615.603
1998									
1r. tr.	90.288	37.299	13.795	2.795	1.242	28.780	174.199	69.232	243.771

1. Fins l'any 1991 inclou el sostre de nova planta dels projectes d'ampliació.
2. A partir de 1996 canvia la classificació per usos i en els diferents epígrafs es comptabilitzen els usos assignats per plantes. El total recull la resta d'usos i per això pot ser superior al sostre nou més el de reforma i ampliació. Les dades dels darrers dotze mesos són provisionals.
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Servei de Control de l'Edificació de l'Ajuntament de Barcelona.

Habitatges i places d'aparcament

	Habitatges			Places d'aparcament
	nous	amp. i reforma	total	
1992	1.815	98	1.913	11.499
1993	2.761	689	3.450	19.609
1994	2.483	349	2.832	14.202
1995	3.978	927	4.905	15.642
1996	3.400	1.053	4.453	6.521
1997	5.684	1.876	7.560	15.199
1r. tr.	1.724	386	2.110	3.566
2n. tr.	1.399	669	2.068	2.229
3r. tr.	1.126	185	1.311	1.702
4t. tr.	1.435	636	2.071	7.702
1998				
1r. tr.	1.027	249	1.276	1.723

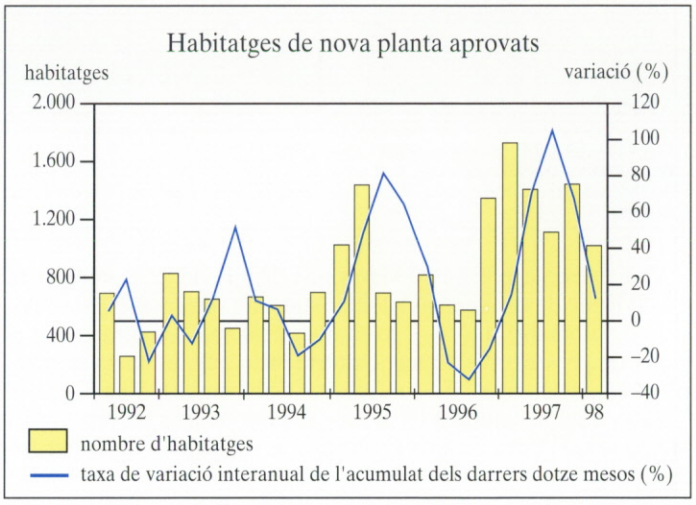

Les dades de sostre previst a les llicències d'obres aprovades durant el primer trimestre reflecteixen la desacceleració lògica que segueix a tot procés de creixement intens com el que s'ha registrat a Barcelona d'ençà la segona meitat de 1996.

En línia amb el comportament cíclic que les caracteritza, les dades de llicències d'obres dels primers mesos d'enguany mostren un estroncament de la tendència expansiva que les havia caracteritzat durant els darrers cinc trimestres. Com se sap, la concentració en la presentació i la concessió de llicències obeeix sovint a aspectes administratius, estratègics —per part dels promotors—, o urbanístics —com l'aprovació de plans especials—, que no tenen una traducció directa en el ritme de l'activitat constructiva pròpiament dita. Actualment, la concentració de llicències que es produí durant el 1997 ha situat pràcticament a ple rendiment els recursos i la mà d'obra disponibles en el sector.

Malgrat la interrupció del creixement d'aquest primer trimestre, els plans de renovació urbana que s'estan duent a terme a Barcelona inviten a considerar-la com una fase de consolidació i moderació del cicle expansiu. A manca de l'aprovació de part de les llicències d'obres corresponents al Front Marítim, a Diagonal Mar, a Sagrera-Sant Andreu o a d'altres projectes de gran dimensió —que poden tornar a disparar properament les xifres de llicències concedides—, les promocions residencials petites i mitjanes continuen eclipsant la resta d'usos previstos. Més de la meitat de tot el sostre previst a les llicències del primer trimestre d'enguany correspon a ús residencial, particularment concentrat als districtes de Sant Andreu, Sant Martí, L'Eixample i Horta-Guinardó; en aquests quatre districtes, s'han concedit llicències per a la construcció de 53 nous edificis residencials, la major part dels quals són plurifamiliars que no superen els trenta habitatges. Les favorables expectatives de venda dels habitatges que deriven de la millora de l'accessibilitat impulsen l'actual expansió de la construcció residencial a la ciutat.

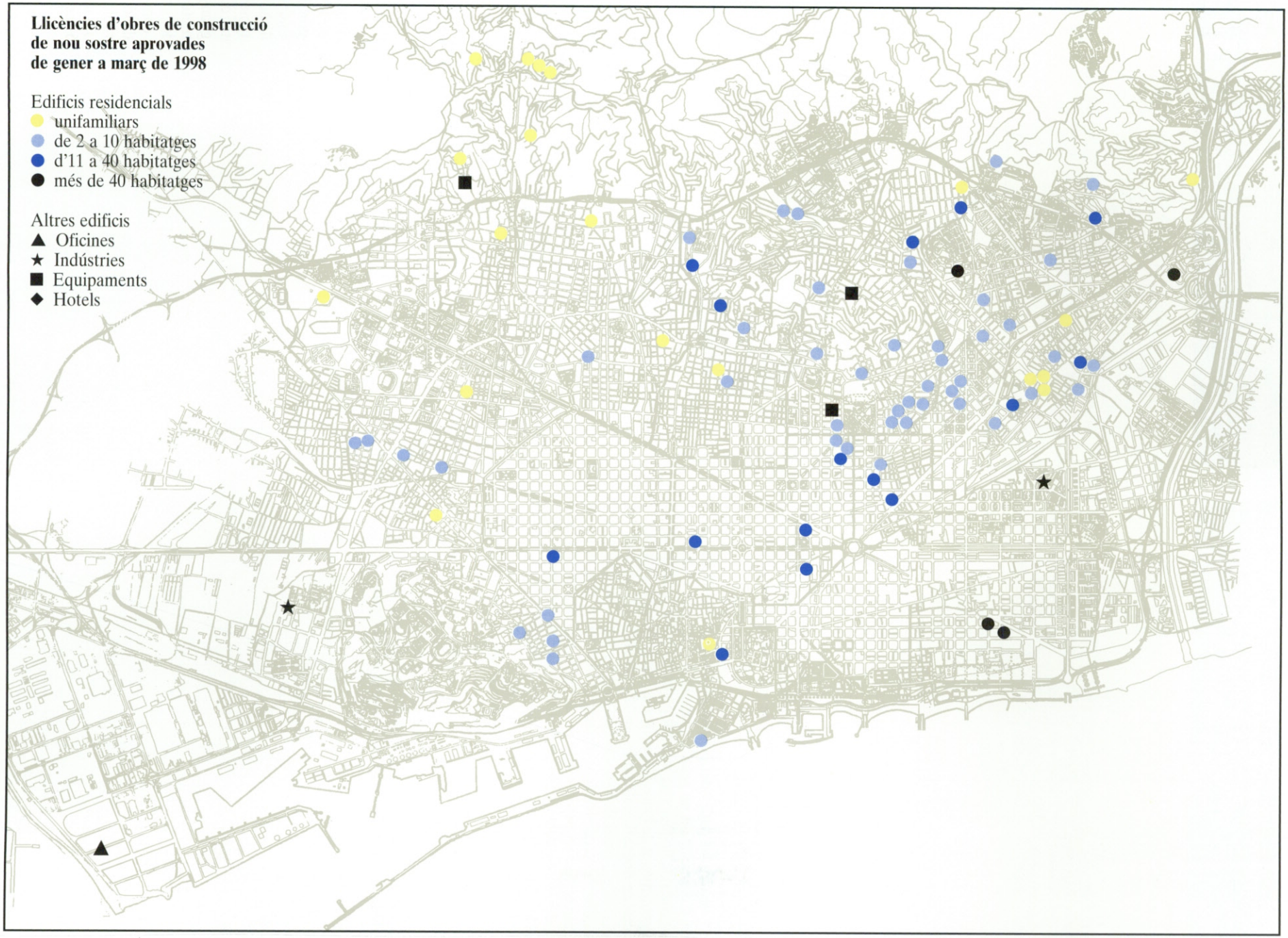

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pel Servei de Control de l'Edificació de l'Ajuntament de Barcelona.

Lloguer d'oficines

Preu mitjà de lloguer dels locals destinats a oficines	1993	1994	1995	1996	1997
	(ptes/m²/mes)				
1. Ciutat Vella	817	881	944	896	908
2. L'Eixample	1.272	1.060	1.030	992	1.026
3. Sants-Montjuïc	1.045	879	958	878	964
4. Les Corts	1.626	1.334	1.245	1.017	1.127
5. Sarrià-Sant Gervasi	1.360	1.151	1.086	1.076	1.081
6. Gràcia	971	1.064	1.103	860	889
7. Horta-Guinardó	1.009	902	1.048	746	893
8. Nou Barris	710	958	1.064	897	1.108
9. Sant Andreu	961	934	924	965	870
10. Sant Martí	766	749	826	858	659
Barcelona	**1.182**	**1.038**	**1.029**	**982**	**976**
Preu màxim de les oficines a l'Eix Central de Negocis	2.300	2.200	2.200	2.200	2.300

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de base facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.
Les dades de l'ECN provenen de Richard Ellis.

Superfície mitjana dels locals destinats a oficines	1993	1994	1995	1996	1997
	m²				
1. Ciutat Vella	121	115	113	122	125
2. L'Eixample	124	123	131	129	128
3. Sants-Montjuïc	94	141	111	110	118
4. Les Corts	151	143	182	118	139
5. Sarrià-Sant Gervasi	102	122	122	121	104
6. Gràcia	84	101	118	97	112
7. Horta-Guinardó	104	86	80	173	75
8. Nou Barris	104	65	73	89	72
9. Sant Andreu	82	121	161	111	97
10. Sant Martí	139	163	150	121	195
Barcelona	**117**	**124**	**129**	**123**	**127**

Preus de lloguer d'oficines i similars
(2n. sem. 1997)

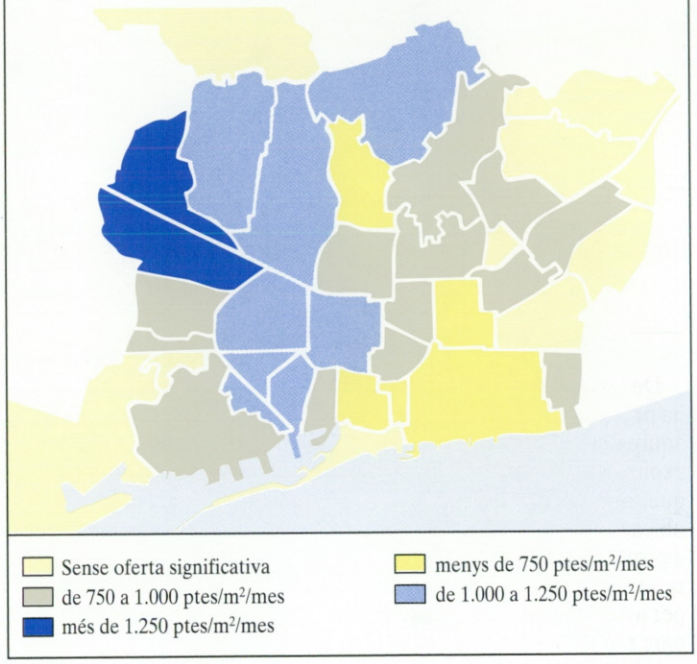

Després de quatre anys seguits de degoteig a la baixa, els preus de lloguer d'oficines sembla que comencen a repuntar i durant el segon semestre de l'any 1997 han experimentat un rebrot del tres per cent.

Per bé que les dades del conjunt de l'any presentin encara un perfil d'estancament en relació amb un any enrere, el mercat de les oficines de lloguer s'ha mostrat particularment dinàmic durant la segona meitat de l'any. Ho confirma tant el notable augment del nombre de lloguers realitzats —un 12 per cent sobre un any enrere—, com el repunt dels preus, que tot i ser molt lleu, trenca amb la tendència descendent que s'inicià el 1993 i amb una fase d'expectatives de recuperació que no acabava mai de concretar-se i que, durant els darrers mesos de l'any passat i primers d'aquest semblen fer-se realitat.

El segment alt de l'oferta és el més clarament afectat per aquesta revifalla. Amb un augment dels preus del 4,5 per cent, es fa ressò de les incipients tensions de preus que deriven d'una acceleració del ritme d'ocupació de l'oferta més moderna i més ben situada. Precisament, un dels trets distintius de les operacions realitzades durant la segona meitat de l'any és que la qualitat i la disponibilitat de serveis ha primat sobre la localització.

Distribució dels locals d'oficina i similars llogats a Barcelona segons grandària i preu (2n. sem. 1997)

superfície (m²)			preu (ptes./m²/mes)		
intervals	**%**	**% acumulat**	**intervals**	**%**	**% acumulat**
fins a 30	1,1	1,1	fins a 500	5,5	5,5
31-60	20,1	21,2	501-750	22,2	27,8
61-90	30,7	51,9	751-1.000	31,8	59,5
91-120	17,8	69,7	1.001-1.250	23,3	82,8
121-150	10,2	79,9	1.251-1.500	10,6	93,4
151-200	7,4	87,3	1.501-1.750	4,0	97,5
201-250	6,4	93,6	1.751-2.000	0,8	98,3
251-300	1,7	95,3	2.001-2.500	1,1	99,4
més de 300	4,7	100,–	2.501-3.000	0,4	99,8
			més de 3.000	0,2	100,–
Total	100,–		Total	100,–	

Principals activitats a desenvolupar als locals d'oficines i similars llogats a Barcelona (1997)

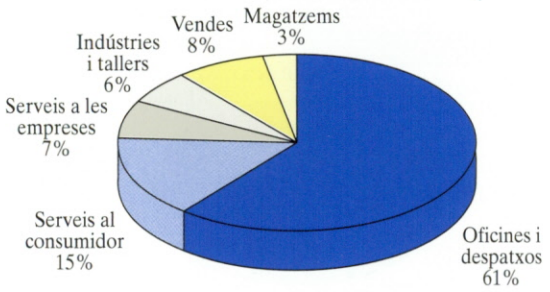

Després d'uns anys en que l'estancament dels preus de lloguer ha propiciat el traslllat d'empreses cap a edificis més nous, més ben equipats amb més serveis comuns o més ben situats, l'actual fase expansiva de l'economia està generant demanda neta de sostre que, en alguns segments, comença a tenir problemes per trobar ubicació, per bé que la taxa de desocupació general se situa encara a prop del 8 per cent. Aquests indicis de possible escassetat d'oferta no sorprenen si es considera que la construcció de sostre nou per a negocis ha estat pràcticament estancada des del 1992, i que el parc net s'ha vist reduït en aquests darrers anys per la transformació de sostre vell d'oficines cap a usos residencials. Un fenomen que també s'ha traslladat a eixos darrerament destinats de forma exclusiva a usos terciaris com ara el Passeig de Gràcia.

L'entrada en el mercat d'oficines de la ciutat de grans inversors amb vocació de permanència fa preveure l'inici d'un nou període d'expansió d'aquest sector.

De cara al 1998, el creixent interès de moltes grans empreses i inversors institucionals per situar-se en aquest segment del mercat —incentivat per la tendència descendent dels tipus d'interès— comença a pressionar a l'alça els preus de venda. Un inici de tendència que sembla anticipar una més que previsible recuperació dels de lloguer. Aquest augment de la inversió empresarial i institucional en immobles de negocis està clarament vinculat a les previsions de creixement econòmic a mitjà i llarg termini i a les expectatives de millora o manteniment de la rendibilitat d'aquests actius, situada actualment —segons les agències especialitzades— al mateix nivell del deute públic a llarg termini.

El manteniment de la conjuntura econòmica expansiva i l'augment de l'ocupació són també el darrere d'aquesta major demanda de sostre terciari i de l'augment de la superfície mitjana dels locals contractats. L'augment de plantilles o les noves empreses —especialment de serveis— que apareixen a l'empara d'una activitat econòmica en expansió, requereixen majors superfícies o noves instal·lacions. En particular, a Barcelona el conglomerat de serveis destinats a la venda, que és el principal demandant de sostre d'oficines o locals de negocis, és el que està registrant un major dinamisme i el que genera més llocs de treball absoluts. Aquesta dinàmica pot explicar, almenys en part, l'augment de la superfície contractada en un 3,3 per cent de mitjana, si bé en el segment d'alta categoria aquest increment ronda el 10 per cent.

Lloguer de locals comercials i per a serveis personals

Preu mitjà de lloguer dels locals comercials	1993	1994	1995	1996	1997
	(ptes/m²/mes)				
1. Ciutat Vella	1.365	1.142	1.006	979	971
2. L'Eixample	1.618	1.167	1.198	1.196	1.093
3. Sants-Montjuïc	1.197	961	990	989	952
4. Les Corts	1.770	1.152	1.072	1.113	1.183
5. Sarrià-Sant Gervasi	1.642	1.332	1.186	1.244	1.115
6. Gràcia	1.192	991	1.044	998	1.026
7. Horta-Guinardó	1.435	1.039	1.066	1.017	978
8. Nou Barris	1.219	1.156	1.060	1.066	1.025
9. Sant Andreu	1.131	1.019	1.074	1.053	913
10. Sant Martí	1.363	1.067	1.026	953	815
Barcelona	**1.414**	**1.113**	**1.091**	**1.081**	**1.009**

Superfície mitjana dels locals comercials llogats	1993	1994	1995	1996	1997
	m²				
1. Ciutat Vella	93	107	100	106	104
2. L'Eixample	114	128	132	137	143
3. Sants-Montjuïc	97	121	98	101	102
4. Les Corts	130	109	115	115	127
5. Sarrià-Sant Gervasi	121	122	132	100	117
6. Gràcia	101	103	98	110	98
7. Horta-Guinardó	92	90	85	77	87
8. Nou Barris	77	92	80	82	78
9. Sant Andreu	77	119	79	92	122
10. Sant Martí	101	140	118	115	158
Barcelona	**102**	**117**	**110**	**110**	**120**

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per la Cambra de la Propietat Urbana de Barcelona.

Preu de lloguer dels locals comercials
i per a serveis personals (2n. sem. 1997)

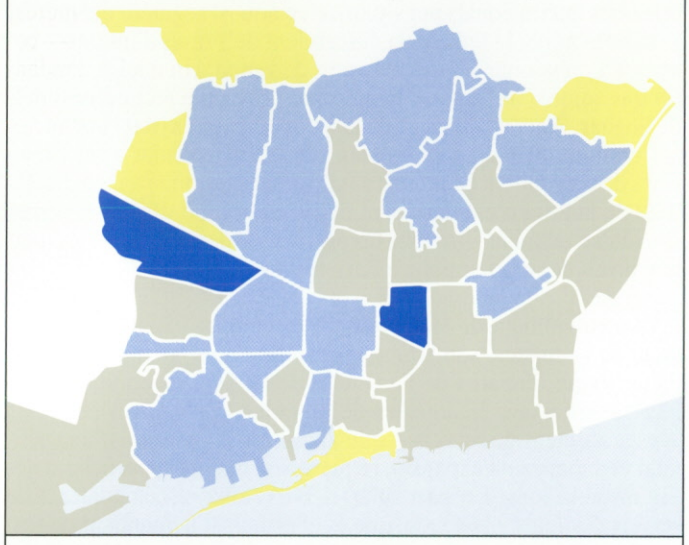

Sense oferta significativa
de 1.000 a 1.250 ptes/m²/mes
menys de 1.000 ptes/m²/mes
més de 1.250 ptes/m²/mes

Activitats a desenvolupar als locals llogats (%)
(2n. sem. 1997)

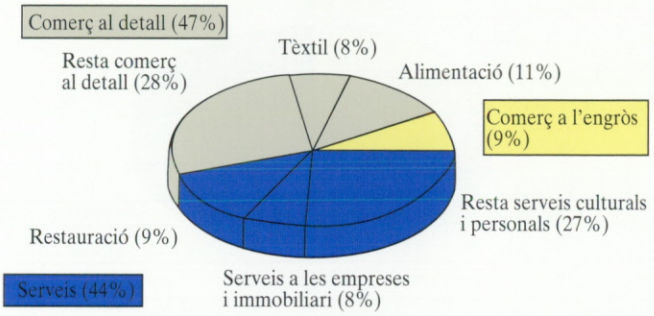

Es manté el dinamisme del sector comercial a la ciutat. La conjuntura econòmica i la millora del consum privat afavoreixen el creixement de la demanda de locals, si bé els preus mantenen la tendència a la baixa.

Tal com apuntaven les dades del primer semestre, l'any 1997 ha estat testimoni d'una notable activitat en el sector immobiliari comercial de Barcelona. Amb un augment del nombre de contractes signats del 14 per cent en relació amb l'any anterior, el sector comercial es fa ressò de la bona conjuntura econòmica i de la ferma recuperació del consum privat, que es manifesta sobretot amb l'apertura de nous establiments i amb la renovació d'existents. Una tendència que les llicències d'activitats econòmiques que es donen d'alta a la ciutat confirmen, i que troba un element de recolzament en la facilitat d'obtenir crèdits a un cost relativament baix.

L'auge del comerç especialitzat i l'expansió de les franquícies són els principals factors que contribueixen a aquest dinamisme. En el cas de les franquícies, el seu pes incideix directament en una pressió a la baixa dels preus, per la capacitat de negociació que despleguen enfront d'establiments molt més modestos. Aquest és un dels elements, juntament amb l'augment de l'oferta dels darrers anys i amb la tendència descendent dels tipus d'interès durant tot l'any, que impedeixen un revifament dels preus. De fet, aquests van tornar a caure durant el 1997 —una mitjana del 6,7 per cent—, trencant-se les expectatives de recuperació que s'apuntaven l'any anterior. Un descens, però, que en part és conseqüència de l'augment de la superfície mitjana dels locals llogats.

Si segmentem per zones, la centralitat i l'especialització comercial d'alguns barris es revelen com els principals factors que generen tensions de preus i, així, els comptats increments de preus que es registren —sempre per sota del 5 per cent en termes reals—, corresponen als principals eixos comercials de la ciutat i als nuclis dels barris: l'eix que va per la Diagonal i el passeig de Gràcia de l'Illa al Maremàgnum, el Casc Antic, Muntaner-Via Augusta, Creu Coberta-Sants o Gran de Gràcia, entre d'altres. Les dades del segon semestre de l'any confirmen la creixent implantació de firmes de moda i complements, tant nacionals com internacionals, així com la ja comentada expansió de franquícies; en particular, alimentàries vinculades al cafè, que, un cop situades al centre, amplien la seva activitat per tots els barris de la ciutat, tal com havia succeït anteriorment amb les de moda i tèxtil.

VI. Ocupació

Població activa i ocupada

Període	Població Activa						Població Ocupada	
	Barcelona			RMB			Barcelona	RMB
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Total
1991	712.521	n.d.	n.d.	1.775.885	1.103.575	672.310	646.226	1.578.137
1992	703.983	n.d.	n.d.	1.745.789	1.078.796	666.993	634.492	1.540.611
1993	695.445	392.369	303.076	1.832.178	1.100.148	732.030	609.109	1.572.425
1994	686.907	393.837	293.070	1.850.809	1.103.738	747.071	599.989	1.603.232
1995	678.369	376.385	301.984	1.871.244	1.104.763	766.481	602.301	1.650.361
1996	679.737	377.372	302.365	1.896.387	1.119.434	776.953	613.112	1.693.393
I.97	672.014	370.612	301.402	1.864.322	1.101.346	762.676	605.459	1.663.947
II.97	676.305	371.579	304.726	1.882.136	1.113.222	768.914	612.921	1.694.254
III.97	678.857	367.565	311.292	1.892.733	1.113.131	779.602	616.251	1.707.917
IV.97	676.063	369.574	306.489	1.881.223	1.110.390	770.833	617.199	1.703.854
I.98	673.642	368.899	304.743	1.871.082	1.094.860	776.222	615.506	1.699.979

Nota: Dades a final de període. La RMB (Regió Metropolitana de Barcelona) es compon de les 7 comarques de l'Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental. Les dades dels darrers dos anys han estat corregides a partir de les dades oficials del Padró.
Font: Estimació pròpia a partir de les dades censals, de l'Enquesta de Població Activa per a Barcelona i província, i de les dades d'atur registrat.

Taxes d'activitat i d'ocupació (Barcelona)

Període	Total	Homes	Dones
	Taxa d'activitat		
maig 96	66,7	77,7	56,3
I.97	63,7	72,4	55,5
II.97	65,2	74,0	57,0
III.97	67,0	76,5	58,5
IV.97	65,3	75,7	56,0
I.98	65,6	76,1	56,4
	Taxa d'ocupació		
maig 96	52,9	64,3	42,2
I,97	50,9	58,8	43,4
II.97	53,1	62,6	44,2
III.97	55,5	65,9	46,1
IV.97	54,2	65,6	44,1
I.98	54,7	67,2	43,7

Nota: Dades referides a la població de 16 a 64 anys.
Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Continua la tendència a l'alça dels nivells d'ocupació. Això permet mantenir, per tercer any consecutiu, un ritme de descens de l'atur registrat superior al deu per cent anual.

Malgrat la dificultat d'analitzar globalment la situació del mercat de treball, per la diversitat de les fonts estadístiques i de les metodologies emprades, tot indica que l'evolució del primer trimestre d'enguany presenta, a grans trets, una situació molt similar a la que es donava en acabar el 1997; el nivell d'ocupació dels residents a la ciutat és superior a un any abans —en unes deu mil persones segons estimacions pròpies— mentre que el d'atur és clarament inferior, amb unes 8.500 persones menys.

En relació amb el nombre total d'actius residents a la ciutat, s'estima que durant el primer trimestre d'enguany ha crescut lleument, gràcies a un increment en el col·lectiu femení que compensa la lleugera caiguda en els homes. Les bones expectatives de trobar feina, sovint a temps parcial o de durada determinada per obra o servei, afavoreix la incorporació efectiva al mercat de treball reglat de col·lectius —majoritàriament dones— que si no es donen aquestes condicions es mantenen com a població econòmicament inactiva segons les estadístiques oficials.

El comportament pel que fa a l'evolució de la població activa, total i per sexes, durant aquest primer trimestre i en relació amb un any abans a la regió metropolitana és similar al que es recull a Barcelona: un augment de la població activa femenina que compensa la caiguda més moderada de la dels homes.

Tot i que el creixement econòmic és força generalitzat a la pràctica totalitat de sectors productius, la disminució de l'atur registrat ha tingut, per enèsim trimestre consecutiu, intensitats ben diferents segons el sexe, el sector i l'edat, la persistència de les quals accentua l'evolució dispar entre els diversos col·lectius.

La reducció de l'atur gràcies a la conjuntura econòmica expansiva no es tradueix en la mateixa proporció entre homes i dones. La disminució és més acusada en els primers.

Per explicar el diferent impacte sobre els nivells d'atur masculí i femení s'ha de pensar en el diferent potencial de creixement de la població activa d'ambdós sexes. Si per cada home inactiu en edat de treballar hi ha gairebé dues dones en la mateixa situació —segons una lectura possible dels vint punts de diferència existents entre les taxes d'activitat dels dos sexes— és previsible que l'augment de les expectatives d'ocupació atraurà més dones que homes a les oficines de treball de la Generalitat com a demandants d'ocupació. En conseqüència, l'atur femení mostrarà una major resistència a la baixa.

Atur registrat a Barcelona i a la Regió Metropolitana

Període	Total	Masculí	Femení	<25 anys	Indústria	Construcció	Serveis	S.o.a.
	Barcelona							
31 des. 1991	66.295	27.721	38.574	13.721	23.199	3.063	35.372	4.572
31 des. 1992	69.491	32.795	36.696	14.029	23.785	4.461	37.193	3.956
31 des. 1993	86.336	44.246	42.090	18.432	28.785	5.567	46.312	5.529
31 des. 1994	86.918	45.129	41.789	16.806	28.922	5.183	45.611	7.016
31 des. 1995	76.068	38.808	37.260	11.121	23.658	4.535	40.906	6.793
31 març 1996	75.254	38.240	37.014	10.959	22.406	4.461	41.096	7.107
30 juny 1996	70.236	35.287	34.979	9.624	20.779	4.125	38.248	6.921
30 set. 1996	68.954	34.303	34.651	9.617	19.751	4.110	37.701	7.233
31 des. 1996	66.625	33.273	33.352	9.255	18.554	3.946	36.435	7.511
31 març 1997	66.555	33.048	33.507	9.176	17.933	3.888	36.991	7.569
30 juny 1997	63.384	31.122	32.262	8.161	16.749	3.530	35.471	7.467
30 set. 1997	62.606	30.194	32.412	8.278	16.122	3.450	35.441	7.421
31 des. 1997	58.864	28.026	30.838	7.584	14.196	3.259	34.114	7.105
31 març 1998	58.136	27.210	30.926	7.104	13.520	3.113	34.526	6.788
	Regió Metropolitana							
31 des. 1991	197.748	77.016	119.732	51.572	85.682	13.116	82.063	16.280
31 des. 1992	205.248	94.910	110.268	55.186	87.125	19.395	84.296	13.813
31 des. 1993	259.753	132.910	126.843	73.260	105.867	24.933	108.209	19.869
31 des. 1994	247.577	125.478	122.099	61.345	96.656	21.921	104.999	23.032
31 des. 1995	220.883	109.646	111.237	44.857	80.441	19.440	97.275	22.807
31 març 1996	221.168	109.294	111.874	44.712	78.224	19.341	98.716	23.979
30 juny 1996	206.501	100.900	105.601	39.683	72.718	17.864	91.795	23.300
30 set. 1996	206.732	100.655	106.077	40.448	70.979	18.351	92.296	24.331
31 des. 1996	202.994	99.511	103.483	38.954	67.857	17.991	92.253	24.018
31 març 1997	200.375	97.460	102.915	37.702	65.111	17.510	93.368	23.524
30 juny 1997	187.882	89.465	98.417	33.053	60.851	15.779	87.899	22.588
30 set. 1997	184.816	87.090	97.726	32.788	59.037	15.265	87.719	22.010
31 des. 1997	177.369	82.619	94.750	30.720	54.737	14.641	86.387	20.641
31 març 1998	171.103	77.107	93.996	28.061	51.690	13.251	86.014	19.395

Font: Dades de l'INEM facilitades pel Departament d'Estadística, per la Regidoria de Promoció Econòmica i Ocupació de l'Ajuntament de Barcelona i per la Direcció General d'Ocupació de la Generalitat de Catalunya.

Variació (%)	Barcelona		RMB	
	31 març 98/ 31 des. 97	31 març 98/ 31 març 97	31 març 98/ 31 des. 97	31 març 98/ 31 març 97
Atur total	–1,2	–12,6	–3,5	–14,6
— masculí	–2,9	–17,7	–6,7	–20,9
— femení	0,3	–7,7	–0,8	–8,7
— juvenil	–6,3	–22,6	–8,7	–25,6
— agr., ram. i pesca	–0,5	8,6	–21,8	–12,6
— indústria	–4,8	–24,6	–5,6	–20,6
— construcció	–4,5	–19,9	–9,5	–24,3
— serveis	1,2	–6,7	–0,4	–7,9
— s.o.a.	–4,5	–10,3	–6,0	–17,6

Un cop més, les davallades més importants en termes relatius es donen en la indústria i en la construcció, que per a aquest primer trimestre i en comparació amb el mateix de 1997, ronden el 25 i el 20 per cent, respectivament, en el cas de Barcelona i s'inverteixen en el conjunt de la regió metropolitana, amb un 21 i un 24 per cent, també respectivament. En termes absoluts, la disminució del nombre de desocupats en la indústria i en comparació amb un any enrere ha representat més de la meitat del total a Barcelona i prop d'un 46 per cent a la regió metropolitana.

En la construcció, el bon moment que viu el sector es recull clarament en la reducció del nombre de desocupats, a uns nivells que si bé no són tan elevats com en la indústria en el cas de Barcelona, sí que ho fa a unes taxes cada cop més accentuades des de finals de 1996. Per fer-nos una idea d'aquesta dinàmica, podem constatar que el nombre d'aturats en la construcció a final de març d'enguany és comparable en termes absoluts al de final del 1991, quan —recordem-ho— la febre constructora estava al seu màxim nivell a les portes de la inauguració dels jocs olímpics, tant a Barcelona com al conjunt metropolità.

Taxes d'atur registrat				
Període	**Barcelona**	**RMB**	**Catalunya**	**Espanya**
1988	13,4	16,4	15,2	18,8
1989	9,6	12,2	11,6	16,2
1990	9,1	11,4	10,9	15,6
1991	9,3	11,1	11,0	15,6
1992	9,9	11,8	11,2	15,5
1993	12,5	14,2	13,8	17,6
1994	12,7	13,4	12,6	16,5
1995	11,3	11,8	11,1	15,1
I.96	11,2	12,0	11,3	15,2
II.96	10,5	11,2	10,3	14,1
III.96	10,2	10,9	10,1	13,7
IV.96	9,8	10,7	10,2	13,8
I.97	9,9	10,7	10,1	13,9
II.97	9,4	10,0	9,1	13,0
III.97	9,2	9,8	8,9	12,6
IV.97	8,7	9,4	8,9	12,8
I.98	8,6	9,1	8,6	12,6

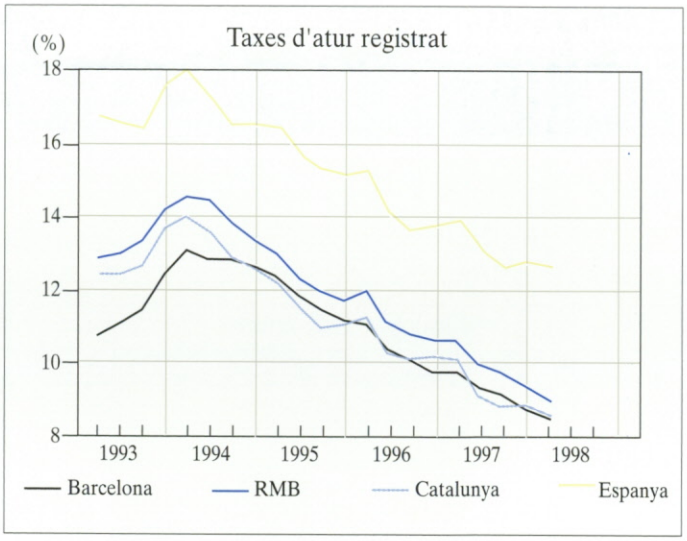

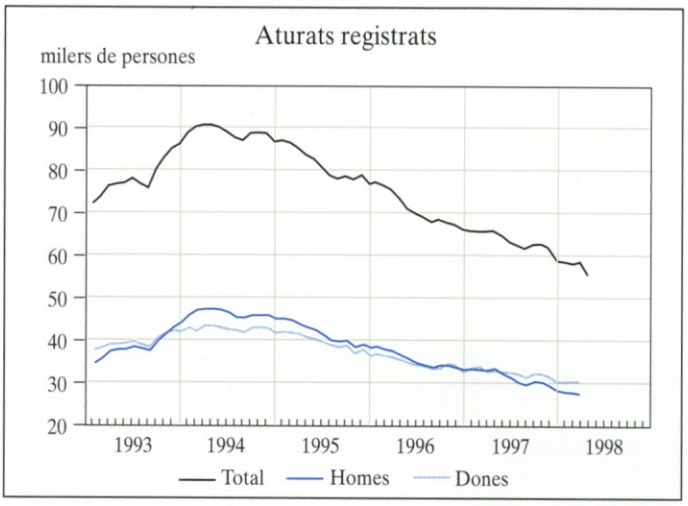

Amb una disminució tan insistent de l'atur registrat en la indústria i en la construcció, no ens ha d'estranyar que l'atur masculí en surti clarament beneficiat, mentre que el femení va decrementant-se a unes taxes francament més moderades. No només per la creació de llocs de treball que demanden majoritàriament un perfil masculí, sinó per la creixent incorporació de la dona a les llistes de les oficines d'ocupació.

Al sector serveis, la major rotació i precarietat dels nous llocs de treball associats a l'estacionalitat d'algunes de les activitats més dinàmiques, fan que la disminució de l'atur registrat no presenti, ara per ara, una tendència a accentuar-se, com es registra en la indústria o en la construcció. Tanmateix, les dades d'abril —que recullen ja l'efecte de la Setmana Santa— confirmen una caiguda del nombre de desocupats en termes interanuals clarament superior a la dels darrers trimestres. A més, les bones perspectives de cara a la temporada turística de l'estiu fan preveure que es podrà mantenir aquesta situació.

Pel que fa a l'evolució de l'atur, la principal diferència entre la ciutat central i el conjunt de les comarques metropolitanes és en el col·lectiu d'aturats sense ocupació anterior, que disminueix a un ritme molt més elevat a l'entorn de Barcelona. Un fet imputable bàsicament al diferent pes de l'atur juvenil en els dos àmbits.

Les taxes d'atur a Barcelona, conjunt metropolità i Catalunya tendeixen a igualar-se, gràcies a un creixement econòmic que afecta amb una intensitat força homogènia tot el territori.

La sensible reducció de l'atur en un marc d'estabilitat o fins i tot de moderat augment de la població activa permet anar retallant dècimes a les taxes d'atur i situar-les en un 8,6 per cent a Barcelona i en un 9,1 per cent a la regió metropolitana. És justament a l'entorn metropolità, on les activitats industrial i de la construcció tenen un major pes, on la disminució de la taxa d'atur ha estat lleugerament més accentuada, amb una caiguda de tres dècimes en només tres mesos i d'1,6 punts en un any.

Darrere de les bones dades de disminució de l'atur hi ha, òbviament, la creació de llocs de treball, que fins i tot ha augmentat a un ritme superior al del propi creixement econòmic, com ha estat el cas a Catalunya en aquest primer trimestre d'enguany.

El fet que l'ocupació neta augmenti més que la pròpia economia té, entre d'altres orígens, l'aflorament d'una part de l'economia submergida. Moltes petites empreses, autònoms o professionals liberals es veuen motivats o pressionats a regularitzar la seva situació i donar d'alta a la Seguretat Social al personal que tenen contractat. Un fenomen relativament usual dels períodes de creixement econòmic que s'acompanya del que podríem anomenar una major «cultura de la cotització» de cara a complir els requisits i períodes de cotització necessaris per tenir dret a una pensió el més elevada possible i en consonància amb el nivell de renda adquirit.

Distribució dels contractes registrats a l'INEM

Període	Total contractes	Acollits a mesures de foment	No acollits a mesures de foment
1987	220.091	107.702	112.389
1988	291.065	147.458	143.607
1989	328.528	166.999	161.529
1990	350.018	174.760	175.258
1991	379.209	181.460	197.749
1992	368.500	153.474	215.026
1993	268.898	108.080	160.818
	Total	**Definits**	**Indefinits**
1994	319.814	299.179	20.635
1995	421.277	393.713	27.564
1996	492.431	464.842	27.589
1r. tr.	112.283	104.800	7.483
2n. tr.	116.676	110.458	6.218
3r. tr.	116.312	111.093	5.219
4t. tr.	147.160	138.491	8.669
1997	568.954	508.653	60.301
1r. tr.	120.764	112.650	8.114
2n. tr.	137.994	127.594	10.400
3r. tr.	128.061	111.214	16.847
4t. tr.	182.135	157.195	24.940
1998			
1r. tr.	153.555	129.755	23.800

Font: Dades de l'INEM facilitades per la Regidoria de Promoció Econòmica i Ocupació de l'Ajuntament de Barcelona.

Variació	1r. tr. 1998/ 1r. tr. 1997	1997/1996	1996/1995
Total contractes	27,2	15,5	16,9
Definits	15,2	9,4	18,1
Indefinits	193,3	118,6	0,1

La contractació laboral registra un nou rècord, a més de fer un pas qualitatiu en multiplicar quasi per tres el nombre de contractes indefinits.

Les dades de contractacions i de cotitzants a la Seguretat Social ho corroboren a bastament. Per un cantó, s'han registrat més de 155.000 contractes a Barcelona en els tres primers mesos de l'any, un 27 per cent més que el mateix període de l'any anterior, i han crescut especialment els indefinits, que quasi han triplicat els poc més de 8.000 del primer trimestre de 1997 fins assolir la xifra de 23.800. Aquest augment dels indefinits —incentivats a partir de la darrere reforma del mercat de treball— fa que la seva proporció dintre del total de contractes que es registren sigui cada cop més elevada, i ja assoleixi una quota superior al quinze per cent, com s'il·lustra al gràfic corresponent. Alhora, ha incidit en una moderació del creixement de la contractació temporal.

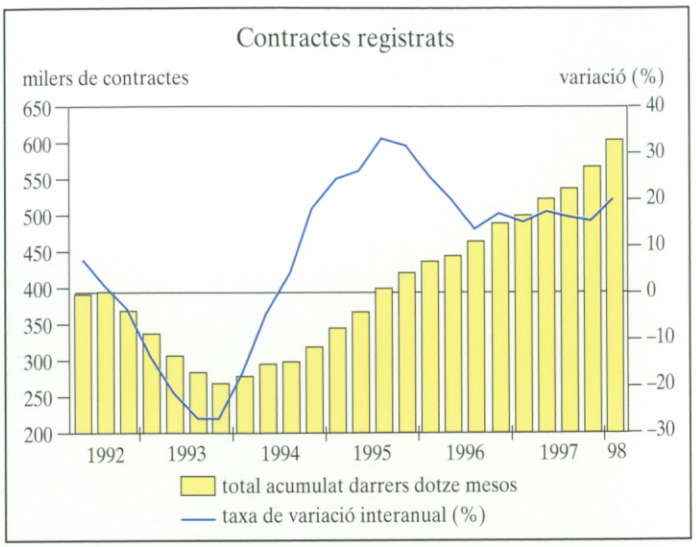

Aquest augment de la durada dels contractes té unes repercussions evidents en les economies domèstiques quant a capacitat de consum i d'endeutament. Però tampoc no hem d'oblidar que, a l'altra banda de la balança, persisteixen encara tipologies de contractes de molt curta durada. De fet, gran part de l'augment dels contractes temporals per obra o servei ha estat a través de les Empreses de Treball Temporal.

Resumen / *Summary*

Síntesis de la coyuntura

Evolución de la economía de Barcelona y región metropolitana durante el primer trimestre de 1998.

La mayoría de los indicadores disponibles reflejan que el crecimiento registrado por la economía de Barcelona durante 1997 se mantiene durante los primeros meses de este año. Aún es pronto para avanzar cuál será la evolución económica para el conjunto del año pero se puede afirmar que la tendencia apunta hacia un crecimiento durante la primera mitad de 1998 igual o ligeramente superior al del año anterior.

En términos de coyuntura económica, los primeros meses de 1998 se han caracterizado por la continuidad de la tendencia expansiva de finales de 1997.

La creciente integración de las relaciones económicas a nivel mundial hace que los elementos que pueden dinamizar o frenar el crecimiento de la actividad productiva en nuestro país dependan cada vez más del contexto internacional. Así, que el actual ritmo de crecimiento del PIB de Barcelona en torno al cuatro por ciento se mantenga hasta final de año dependerá en gran parte de cómo evolucionen las diversas crisis financieras que hay latentes a nivel internacional. Especialmente por el impacto —real o sobre las expectativas de crecimiento o de mantenimiento de las rentas— que su desenlace pueda tener sobre los niveles de producción de nuestra economía —menores exportaciones y mayor competencia en el mercado interior— y sobre la renta y el consumo de las familias.

Además del contexto internacional y antes de analizar en detalle las diversas variables, hay que mencionar dos de los sectores económicos que presentan unas excelentes expectativas de crecimiento durante este año. Uno es el heterogéneo sector de la distribución y el comercio, incluida la actividad logística, que se beneficiará de la recuperación de la demanda de consumo privado. El otro es la construcción, que además de continuar con el fuerte ritmo de crecimiento de la edificación residencial registrado durante 1997, participa en la ejecución de un amplio paquete de obras públicas previstas en el actual Pla d'Actuació Municipal.

Además de estos dos sectores, los restantes, casi sin excepción, han iniciado el año con un dinamismo comparable al registrado durante 1997. En el caso de la industria, que ha liderado el crecimiento económico de la región metropolitana en los últimos años, el indicador de clima industrial ha alcanzado los valores más elevados desde 1989. Un aumento impulsado por la certeza de que España se integraría desde el primer momento en el grupo de países que adoptarán el euro como moneda común.

El indicador de clima industrial se sitúa en los valores más elevados de la década.

El hecho más relevante de los resultados de las encuestas de coyuntura industrial del primer bimestre es el mantenimiento de las tasas de crecimiento de las principales magnitudes en relación a un año antes. A pesar del aumento acumulado y del elevado nivel de utilización de la capacidad productiva instalada, ocho de cada diez empresas declaran volúmenes de producción iguales o superiores a los del bimestre anterior. Un ritmo de crecimiento parecido al de los mismos periodos de los dos años anteriores.

Summary of the general situation

Development of the economy of Barcelona and the Metropolitan Area during the first quarter of 1998.

Most of the indicators available reflect that the growth registered in the Barcelona economy during 1997 has been maintained during the first months of this year. It is still early to speculate as to what will be the economic development for the whole year, but it can be stated that the trend points to a growth during the first half of 1998 equal to or slightly above the previous year.

In terms of economic trends, the first months of 1998 have been characterized by a continuation of the tendency to expansion shown at the end of 1997.

The growing integration of economic relationships at world level means that the elements which can accelerate or hold back the growth of productive activity in our country depend more and more on the international context. Thus, for the current rhythm of growth of GDP in Barcelona, at around four per cent, to be maintained up to the end of the year, will depend to a great extent on how the various financial crises latent at international level develop. Particularly on the impact — real or on the expectations of growth or on the maintenance of profits — that the outcome of these can produce on the production levels in our economy — lower exports and greater competition in the internal market — and on family income and consumption.

In addition to the international context and before going into the many variables in detail, there are two financial sectors which show excellent growth prospects for this year. One is the heterogeneous sector of distribution and commerce, including logistical activities, which will benefit from the recovery of demand in private consumption. The other is the construction industry which, besides continuing the strong rhythm of growth in residential building registered in 1997, figures in the carrying out of a large packet of public works envisaged in the current Municipal Action Plan (Pla d'Actuació Municipal).

In addition to these two sectors, the others, almost without exception, have begun the year with a dynamism comparable to that registered in 1997. In the case of industry, which has led the economic growth of the Metropolitan Area in recent years, the industrial climate indicator has reached the highest values since 1989. The increase is stimulated by the certain knowledge that Spain will be in the first group of countries moving into the euro as the common currency.

The industrial climate indicator has reached the highest values of the decade.

The most notable fact to emerge from investigations into the industrial trends of the first two months is the maintenance of the growth rates in the principal scales of reference, in relation to the previous year. In spite of the accumulated increase and the high level of use of installed productive capacity, eight out of ten companies are declaring volumes of production equal to or above those of the previous two months, showing a rhythm of growth similar to that of the same period in the two previous years.

Transportes / *Transport*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1997/96 (%)
Aeropuerto / *Airport*						
Tránsito de pasajeros *Passenger traffic*						
— Total (miles) *Total (thousands)*	I.98 *1st.Q*	3.374	5,8	15.251	10,4	12,7
— Interior (miles) *Domestic (thousands)*	I.98 *1st.Q*	1.946	4,7	8.388	8,3	9,8
— Internacional (miles) *International (thousands)*	I.98 *1st.Q*	1.340	11,3	6.398	15,8	16,9
Tráfico de mercancías (Tm) *Freight traffic (Tons)*	I.98 *1st.Q*	19.034	–9,8	78.831	–4,6	1,0

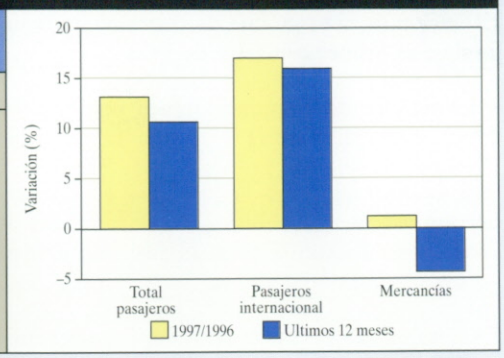

Puerto. Tráfico de mercancías / *Port. Freight traffic*						
— Total (miles Tm) *Total (thousands of tons)*	I.98 *1st.Q*	6.143	–2,3	24.743	3,6	5,6
— Salidas (miles Tm) *Outflow (thousands of tons)*	I.98 *1st.Q*	2.211	–5,6	9.266	2,1	6,8
— Entradas (miles Tm) *Inflow (thousands of tons)*	I.98 *1st.Q*	3.932	–0,3	15.477	4,6	4,9
— Carga general (miles Tm) *General freight (thousands of tons)*	I.98 *1st.Q*	2.966	8,3	11.994	14,0	16,6
— Contenedores (Teus) *Containers (TEUs)*	I.98 *1st.Q*	238.148	6,6	986.738	21,4	26,7

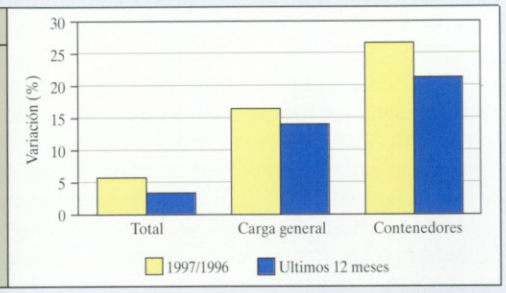

Transporte público de pasajeros / *Passenger Public Transport*						
Servicio urbano *Urban service*						
— Red Metro y FGC (miles) *Underground (Metro and FGC) (thousands)*	I.98 *1st.Q*	72.908	11,1	268.042	1,5	–3,9
— Autobús (miles) *Bus (thousands)*	I.98 *1st.Q*	45.147	–0,7	181.042	1,0	0,0
Servicio ferroviario cercanías (miles) *Railway suburban service (thousands)*	I.98 *1st.Q*	29.252	7,5	116.337	6,4	4,8
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1997/96 (%)***

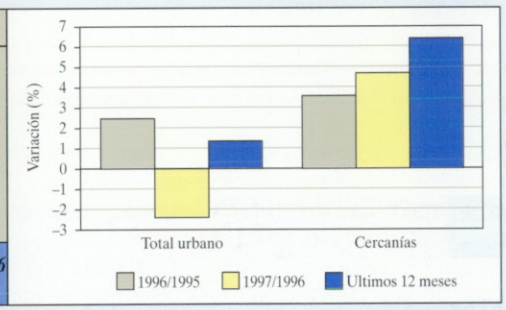

Este aumento de producción obedece básicamente al notable cambio registrado en la situación de la cartera de pedidos. Una situación definida por un saldo claramente positivo desde el verano de 1997 y que obedece al crecimiento sostenido de las exportaciones y a la necesidad de reponer estocs para hacer frente al aumento esperado de las ventas en el mercado interior.

El crecimiento sostenido de la producción y de las ventas, en un entorno de contención de los precios de estos productos, incide positivamente en la generación de nuevos puestos de trabajo. El desempleo de origen industrial, tanto en la ciudad central como en el conjunto del entorno metropolitano, es el que presenta una regresión más acusada.

En paralelo a esta evolución expansiva de la actividad industrial, la portuaria, inmersa en una tendencia igualmente alcista, presenta síntomas de moderación del crecimiento en relación a las tasas registradas a lo largo de 1997. Dejando de lado el ligero descenso de la carga total —motivado básicamente por una caída de las importaciones de derivados del petróleo y una menor exportación de cemento— el tráfico de carga general ha continuado creciendo. Una evolución parecida a la del tráfico de contenedores.

This increase in production levels is due basically to the remarkable changes noted in order books during recent two-monthly periods. The situation is defined by a clearly positive balance since summer 1997, and is due to the sustained growth in exports and a need to replace stocks in order to deal with the expected increase in sales in the domestic market.

The sustained growth of production and sales, in an environment of restraint in the prices of these products, has a positive impact on the creation of new jobs. Industrial unemployment, both in the city and in the whole of the metropolitan surroundings, is where the most pronounced reduction is found.

In parallel with this expansive evolution of industrial activity during the first quarter, the port activity, in an equally bullish trend, shows symptoms of a moderation of growth in relation to the rates registered throughout 1997. Aside from a slight fall in the total cargo — basically caused by a fall in the importation of oil derivatives and lower exports of cement — the general cargo traffic has continued to grow, with an inter-annual rate of above eight per cent, a figure similar to that for container traffic.

Turismo, consumo y precios / *Tourism, consumption and prices*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1997/96 (%)
Consumo de energía y matriculación de vehículos / *Energy consumption and auto registrations*						
Electricidad de uso cial.-ind. (Gwh) *Electricity (commercial / industrial uses) (Gwh)*	I.98 *1st.Q*	866	3,1	3.559	5,1	4,2
Electricidad de uso doméstico (Gwh) *Electricity (domestic use) (Gwh)*	I.98 *1st.Q*	471	–0,9	1.659	0,1	1,9
Gas canalizado (millones termias) *Piped gas (millions of therms)*	I.98 *1st.Q*	985	–1,8	2.576	–5,0	–1,8
Matriculación de vehículos (provincia) *Auto registrations (province)*	I.98 *1st.Q*	52.685	18,9	191.423	16,3	15,5

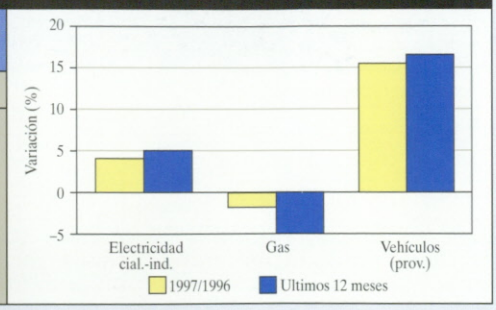

Visitantes y pernoctaciones hoteleras / *Visitors and hotel overnight stays*						
Total pernoctaciones (miles) *Hotel overnight stays (thousands)*	gn.-fb.98 *jan.-feb.98*	974	9,6	7.050	8,9	9,8
Visitantes según motivo de la visita (miles) *Visitors by purpose (thousands)*	gn.-fb.98 *jan.-feb.98*	323	–18,8	2.748	–9,9	–7,8
— Negocios (miles) *Business (thousands)*	gn.-fb.98 *jan.-feb.98*	148	–22,5	1.062	–17,0	–14,7
— Turismo (miles) *Tourism (thousands)*	gn.-fb.98 *jan.-feb.98*	111	4,6	1.145	10,8	10,9
— Ferias, congresos y otros (miles) *Fairs, conventions and others (thousands)*	gn.-fb.98 *jan.-feb.98*	64	–36,6	541	–26,7	–8,5

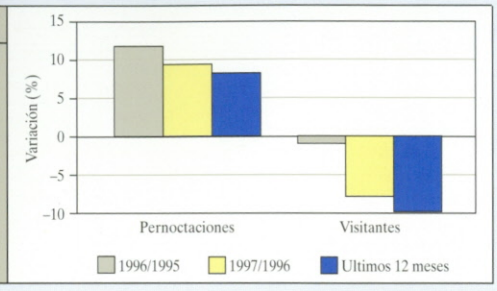

I.P.C. (Variación interanual / *C.P.I. (consumer price index) (annual variation)*						
Barcelona (provincia) (%) *Barcelona (province) (%)*	I.98 *1st.Q*	0,3	–	–	2,1	2,2
Cataluña (%) *Catalonia (%)*	I.98 *1st.Q*	0,2	–	–	1,9	2,1
España (%) *Spain (%)*	I.98 *1st.Q*	0,0	–	–	1,8	2,0
U.E. (%) *EU (%)*	I.98 *1st.Q*	0,3	–	–	1,8	2,0
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1997/96 (%)***

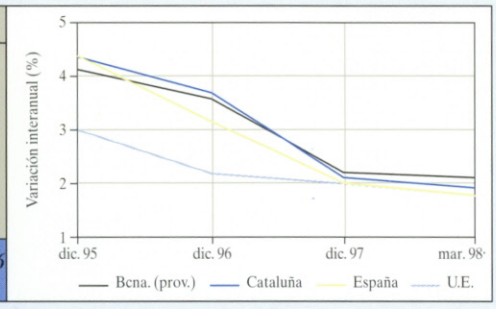

El aumento de la actividad portuaria ha descansado básicamente en el dinamismo de la importación de carga general, incentivado por el crecimiento de la demanda interna.

Durante el primer trimestre de 1998 ha aumentado el desequilibrio entre la exportación y la importación de productos de carga general por el puerto. A medida que se consolida la recuperación de la demanda interna, crecen las importaciones de productos intermedios y acabados. Asimismo, el aumento de las exportaciones se ha centrado últimamente hacia los países europeos, un destino para el que el tráfico marítimo no es la mejor alternativa. La crisis financiera de los mercados asiáticos y en menor medida de América del Sur repercute en una disminución del grado de cobertura entre exportaciones e importaciones de la economía catalana.

Por su parte, el aeropuerto de Barcelona registra nuevamente un crecimiento interanual del número de viajeros. Después de acumular un aumento del cincuenta por ciento en sólo cuatro años, se perciben los primeros indicios de moderación del crecimiento. Descontando el notable descenso de los viajeros en tránsito, que en los dos últimos años habían superado la cifra de medio millón, el crecimiento del tránsito total ha superado el siete por ciento.

The increase in port activity during the first quarter is basically due to an acceleration in general cargo imports, stimulated by the growth of internal demand.

During the first quarter of 1998 the imbalance between exports and imports of general cargo through the port increased. As the recovery of internal demand is consolidated, so the imports of intermediate and finished products rise. At the same time, the increase in exports has been centred ultimately on the European countries, a destination for which maritime traffic is not the best alternative. The financial crisis in the Asiatic markets and, to a lesser extent, those of South America, shows in a reduction in the degree of cover between exports and imports of the Catalan economy in relation to these countries.

On another front, Barcelona airport again registered an interannual increase in the number of travellers. After showing an accumulated increase of fifty per cent in only four years, the flows of the first quarter give the first hints of a moderation in growth. Discounting the notable reduction in the number of transit travellers, which in the last two years was more than half a million, the growth of total movements was more than seven per cent.

Mercado de trabajo / *Labor Market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1997/96 (%)
Ocupación / *Employment*						
Residentes activos *Active residents*	31.mar.98 *mar.31*	673.642	0,4	–	–	–0,3
Residentes ocupados *Employed residents*	31.mar.98 *mar.31*	615.506	1,8	–	–	1,0
Residentes activos (RMB) *Active residents (metropolitan area)*	31.mar.98 *mar.31*	1.871.082	0,4	–	–	–0,8
Residentes ocupados (RMB) *Employed residents (metropolitan area)*	31.mar.98 *mar.31*	1.699.979	2,2	–	–	0,6
Contrataciones registradas *Registered employment contracts*	I.98 *1st.Q*	153.555	27,2	601.745	20,1	15,5

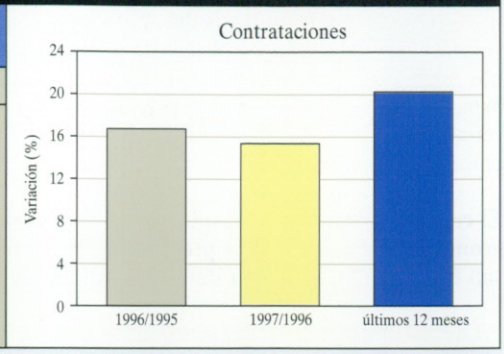

Paro registrado / *Registered unemployment*						
Total parados registrados *Registered unemployment*	31.mar.98 *mar.31*	58.136	–12,6	–	–	–11,6
Paro masculino *Male unemployment*	31.mar.98 *mar.31*	27.210	–17,7	–	–	–15,8
Paro femenino *Female unemployment*	31.mar.98 *mar.31*	30.926	–7,7	–	–	–7,5
Paro juvenil (16-24 años) *Youth unemployment (aged 16-24)*	31.mar.98 *mar.31*	7.104	–22,6	–	–	–18,1
Parados sin ocupación anterior *With no previous employment*	31.mar.98 *mar.31*	6.788	–10,3	–	–	–5,4

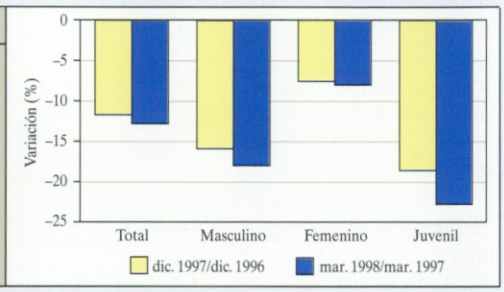

Tasas de paro registrado / *Registered unemployment rate*						
Barcelona *Barcelona*	31.mar.98 *mar.31*	8,6	–	–	–	8,7
Región Metropolitana (RMB) *Metropolitan area*	31.mar.98 *mar.31*	9,1	–	–	–	9,4
Cataluña *Catalonia*	31.mar.98 *mar.31*	8,6	–	–	–	8,9
España *Spain*	31.mar.98 *mar.31*	12,6	–	–	–	12,8
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1997/96 (%)***

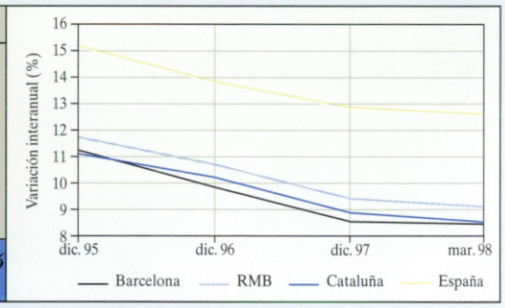

La expansión del turismo —tanto el de emisión como el de recepción— es el principal argumento explicativo del constante crecimiento de los flujos de viajeros que utilizan el aeropuerto.

Dado el diferente potencial de crecimiento, el tránsito internacional muestra un mayor dinamismo que el interior. El atractivo de Barcelona como destino del turismo urbano, el papel de la región metropolitana como centro económico del sur de Europa y la creciente tendencia de los residentes en el área de influencia del aeropuerto a viajar al extranjero en vacaciones, explican el aumento sostenido del número de viajeros en vuelos internacionales.

La coyuntura económica expansiva que vive la ciudad y su entorno se ha traducido también en un aumento significativo del número de usuarios del transporte público urbano y metropolitano. A los factores que pueden explicar el incremento del número de usuarios de este servicio público durante el primer trimestre de 1998 —crecimiento de la actividad económica y de los niveles de ocupación, aumento del número de visitantes, etc.— hay que añadir un mayor número de días laborables y lectivos por el desplazamiento de la Semana Santa al mes de abril.

The expansion of tourism — both outwards and inwards — is the principal explanation for the growth in the flow of travellers using the airport.

Given the different growth potential, international transit shows greater dynamism than domestic. The attraction of Barcelona as a destination for urban tourism, the role of the Metropolitan Area as an economic centre in the south of Europe and the growing tendency of the residents in the field of influence of the airport to travel abroad on holiday, explain the sustained growth in the number of travellers on international flights.

The expansive economic trend affecting the city and its surroundings has also caused a significant increase in the number of users of public transport, both urban and metropolitan. In addition to the factors which explain the increase in the number of users of this public service during the first quarter of 1998 — growth in economic activity and levels of occupation, increase in the number of visitors, etc. — there were actually more working and school days in the quarter, through Easter being celebrated in April.

Descontado este efecto, el saldo es positivo. El conjunto del servicio urbano, que ha estrenado un sistema de integración de tarifas entre el metro y las líneas urbanas de los FGC, se sitúa de nuevo en los 450 millones de pasajeros de pago al año. Un nivel que nos acerca a los máximos de la década. Asimismo, la constante expansión del número de usuarios diarios de los ferrocarriles de cercanías reflejan el proceso de expansión de la ciudad hacia su entorno metropolitano.

El creciente interés que despierta Barcelona, una coyuntura económica propicia y unos precios relativos favorables son factores que ayudan a llenar los hoteles de la ciudad.

Otro sector de actividad que ha iniciado el año consolidando una tendencia que se mantiene invariablemente alcista en los últimos tiempos es el de los servicios de acogida a los visitantes, y en especial el sector hotelero. El aumento de la estancia media en los hoteles durante el primer bimestre del año, periodo en el que se dan los índices de ocupación hotelera de la ciudad más bajos, se ha situado cerca del diez por ciento. Prácticamente el mismo ritmo de crecimiento de 1997.

El total anual de pernoctaciones en los hoteles de la ciudad ha superado ya los siete millones, fijándose el objetivo para final de año en los 7,5 millones. Como consecuencia del incesante aumento de los visitantes por motivos turísticos —con una estancia media superior a la de los que vienen por negocios o por motivos profesionales— la estancia media del conjunto de los visitantes en los hoteles de la ciudad se estima en tres noches por persona, un tercio más que un año antes.

Comparando las cifras de visitantes y pernoctaciones del bimestre con las del mismo periodo de un año atrás, se observa que la pérdida de visitantes y el aumento de pernoctaciones se concentra básicamente en los hoteles de más categoría. Un hecho asociado al aumento del turismo norteamericano —de mayor poder adquisitivo— y a las políticas de promoción de estos establecimientos para aumentar sus índices de ocupación durante los meses en que son más bajos.

El aumento del consumo de electricidad para usos productivos junto con el saldo claramente positivo de las altas y bajas que registra el censo del Impuesto de Actividades Económicas, avalan el dinamismo de la economía de la ciudad.

Los diversos indicadores de consumo reflejan también la coyuntura económica expansiva de la ciudad y región metropolitana. A pesar de las moderadas temperaturas del pasado invierno —reflejadas en el consumo de gas natural y de electricidad para uso doméstico— el consumo de energía relacionado con la actividad productiva mantiene la tendencia expansiva del año anterior. Un aumento imputable tanto a un mayor nivel de actividad como al aumento de aproximadamente el 1,8 por ciento del número de actividades económicas que refleja el saldo de altas y bajas del censo del Impuesto de Actividades Económicas durante el primer trimestre de 1998.

Even discounting this effect, the balance is positive. The entirety of the urban service, which has for the first time a system of integrated tariffs between the Metro and the urban services of the Generalitat Railways, has again reached 450 million paying passengers per annum, a level which comes close to the highest figures of the decade. At the same time, the constant expansion in the number of daily users of the suburban lines reflects the process of outward expansion of the city towards its metropolitan surround.

The growing interest in Barcelona, an encouraging economic outlook and relatively favourable prices are factors which are helping to fill the city's hotels with visitors.

Another sector of activity which has begun the year by consolidating a trend which has been invariably bullish in recent years is the sector of service to visitors, particularly the hotel sector, which in Barcelona offers some thirty thousand places. The increase in the average stay in hotels during the first two months of the year, a period in which the occupation figures for hotels in the city are at their lowest, was about ten per cent. Almost the same rhythm of growth as for 1997.

The annual total of overnight stays in the city's hotels has already passed seven million, making the final objective for the year 7.5 million. As a consequence of the steady growth in tourist visitors — with an average stay greater than for those who come for business and professional reasons — the average stay of all the visitors in the city hotels is estimated at three nights per person, a third up on the previous year.

Comparing the figures for visitors and overnight stays in these two months with those of the same period last year, it can be seen that the reduction of visitors and increase of overnight stays is concentrated mainly in the higher category hotels. This is a factor associated with an increase in North American tourism — of greater acquisitive power — and the promotional campaigns of these establishments directed to increase their occupation figures during the least propitious months.

The increase in the consumption of electricity for production use together with the clearly positive balance in registrations and de-registrations for Economic Activity Tax backs up the dynamism of the city's economy.

The various consumption indicators also reflect the expansionist economic trend in the city and the Metropolitan Area. In spite of the moderate temperatures of last winter — reflected in the consumption of natural gas and electricity for domestic use — the consumption of energy related to production activities is maintaining the expanding tendency of the previous year. This increase is the result of both a greater level of activity and the increase of approximately 1.8 per cent in the number of economic activities, as reflected in the balance of registrations and de-registrations for the Economic Activities Tax in the first quarter of 1998.

Construcción y mercado inmobiliario / *Construction and real estate market*

Indicadores	Período	Valor absoluto y tasa interanual (%)		Últimos 12 meses y tasa interanual (%)		1997/96 (%)
Construcción y licencias de obras / *Construction and building permits*						
Viviendas iniciadas *Started dwellings*	I.98 *1st.Q*	1.181	25,6	5.555	37,8	30,0
Proyectos visados (provincia) *Approved projects (province)*	I.98 *1st.Q*	19.164	75,9	54.125	48,1	31,9
Obra nueva prevista en las licencias: *Planned new construction:*						
— Superficie total (m²) *Total area (sq. m.)*	I.98 *1st.Q*	174.263	-49,8	1.238.198	30,4	94,4
— Número de viviendas *Number of dwellings*	I.98 *1st.Q*	1.027	–40,4	4.987	16,3	67,2

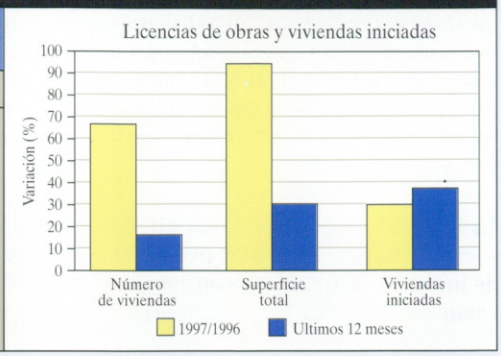

Precios de venta del mercado residencial / *Housing prices*						
Viviendas nuevas (pta./m²) *New housing (pta./sq. m.)*	1r.sem.98 *1st.half*	250.000	4,6	–	–	–1,9
Segunda mano (pta./m²) *Second hand housing (pta./sq. m.)*						
Precio de oferta *Offering price*	2n.sem.97 *2nd.half*	–	–	224.982	4,7	4,7
Precio de transacción *Transaction price*	2n.sem.97 *2nd.half*	206.041	5,6	204.012	2,8	2,8
Plazas de aparcamiento (miles pta.) *Parking lots (thousands of pta.)*	1r.sem.98 *1st.half*	2.400	–9,1	–	–	–5,6

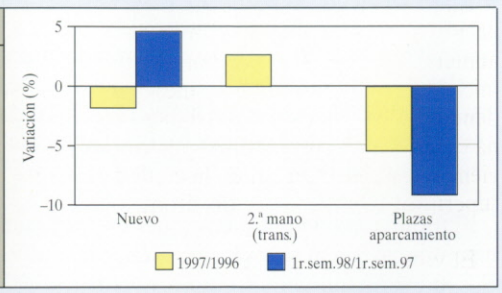

Precios de alquiler de locales de negocios / *Business premises rental prices*						
Locales de negocio (alquiler mensual): *Business premises (monthly rent):*						
— Oficinas (total ciudad) (pta./m²) *Office (whole city) (pta./sq. m.)*	2n.sem.97 *2nd.half*	972	2,9	976	–0,6	–0,6
— Locales comerciales (pta./m²/mes) *Commercial premises (pta./sq. m.)*	2n.sem.97 *2nd.half*	994	–8,2	1.009	–6,7	–6,7
Indicators	***Period***	***Absolute value and interannual rate (%)***		***Last 12 months and interannual rate (%)***		***1997/96 (%)***

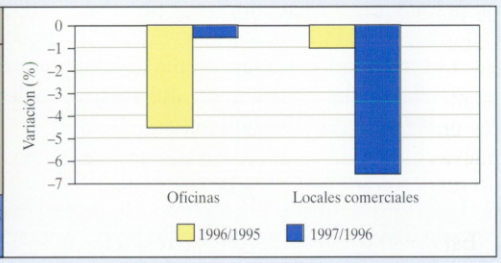

El número de vehículos matriculados en la provincia durante el primer trimestre ha crecido casi un 19 por ciento, un aumento más intenso que el registrado a lo largo de 1997. Por segundo trimestre consecutivo, las matriculaciones de vehículos nuevos superan las 50.000 unidades. Una situación desconocida, exceptuando el hecho esporádico de 1992, desde el primer semestre de 1990, justo en los meses previos al estallido de la crisis del Golfo Pérsico.

Las previsiones en este segmento del consumo apuntan al mantenimiento de la tendencia expansiva a lo largo de los meses centrales del año y a que se superen las 200.000 nuevas matriculaciones. Las razones de este dinamismo residen en la confluencia en este mercado de una demanda cada vez más solvente en todos los segmentos. Así, a la demanda de inversión empresarial y a la incentivada por el plan Prever, hay que añadir la mayor solvencia financiera de las familias, aprovechando la oferta de crédito bancario al consumo a un coste menos oneroso, y también la recuperación de las ventas de motocicletas, un segmento del mercado directamente relacionado con el aumento de los niveles de ocupación de los más jóvenes.

The number of vehicles registered in the province during the first quarter has risen by almost 19 per cent, a greater increase than was registered through the whole of 1997. For the second consecutive quarter, more than 50,000 new vehicles were registered, a situation unknown, except for the atypical figures for 1992, since the first quarter of 1990, in the months just before the outbreak of the Persian Gulf crisis.

The forecasts in this consumer sector point to a continuance of the expanding tendency throughout the middle of the year and more than 200,000 new registrations. The reasons for this dynamism are to be found in the combination in this market of increasing demand and increasing solvency in all sectors. To the demand for business investment and the incentive provided by the Prever plan, have to be added the improved family financial solvency, taking advantage of bank loans offered to the consumer at less burdensome cost, and also the recovery in the sales of motorcycles, a sector of the market directly related to the increase in employment levels of younger people.

Vista la evolución de la industria y de algunos de los servicios de más peso en la ciudad, es el momento de analizar los resultados de los diferentes indicadores del sector de la construcción, en especial, del segmento residencial. Una actividad que en el caso de la ciudad central ha vivido un bienio 1996-1997 de fuerte crecimiento. Hasta el punto de que el desempleo sectorial se ha reducido hasta niveles comparables a los registrados entre 1989 y 1991, en plena transformación urbanística de la ciudad.

La favorable evolución de los niveles de empleo —especialmente entre los jóvenes— y la estabilidad prevista de los tipos de interés, aseguran la suficiente demanda solvente como para que la oferta residencial continúe aumentando.

En relación a la obra en curso, las casi 1.200 viviendas iniciadas en Barcelona durante el primer trimestre —que representan un aumento interanual del 25 por ciento— sitúan en más de 5.500 las iniciadas en los últimos doce meses. Además de consolidar la tendencia expansiva de esta variable —en los dos últimos ejercicios ha crecido a un ritmo del 30 por ciento anual— el número de viviendas en construcción en la ciudad se mantiene en unos niveles superiores a la media de los últimos lustros.

El volumen de obra nueva prevista en las licencias concedidas durante el primer trimestre de este año asegura el mantenimiento de los actuales niveles de actividad hasta bien entrado el 1999. Cabe destacar el aparente estancamiento que presenta el subsector de la reforma y ampliación de edificios ya existentes. Un segmento del mercado que parece falto de interés para los operadores en los momentos de mayor crecimiento de las promociones nuevas, pero que tiene asegurada una cuota importante del mercado residencial a medio y largo plazo.

Esta expansión de la oferta residencial de nueva construcción obedece a un notable aumento de la demanda. Aumento propiciado por la mejora de las expectativas económicas y la significativa reducción del coste de acceso a una vivienda en propiedad gracias a la reducción de los tipos de interés.

Los operadores del mercado residencial aprovechan la creciente solvencia de la demanda para aumentar ligeramente los precios de venta, estancados en los últimos cinco años.

Los datos correspondientes a la oferta existente de viviendas durante el primer semestre de 1998 indican un repunte moderadamente significativo del precio medio por m^2 del techo de nueva construcción. Si le añadimos el aumento de la superficie media por unidad residencial, resulta que el precio medio de una vivienda nueva en Barcelona es casi un siete por ciento superior al de un año antes, pero inferior aún al precio medio de la oferta existente el año 1993. Un incremento parcialmente frenado por una ampliación significativa de la oferta en aquellos distritos y segmentos del mercado con precios de venta inferiores a la media de la ciudad.

Having looked at the development of industry and some of the more weighty services in the city, now is the moment to analyse the results given by the different indicators in the construction sector, particularly in the residential section. This activity, residential building, has shown strong growth in the city centre during the last two years, 1996-1997, even up to the point that unemployment in the sector has fallen to levels comparable to those recorded between 1989 and 1991, during the full-scale urban transformation of the city.

The favourable development of employment levels — particularly among the young — and the forecast stability in interest rates ensure sufficient solvent demand for the residential offer to continue to increase.

In relation to works in progress, the almost 1,200 dwellings begun in Barcelona during the first quarter — representing an inter-annual increase of 25 per cent — brings the total of starts in the last twelve months to more than 5,500. In addition to the consolidation of the expansionist tendency of this variable — in the last two years it has grown at a rate of 30 per cent annually — the number of dwellings in construction in the city continues at levels higher than in the last five years.

The volume of new works planned in the licences granted in the first quarter of this year ensures the maintenance of current levels of activity until well into 1999. In contrast, the subsector of conversions and extensions of already existing buildings shows apparent stagnation. It would seem that this segment of the market lacks interest for the operators at times of major growth in new promotions, but it has an important share of the residential market in the medium and long term.

This expansion of the residential offer in new construction is due to a notable increase in demand, encouraged by the improvement in financial expectations and the significant reduction in the cost of access to ownership of a dwelling, thanks to the reduction in interest rates.

Operators in the residential market take advantage of the increasing solvency in the demand to introduce a slight increase in sales prices which have been stagnant for the last five years.

The data available on the existing offer of dwellings during the first quarter of 1998 indicate a moderately significant upturn in the average price per square metre of new building. If we add the increase of the average area per residential unit, the result is that the average price of a new dwelling in Barcelona is almost seven per cent greater than in the year before, although still lower than the average price in 1993. The increase has been held back partially by a significant increase of the offer in those districts and sections of the market with sales prices lower than the average in the city.

Por contra, la tónica en el mercado inmobiliario de negocios es de relativa estabilidad de los precios de alquiler. Salvo excepciones puntuales en función de la localización, y a pesar del aumento del número de transacciones asociadas al crecimiento de la actividad empresarial y al deseo de invertir en un sector que ofrece rentabilidades atractivas a medio y largo plazo, el precio medio de alquiler de los locales comerciales y las oficinas no muestra signos claros de reactivación.

La evolución del mercado laboral del área de Barcelona durante el primer trimestre se define en pocas palabras: aumenta el empleo y la contratación indefinida, al mismo tiempo que se acentúa la trayectoria descendente del paro.

Uno de los hechos más destacables del impacto del crecimiento económico sobre el nivel de empleo ha sido el importante aumento del número de contratos registrados. De hecho, es una variable que ha ido en aumento desde 1994, cuando se generaliza la contratación temporal. Sin embargo, el crecimiento del 27 por ciento correspondiente al primer trimestre de este año representa una aceleración de la tendencia expansiva de los últimos dos años. Un aumento revalorizado porque coincide con un incremento aún más significativo de la contratación indefinida.

El aumento del número de ocupados se estima cercano al dos por ciento. Suficiente para que la población activa consolide la tendencia moderadamente expansiva de trimestres anteriores, al mismo tiempo que se acelera la reducción del desempleo. En relación a un año antes, el paro registrado se ha reducido en un 12,6 en Barcelona. Igual que diez años atrás, en plena fase alcista del ciclo económico, el paro femenino adquiere el máximo protagonismo. Al mismo tiempo, los jóvenes de la ciudad ya no forman el colectivo más numeroso de las listas del paro. Aunque sea a costa de empleos temporales.

En síntesis, los datos trimestrales del sistema de indicadores de la economía de la ciudad definen una tendencia globalmente ascendente. La intensidad del crecimiento no parece diferir de la mantenida a lo largo de 1997. Salvo nuevas turbulencias importantes en los mercados financieros internacionales, el tono expansivo que mantiene la inversión empresarial ofrece una base sólida para un crecimiento sostenido y sin excesivas tensiones inflacionistas.

On the other hand, the dominant note in the business real estate market is the relative stability of rents. Except for special points with regard to location, and in spite of the increase in the number of transactions associated with the increase of business activity and the desire to invest in a sector which offers attractive profitability in the medium and long term, the average rental price for commercial premises and offices does not show clear signs of reactivation.

The development of the labour market in the area of Barcelona in the first quarter may be defined in a few words: employment and permanent contracts are rising, while the downwards trend in unemployment is accelerating.

One of the most notable facts resulting from the impact of economic growth on the level of employment is the important increase in the number of contracts registered at the Employment Department. In fact, this is a variable which has been on the increase since 1994, when short duration contracts became generalized. However, the growth of 27 per cent relating to the first quarter of this year represents an acceleration of the upwards tendency of the last two years, and is even more valuable in that it coincides with a still more important increase in permanent contracts.

The increase in the number of jobs filled is estimated at around two per cent, sufficient for the active population to consolidate the moderately expansive tendency of previous quarters. At the same time the reduction of unemployment is accelerating. In comparison with the previous year, registered unemployment fell by 12.6 in Barcelona. As it did ten years ago, in the full bull phase of the economic cycle, the unemployment of women is taking on more importance. At the same time, the young people in the city no longer form the largest group on the Employment Department lists, although this may only be at a cost of short-term employment.

In summary, the quarterly data produced by the system of indicators of the city economy define an all-round ascendant trend. The intensity of the growth does not seem to differ from that maintained throughout 1997. With the exception of important new turbulences in the international financial markets, the expansive tone which is maintained in business investment offers a solid basis for sustained growth, and without excessively inflationary tensions.